

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปริญาณิพนธ์
ของ
เขมวดี คัมภีรานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๗.๒๕๖

๒๕๔๓ค

๖-๒

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

บทคัดย่อ
ของ
เขมวดี คัมภีรานนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ตุลาคม ๒๕๔๔

เขมวดี คัมภีรานนท์.(2544). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการ
ควบคุม: รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ, รองศาสตราจารย์วิญญา
วิศาลาภรณ์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
นครราชสีมา จำนวน 1,527 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการศึกษาครั้งนี้ได้ทำ
การทดลองสอบทั้งสิ้น 4 ครั้ง เพื่อหาอำนาจจำแนก ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบและสร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ ซึ่งมีผลการสร้างแบบทดสอบ
วัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นดังนี้

1.ความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน
100 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ
แบบทดสอบจากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มีลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็ก
คิดน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อ
มั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละด้านตั้งแต่ -0.333 ถึง
0.611 0.302 ถึง 0.563 0.362 ถึง 0.662 และ 0.312 ถึง 0.549 ตามลำดับ นอกจากนี้
ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อ
กับคะแนนรวมขององค์ประกอบในแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับมีค่า 0.340 0.475 0.515
0.385 และ 0.430 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

2.อำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ ที่คำนวณด้วยค่า t ใน
องค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิดน้อย ด้าน
อารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความ
ภาคภูมิใจในตนเอง และรวมทั้งฉบับ มีค่าตั้งแต่ 2.023 ถึง 8.985 3.866 ถึง 6.062 3.670
ถึง 8.586 2.012 ถึง 5.089 และ 2.012 ถึง 8.985 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และ .01

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ในองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิดน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตน และรวมทั้งฉบับ มีค่า 0.427 0.751 0.786 0.587 และ 0.861 ตามลำดับ

4. เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบเป็นเกณฑ์คะแนนที่ปกติ มีค่าอยู่ระหว่าง T35 ถึง T89

A CONSTRUCTION OF THE DEPENDENT PERSONALITY TEST FOR STUDENTS IN
MATHAYOM SUKSA I

AN ABSTRACT
BY
KHEMMAWADEE KUMPIRANONE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

October 2001

3

Khemmawadee Kumpiranone. (2001). *A Construction of The Dependent Personality Test for Students in Mathayom suksa I* . Master thesis, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Aungkana Saiyos, Assoc. Prof. Wanya Wisalapron.

The purpose of this study was to construction of The Dependent Personality Test for Students in Mathayom suksa I . The Sample size of 1,527 students selected by The Stratified Random Sampling from Secondary School in Nakhonratchasima during the academic year 2001. The study included four tryouts of testing. To find discriminating power, The construct validity by factor analysis method and Item – total correlation, reliability and normalize T – Score Norm. The result of this construction revealed that :

1. The face validity of The Dependent Personality Test had the item of consistency range from 0.80 to 1.00 and The construct validity that analyzed by factor analysis method. Found that there were four Dependent Personality factors as following : need of willpower and acceptance, fastidious, sensitive emotion and nonresponsibility, and have no self – confidence and self – esteem, the value of factor loading in each factor was range from –0.333 to 0.611, 0.302 to 0.563, 0.362 to 0.662, and 0.312 to 0.549 respectively, and the construct validity by Item – total correlation in each factors were 0.340 0.475 0.515 0.358 and 0.430 respectively with significant at .01 level.

2. The discrimination index of 60 items in the test that calculated by t – test of the need of willpower and acceptance, fastidious, sensitive emotion and nonresponsibility, and have no self – confidence and self – esteem, and the whole test range from 2.023 to 8.985, 3.866 to 6.062 , 3.670 to 8.586, 2.012 to 5.089. and 2.012 to 8.985 respectively with significant at .05 and .01 level.

3. The reliability of the test, calculated by alpha – coefficient in the need of willpower and acceptance, fastidious, sensitive emotion and nonresponsibility, and have no self – confidence and self – esteem and the whole test the were 0.427 0.751 0.786 0.587 and 0.861 respectively.

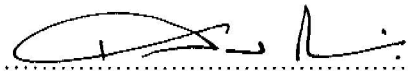
4. The T – Score norm of the Dependent personality test were range from T35 to T89.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ของ
นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์

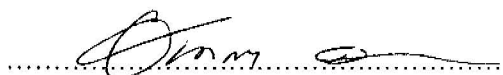
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

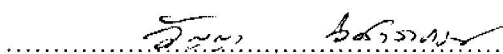
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 4.....เดือน ตุลาคม.....พ.ศ. 2544

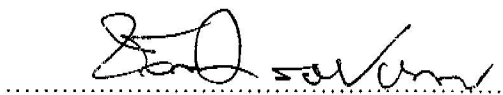
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

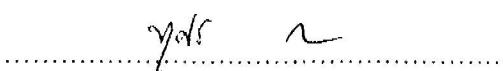
(รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจिन)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ชุตีรี วงศ์รัตนะ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก
รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ
รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และได้รับข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจาก อาจารย์
ชวลิต รวยอาจิณ และรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน คือรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ
อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์วิไลลักษณ์
พงษ์โสภา ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความเอื้อเฟื้อและความสนับสนุนร่วมมือจาก
ผู้บริหารและอาจารย์ของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และ
ขอขอบใจนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา มารดา ที่อุทิศกำลังกาย กำลังใจ
ด้วยความปรารถนาเป็นห่วงเป็นใย หวังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

เขมวดี คัมภีรานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	บุคลิกภาพ	8
	ความหมายของบุคลิกภาพ	8
	ลักษณะของบุคลิกภาพ	9
	ทฤษฎีของบุคลิกภาพ	14
	รูปแบบของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ	24
	การวัดบุคลิกภาพ	28
	บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	29
	ความหมายของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	29
	ลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	30
	การวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	33
	หลักการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ	39
3	วิธีดำเนินการวิจัย	49
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	75
สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีการวิจัย	75
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	102
ภาคผนวก ค	113
ภาคผนวก ง.....	121
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	134
ประวัติย่อผู้วิจัย	136

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	อุปนิสัยต้นต่อ 16 องค์ประกอบ	20
2	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	50
3	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	62
4	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	64
5	ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม	66
6	องค์ประกอบและน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ภายหลัง การหมุนแกนแบบอโรคอนอล	67
7	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นใน ข้อสอบที่สร้างใหม่	69
8	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นใน แต่ละองค์ประกอบ	70
9	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	71
10	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	72
11	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น	73
12	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นเป็นรายข้อ ..	90
13	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อจากการทดสอบครั้งที่ 1	92
14	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกน	96
15	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อจากการทดสอบครั้งที่ 3	99
16	ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละด้าน	101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างบุคลิกภาพของไอแซก	24
2 ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ	52
3 แสดงการเกลากกราฟเพื่อปรับคะแนนที่	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ท่ามกลางกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มนุษย์ทั่วโลกได้เดินทางมาพร้อม ๆ กันในยุคใหม่ภายใต้ชื่อว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” ซึ่งเป็นโลกของทุก ๆ คนและมีผลกระทบถึงกันทั่วโลก การที่ประเทศชาติจะพัฒนาได้ดีและมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดนั้นส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร และจากการที่แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) และฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบและวิธีการอันหลากหลาย และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (สมคิด อิศระวัฒน์ 2542 : 40) และเมื่อศึกษาหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และมีธยมศึกษา พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันพบว่า มีความคาดหวังว่า หลักสูตรจะเป็นตัวนำในการพัฒนาให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักทำ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของสังคมกับสิ่งแวดล้อมและปฏิบัติได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น มีความสามารถปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิยมการทำงานร่วมกัน มีค่านิยมในการเสียสละ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความยินดี ตลอดจนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง (กรมวิชาการ. 2533 : 3 – 8) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของคนรุ่นใหม่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ที่ต้องการให้คนพึ่งตนเองได้ ไม่ทำตัวเป็นภาระแก่สังคม รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักประกอบอาชีพที่สุจริต มีคุณธรรมและความรับผิดชอบสูง มีความสามารถในการจัดการด้านต่าง ๆ ตลอดจนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง (วิรัตน์ บัวขาว. 2541 : 8) การที่ประชากรจะเป็นคนดีมีคุณภาพได้นั้น นอกจากเรื่องของการศึกษาแล้ว ก็ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่เป็นตัวส่งเสริม นั่นก็คือ บุคลิกภาพของบุคคล เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นลักษณะรวมของรูปแบบ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 1) ด้วยเหตุนี้บุคลิกภาพจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง ดังที่

แอดเลอร์ (Adler.1969 :125) กล่าวว่า ถ้าการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจะช่วยให้เราเข้าใจหรือคาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลในอนาคต บุคคลจะมีบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมอย่างไรในอนาคตนั้น บุคลิกภาพในวัยเด็กย่อมมีผลต่อเนื่องไปสู่บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่

บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จัดอยู่ในประเภทของบุคลิกภาพแปรปรวนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของคนในสังคม สาเหตุของการมีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง บางรายเด็กอาจจะได้รับการตามใจจากบิดามารดาจนกลายเป็นคนที่มีบุคลิกภาพในการปรับตัวแบบทารกน้อย ๆ ซึ่งต้องคอยพึ่งผู้อื่นและคิดแต่ว่าเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีผู้คอยติดตามแก้ไขช่วยเหลือและปิดเป่าทุกข์ร้อนให้ หรือช่วยทำสิ่งที่ตนไม่สามารถจะทำได้หรือไม่ปรารถนาจะทำ เด็กแบบนี้เมื่อเข้าวัยผู้ใหญ่แล้วก็ยังคงมีลักษณะนิสัยลึกลับที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง หรือจะยังเกาะเกี่ยวแน่นแฟ้นกับบิดามารดาอย่างแยกไม่ออก ซึ่งจะยังผลให้เกิดปมด้อยในใจ เด็กแบบนี้จะอาลัยอาวรณ์ในความปกป้องของบิดามารดาตลอดไป จนทำให้ไม่สามารถเป็นตัวเองได้ บุคลิกภาพที่ผิดปกติหรือไม่เหมาะสมจะเป็นปัญหาต่อตนเองและสังคม เพราะไม่สามารถที่จะพัฒนาความเจริญทางด้านร่างกายให้สอดคล้อง และควบคู่ไปกับความเจริญทางด้านจิตใจได้ (ผกา สัตยธรรม. 2530 : 43)

จากเหตุผลและปัญหาดังกล่าว จะเห็นว่าลักษณะโดยทั่วไปของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นนั้นมีการแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์คือ ไม่สามารถตัดสินใจอะไรได้ด้วยตนเอง ต้องให้ผู้อื่นตัดสินใจให้ เพราะกลัวว่าจะตัดสินใจผิดและจะถูกตำหนิ รู้สึกไม่สบายใจอย่างมากเมื่อต้องอยู่คนเดียว และกลัวการถูกทอดทิ้ง จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องร่วมมือกันสร้างและแก้ไขบุคลิกภาพของเด็กให้เจริญไปในทิศทางที่เหมาะสม ให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป บุคลิกภาพแปรปรวนจะเริ่มแสดงออกมาชัดเจนในระยะก่อนวัยรุ่น หรือในระยะวัยรุ่น (สุจิตรา จรัสศิลป์. 2531 : 144) ดังนั้นเราควรหาทางแก้ไขตั้งแต่แรกเริ่ม ดังที่ ผกา สัตยธรรม (2530 : 48) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เมื่อเกิดกับเด็กคนหนึ่งก็ควรที่จะได้มีการศึกษาเพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือ เพราะถ้าไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาจะยุ่งยากมากขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ควรปล่อยปละละเลย การป้องกันและช่วยเหลือจะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อีกทั้งยังเป็นการลดปัญหาอันเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เริ่มจะมีบุคลิกภาพแสดงออกมาในที่ไม่เหมาะสม ซึ่งการมีพฤติกรรมเช่นนั้นทำให้เป็นที่สนใจต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมทั้งในขณะนั้นหรือในเวลาต่อมา แสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นมีความสำคัญมาก จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือสำหรับวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น แต่เนื่องจากยังไม่พบว่ามีผู้ใดสร้างเครื่องมือในการวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพดังกล่าว ให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพในการทำงานต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนผลการสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะได้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับ บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และนักแนะแนว หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมและส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาบุคลิกภาพไปในแนวทางที่เหมาะสม โดยเป็นบุคคลที่สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่ทำตัวให้เป็นภาระแก่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของการศึกษาในปัจจุบัน และเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีทั้งสิ้น 108 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 532 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 21,857 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,527 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะทั้งหมดที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป
2. บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีการแสดงออกมาในรูปที่มีลักษณะขึ้นกับผู้อื่นตลอดเวลา มีแนวโน้มให้ผู้อื่นช่วยตัดสินใจ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง กลัวการแยกจากกัน
3. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น หมายถึง ชุดของข้อความที่วัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งสร้างตามคุณลักษณะต่าง ๆ จาก 22 ลักษณะดังนี้
 - 3.1 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หมายถึง เก็บความคิดเห็นของตัวเองไว้โดยไม่ยอมแสดงออกมา แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยกับผู้อื่นก็ตาม
 - 3.2 ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง มองตนเองเป็นคนไร้ความสามารถ ประเมินตัวเองต่ำกว่าความเป็นจริง
 - 3.3 วิตกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง หมายถึง อาการซีร่แวงกลัวการถูกทอดทิ้ง
 - 3.4 คล้อยตามผู้อื่น หมายถึง เชื่อในสิ่งที่ผู้อื่นพูดโดยไม่มีความคิดขัดแย้ง
 - 3.5 มีอารมณ์อ่อนไหว หมายถึง มีปฏิกิริยาน้อยใจหรือเสียใจอย่างรุนแรงเมื่อได้รับคำวิจารณ์ หรือถูกตำหนิ

3.6 ไม่ชอบรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ไม่ชอบรับผิดชอบในการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยมีกจะยกภาระหน้าที่ให้กับผู้อื่นรับผิดชอบแทน

3.7 ขาดความคิดริเริ่ม หมายถึง ยึดติดอยู่กับสิ่งเดิม ๆ ไม่มีความคิดที่แปลกใหม่

3.8 ยอมทำตามผู้อื่น หมายถึง ปฏิบัติตามคำสั่งผู้อื่นโดยไม่ขัดขึ้น

3.9 ไม่กล้าตัดสินใจ หมายถึง ตามผู้อื่นทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจหรือพยายามให้ผู้อื่นตัดสินใจแทนตัวเอง

3.10 รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว หมายถึง ความรู้สึกหวาดกลัวต่อสิ่งรอบข้าง มีอาการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางตกใจกลัว ร้องไห้

3.11 มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกมาในรูปของการขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.12 ต้องการคำปลอบโยนและกำลังใจจากผู้อื่น หมายถึง ความต้องการการสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้อื่นในการทำสิ่งต่าง ๆ

3.13 อาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับคนที่เป็นที่พึ่ง หมายถึง การสมัครใจรับทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่เป็นที่พึ่งของตนเอง เพื่อให้เขาพอใจ

3.14 ยึดติดกับผู้อื่น หมายถึง การกระทำที่เฝ้าติดตามบุคคลที่เป็นที่พึ่งของตน ไม่ยอมห่าง

3.15 ไร้เดียงสา หมายถึง ลักษณะของคนไม่มีความ คอยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

3.16 ไม่ชอบการแข่งขัน หมายถึง ไม่ชอบช่วงชิงกับบุคคลอื่น

3.17 มองโลกในแง่ร้าย หมายถึง มองบุคคลในลักษณะที่ไม่เป็นมิตร หรือเป็นคนไม่ดี

3.18 ไม่มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง หมายถึง ทำที่เคร่งเครียด เอาจริงเอาจัง ไม่ผ่อนคลาย

3.19 หลีกหนีงานสังคม หมายถึง การปฏิเสธที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่ต้องพบปะผู้คน

3.20 ขี้ใจน้อย หมายถึง ความรู้สึกเสียใจที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตัวของคนรอบข้างที่มีต่อตนเองในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

3.21 จุกจิก หมายถึง การแสดงออกถึงความเจ้าระเบียบในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

3.22 ขี้บ่น หมายถึง พร่ำพูดออกมาอย่างไม่พอใจ

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อสอบที่สร้างขึ้นดังกล่าวไปทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อค้นหาบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่น พบว่ามี 4 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น หมายถึง ลักษณะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ที่แสดงออกมาในลักษณะที่ต้องการคำปลอบโยนหรือกำลังใจ ในการทำสิ่งต่าง ๆ จากบุคคลรอบข้าง และมักจะอาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่เป็นที่พึ่งของตนเองพอใจ

2 องค์ประกอบด้านคิดเล็กคิดน้อย หมายถึง การเฝ้าครุ่นคิดในสิ่งต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองและการกระทำที่มาจากบุคคลอื่น ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการมองสิ่งต่าง ๆ เป็นไปในทางที่ไม่ดี ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ มีอาการน้อยใจและพูดพร่ำออกมาเมื่อได้รับความไม่พอใจในการปฏิบัติตัวของบุคคลรอบข้างที่มีต่อตนเอง

3 องค์ประกอบด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ไม่สามารถควบคุมตนเองทางด้านอารมณ์และขาดการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการร้องไห้หรือเสียใจอย่างรุนแรง เมื่อได้รับคำวิจารณ์หรือถูกตำหนิ และมักจะปิดภาระหน้าที่ ๆ ตนเองได้รับมอบหมายให้บุคคลอื่นรับผิดชอบแทน

4. องค์ประกอบด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่เกิดการลังเลทางความคิด การพูด หรือการกระทำ ตลอดจนมองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง โดยแสดงออกมาในรูปของการไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นไม่กล้ากระทำการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองและมองตนเองเป็นคนไร้ความสามารถ

4. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่มี ดังนี้

4.1 อำนาจจำแนกของข้อสอบ (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ การวิจัยครั้งนี้จะใช้เทคนิค 25 % ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำซึ่งคำนวณโดยใช้ $t - test$ ที่ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ ซึ่งค่า t ที่ได้จะคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05

4.2 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ถูกต้องตรงตามความมุ่งหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หาความเที่ยงตรงดังต่อไปนี้

4.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ซึ่งหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน

✓ 4.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หาโดยวิธี
วิเคราะห์องค์ประกอบและการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อ กับคะแนน
รวมแต่ละด้านของแบบทดสอบ (Item – total Correlation) ✓

4.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบ
ทดสอบที่สามารถวัดบุคลิกภาพของผู้ตอบได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

5.เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง คะแนนมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์ในการแปล
ความหมายคะแนนของแบบทดสอบ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เกณฑ์มาตรฐานที่ปกติ
(Normalized T – Score) โดยพิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นได้ดังนี้

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูงมาก

ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูง

ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นปานกลาง

ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำ

ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35 T45 T55 และ T65 ให้เลื่อนไปอยู่ใน
กลุ่มสูงถัดไปเสมอ

6.ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาการวัดผล
การศึกษาหรือทางจิตวิทยา และมีประสบการณ์ หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการศึกษา
และทางด้านจิตวิทยามาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่านเป็นผู้ประเมินแบบทดสอบเพื่อ
หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

✓ บทที่ 2

✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

✓ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ผู้วิจัยได้
✓ เรียงตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- ✓ 1.บุคลิกภาพ
- 2.บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
- 3.หลักการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
- 4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

✓ 1. บุคลิกภาพ

✓ 1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

✓ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้พยายามให้ความหมายของคำว่า
✓ "บุคลิกภาพ" ตามแนวคิดต่าง ๆ กันดังนี้

✓ แอลพอร์ท (นิภา นิธิยาน. 2520 : 37-38 ; อ้างอิงจาก Allport.1937.*Personality*.)
กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นหน่วยรวมที่ทรงพลังของระบบทางร่างกายและจิตใจในตัวบุคคล ซึ่ง
กำหนดลักษณะการปรับตัวเป็นแบบเฉพาะของบุคคล ซึ่งกำหนดลักษณะการปรับตัวเป็นแบบ
เฉพาะของบุคคลนั้นต่อสิ่งแวดล้อมของเขา

✓ ฮิลการ์ด (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 2 ; อ้างอิงจาก Hilgard. 1962.*Introduction
to Psychology*. p.109) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะส่วนรวมของบุคคลแต่ละด้าน
เป็นแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละคนจะมีรูปแบบการแสดงออกทาง
พฤติกรรมต่าง ๆ กัน

✓ เบอร์นาร์ด (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Bernard. 1970 : 110)
กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมทั้งหมดของท่าทางและรูปร่างลักษณะทางกาย พฤติกรรมที่
แสดงออกแนวโน้มการกระทำ ขอบเขต ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและที่แสดงออกมา
ให้เห็น

✓ คาร์เมล (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 215 ; อ้างอิงจาก Karmel.1970.
Measurement and Evaluation in the Schools.) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมคุณลักษณะ
และพฤติกรรมของบุคคล รวมทุกอย่างจากด้านสติปัญญาจนถึงความสัมพันธ์ทางสังคม

✓ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคลนั้น ที่แสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

✓ เอนกกุล กริแสง (2521 : 166) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ผลรวมของคุณลักษณะและกระสวนแห่งพฤติกรรม เป็นผลรวมของคุณสมบัติที่ได้สั่งสมกันมาตั้งแต่ต้น การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติ ตลอดจนรูปร่างและท่าทางต่าง ๆ

✓ ล้วน สายยศ (2543 : 216) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดดเด่นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกแบบนั้นอยู่เป็นประจำ กับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเกิดเป็นนิสัยถาวร

✓ ลิขิต กาญจนารักษ์ (ม.ป.ป. : 119) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะรวมของรูปแบบการคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นการรวมทุกสิ่งทุกอย่างตั้งแต่เขาวินิโยญา ตลอดจนถึงความสัมพันธ์ทางสังคม

✓ จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลเข้าด้วยกันแล้วเป็นผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

✓ 1.2 ลักษณะของบุคลิกภาพ

จากการศึกษาของนักจิตวิทยาที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพได้พบว่าลักษณะของบุคลิกภาพที่เกิดกับบุคคลนั้นมีหลายลักษณะด้วยกันด้วยกันทั้งที่ดีและไม่พึงประสงค์

✓ 1.2.1 ลักษณะของบุคลิกภาพที่ดี

นิภา นิธยาน (2530 : 151-155) ให้ความเห็นว่า การมีบุคลิกภาพที่ดีนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะทางจิต 6 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสภาพความเป็นอยู่จริงอย่างถูกต้อง หมายถึง ไม่บิดเบือนความจริงด้วยความต้องการหรือความรู้สึกส่วนตัว และเข้าใจสภาพความเป็นจริงทั้งสองด้าน คือ ความจริงภายนอก เช่น สภาพแวดล้อม และทางสังคม ความจริงภายใน เช่น ความรู้สึกและความต้องการของตัวเอง

2. การแสดงอารมณ์ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม หมายถึง การมีอารมณ์ในลักษณะที่สมเหตุสมผลกับความเป็นจริง และเหมาะสมกับสถานการณ์

3. ความสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคม หมายถึง เน้นหนักทางด้านความสัมพันธ์ ระหว่างตัวบุคคลกับบุคคลอื่น ๆ มากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ของมวลมนุษย์ในวงกว้าง ซึ่งหมายถึง ความสามารถ 3 ด้าน คือ

3.1 ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์สนิทสนมอันลึกซึ้งมากกว่า การรู้จักกันตามปกติธรรมดา และการมีส่วนร่วมทางสังคม โดยไม่แยกตัวโดดเดี่ยวหรือเกาะ เกี่ยวผู้ที่สนิทสนมจนกลายเป็นภาระของผู้อื่น และไม่ร่วมกิจกรรมทางสังคมที่ไร้คุณค่า

3.2 ความสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ได้รับความอบอุ่นเป็นมิตร ชื่อเสียง และความรู้สึกที่จะอยู่ร่วมกับมวลมนุษยชาติ รวมทั้งรู้สึกปลอดภัย จากอันตรายและยังสามารถทำให้ผู้อื่นไว้วางใจได้

3.3 ความสามารถในการสร้างความรัก ความเคารพนับถือต่อกันและกัน ใน ความสัมพันธ์โดยปราศจากการเสแสร้ง และการดูหมิ่นเหยียดหยามหรือการดักตวงฉวยโอกาส

4. ความสามารถในการทำงานที่อำนวยความสะดวกประโยชน์ หมายถึง การตระหนักถึง คุณค่าของการทำงาน และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ให้คุณประโยชน์

5. ความรักและความต้องการทางเพศ คือ มีความเข้าใจว่า ความรักความ ผูกพันมีความสำคัญมากกว่าความใคร่ทางเพศ ซึ่งหมายถึง การมีความปรารถนาและอุทิศตัว เราในการอยู่ร่วมและผูกพันกับบุคคลอื่น และในขณะเดียวกันก็ยอมให้บุคคลอื่นเข้ามาร่วมใน ความผูกพันนี้ด้วย

6. ความสามารถในการพัฒนา “ตน” (Self) หมายถึง ความสามารถในการ ผสมผสานระหว่างตนที่แท้จริงและตนที่แสดงออกต่อผู้อื่น

ประภาพันธุ์ กรโกเสียว (2527 : 73-74) กล่าวว่า ลักษณะของบุคลิกภาพที่จำเป็น ต้องปลูกฝังให้มีในเด็ก ควรมีดังต่อไปนี้

1. ความสุภาพเรียบร้อย ทั้งกิริยามารยาท ตลอดจนกิริยาอาการแสดงออก เพราะ ความสุภาพเรียบร้อยเป็นเสน่ห์แก่ผู้ได้พบเห็น ทำให้ผู้อื่นอยากรู้จักและพูดจาด้วย

2. ความร่าเริงแจ่มใส คือ เป็นคนมีอารมณ์ดี จิตใจดี ทำให้ทุกคนปรารถนาและ พื่อใจเมื่อได้พบเห็น

3. ความเห็นอกเห็นใจ เมื่อคนอื่นได้รับความทุกข์ ควรให้ความช่วยเหลือตาม สมควรอันจะเป็นเครื่องมือสร้างไมตรีจิตต่อไป

4. ความสงบเสถียร รู้จักบังคับจิตใจตนเอง คือ เป็นคนที่ไม่ตื่นเต้นหรือหวั่นไหว ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่ายเกินไป มีสติ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่ตกใจ หรือดีใจในสถาน การณ์ต่าง ๆ จนเกินไป

5. ความกระตือรือร้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นคนเฝ้าหา และรักความก้าวหน้า มีสมรรถภาพควรแก่การสนับสนุน

6. ความไม่เห็นแก่ตัว โดยการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นรู้จักไตร่ตรองในการทำสิ่ง ต่าง ๆ คนเห็นแก่ตัวย่อมเป็นที่รังเกียจของสังคม และเป็นสิ่งบั่นทอนมิตรภาพ

7. ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ เป็นคนที่มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างฉับพลัน ไม่มีจิตใจวุ่นวาย ทั้งนี้ จะทำให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของผู้อื่น ทั้งทำให้ผู้อื่นอยากทำงานร่วมด้วย

8. ความเป็นตัวของตัวเองและความกล้า คือ รู้จักทำอะไรเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นเสมอไป จะได้รับรู้จากช่วยตนเองได้เมื่อพบสถานการณ์ที่คับขัน ความกล้าก็เป็นสิ่งที่ควรแก่การสรรเสริญ เช่น กล้าที่จะพูดความจริง กล้าเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจริง ๆ กล้ารับผิดชอบในหน้าที่การงาน เป็นต้น ซึ่งคนที่มีความกล้าย่อมเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น

9. ความซื่อสัตย์สุจริต คือ เป็นคนรักความจริง ถือความสัตย์เป็นที่ตั้ง ทำให้ทุกคนอยากคบค้าสมาคมด้วย

10. ความยุติธรรม คือ เป็นคนที่ไม่ลำเอียง มองทุกคนเสมอภาคกันหมด ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง อันจะเป็นที่รักใคร่นับถือและไว้วางใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เด็กและเยาวชน คือ อนาคตของชาติ ดังนั้น การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีบุคลิกภาพที่ดีที่พึงประสงค์จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะบุคลิกภาพที่ดีที่พึงประสงค์ช่วยให้เด็กเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ ทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีบุคลิกภาพที่ดีที่พึงประสงค์ดังกล่าว

1.2.2 ลักษณะของบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535 : 128-133) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพตามลักษณะเด่นของบุคลิกภาพออกเป็นดังนี้

1. บุคลิกภาพพึ่งพาผู้อื่น (Dependent Personality) เป็นคนอ่อนแอ ช่วยตัวเองไม่ได้ ชอบพึ่งพาผู้อื่นเสมอ

2. บุคลิกภาพชอบหลีกเลี่ยง (Avoidant Personality) เป็นผู้ไม่มั่นใจในการเข้าสังคม กลัวการถูกตำหนิ

3. บุคลิกภาพดื้อเงียบ (Passive-Aggressive Personality) เป็นผู้ที่ชอบต่อต้านอย่างเงียบ ๆ ในการที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ควรกระทำในฐานะสมาชิกในครอบครัว หรือในอาชีพการงานก็ตาม

4. บุคลิกภาพแบบย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive-Compulsive Personality) เป็นบุคคลเจ้าระเบียบเคร่งเครียด ไม่ค่อยยืดหยุ่น

5. บุคลิกภาพหลงตนเอง (Narcissitic Personality) เป็นผู้มีลักษณะชื่นชมตนเองมาก แสดงว่าตนเองมีความสำเร็จสูง อ่อนไหวต่อคำวิจารณ์ และไม่ค่อยจะเห็นใจผู้อื่น

6. บุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจ (Histrionic Personality) มีลักษณะเป็นคนเจ้าอารมณ์ และเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเกือบตลอดเวลา

7. บุคลิกภาพแบบก้ำกึ่ง (Borderline Personality) เป็นผู้มีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นตัวของตัวเอง (Identity) มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองที่ไม่มั่นคง (Instable Self-image)

8. บุคลิกภาพหุนหันพลันแล่นและก้าวร้าว (Impulsive and Aggressive Personality) เป็นผู้ที่กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและก้าวร้าว

9. บุคลิกภาพต่อต้านสังคม (Antisocial Personality) เป็นบุคคลที่ชอบก่อเรื่องขัดแย้งกับผู้อื่นเสมอ

10. บุคลิกภาพอารมณ์แปรปรวน (Affective Personality) เป็นผู้มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายไม่แน่นอน

11. บุคลิกภาพหวาดระแวง (Paranoid Personality) เป็นผู้ที่ชอบสงสัยในลักษณะที่หวาดระแวง

12. บุคลิกภาพแยกตัว (Schizoid Personality) เป็นผู้ที่ไม่ชอบเข้าสังคม ชอบอยู่คนเดียว

นอกจากนี้ชัลลิแวน ได้อธิบายลักษณะของบุคลิกภาพและสาเหตุแห่งบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ไว้เป็นประเภทต่าง ๆ 6 ประเภท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 57-58 ; อ้างอิงจาก Hall and Lindzey. 1966. *Theories of Personality*.) ดังต่อไปนี้

1. ประเภทหมกมุ่นอยู่กับตนเอง บุคคลประเภทนี้มักจะท้อแท้ ผิดหวังง่าย มีความเจ็บแค้นในใจ และคิดว่าตนเข้าใจผิดเสมอ สำหรับสาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทหมกมุ่นอยู่กับตนเองนี้ เป็นเพราะว่าบุคคลประเภทนี้ผิดหวังในสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่น

2. ประเภทไม่สูงส่งกับใคร บุคคลประเภทนี้มักจะรู้สึกว่าการทำบุญกับใครไม่ขึ้นมักจะน้อยใจ สาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทนี้ อาจจะเป็นเพราะไม่ได้รับความรัก หรือไม่มีใครรักในวัยเด็ก ผลจึงสืบเนื่องมาจนถึงวัยอื่น ๆ

3. ประเภทต้องพึ่งพาคนอื่น บุคคลประเภทนี้มักจะไม่มีความคิดเป็นของตนเอง คอยปฏิบัติตามคำแนะนำของคนอื่น ต้องยึดหรือพึ่งพาคนอื่นเป็นหลัก สาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทนี้ อาจเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูของบิดามารดาที่แสดงอำนาจเหนือเด็กตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กและวัยเยาว์

4. ประเภทไม่เป็นมิตรกับใคร บุคคลประเภทนี้ไม่ประสงค์จะคบหาสมาคมกับใคร อารมณ์มักจะขุ่นมัว หงุดหงิด สาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทนี้ มักจะเป็นเพราะบิดามารดา เคียดเขี้ยว และเอาใจใส่บุตรธิดา เพื่อหวังจะให้ได้ดีมากเกินไป อีกทั้งบิดามารดามักจะไม่พอใจ และไม่สนใจเกี่ยวกับผลการกระทำหรือผลงานใด ๆ ของบุตรธิดาตน

5. ประเภทชอบเรียกร้องความสนใจ บุคคลประเภทนี้มักจะชอบเถียง ชอบ คัดค้าน สาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทนี้ เพราะเป็นคนที่ชอบเรียกร้องความสนใจอยู่ในวัยเด็ก และเมื่อเจริญเติบโตขึ้น ก็ยังคงใช้วิธีการเดิมและมักจะใช้วิธีการชอบเรียกร้องความสนใจหรือ คัดค้าน เมื่อรู้สึกว่าคุณค่าและความปลอดภัยของตนนั้นกำลังถูกคุกคาม

6. ประเภทรักร่วมเพศ บุคคลประเภทนี้มักจะมี การปรับตัวเกี่ยวกับการแก้ปัญหา เรื่องเพศอย่างผิด ๆ สาเหตุแห่งบุคลิกภาพประเภทนี้ เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาขาดสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรธิดา ไม่สามารถให้ความอบอุ่นทางใจ ไม่สามารถสื่อความหมายเกี่ยวกับบทบาททางเพศของบุตรธิดา ได้อย่างถูกต้องชัดเจน อีกทั้งสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศนั้น ๆ เป็นไปอย่างไม่เหมาะสม

ส่วนสมภพ เรื่องตระกูล (2536 : 132 – 133) ได้พูดถึงสาเหตุของการเกิด บุคลิกภาพผิดปกติหรือบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ ว่ามีสาเหตุมาจาก

1. กรรมพันธุ์ กรรมพันธุ์เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติของบุคลิกภาพได้โดยอาศัยอิทธิพลของ Gene และ Chromosome เช่น Shields ทดลองแยก ฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน โดยแยกเลี้ยงในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันและห่างไกลกัน เมื่อ โตขึ้นพบว่าบุคลิกภาพของฝาแฝดทั้งสองมิได้แตกต่างกันเลย

2. สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม มีส่วนสำคัญ ในการเสริมสร้างบ่มนิสัยใจคอและบุคลิกภาพของเด็ก โดยเฉพาะบิดามารดา ญาติพี่น้อง ครู และบุคคลใกล้ชิดซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอด ดังนั้นในระยะต่าง ๆ ของการเจริญเติบโต หากได้รับการ อบรมสั่งสอนที่ไม่ถูกต้อง หรือได้แบบอย่างไม่ดี เมื่อเติบโตขึ้นเด็กก็จะมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติได้

แนวความคิดในเรื่องการเจริญพัฒนาของบุคลิกภาพที่ผ่านระยะต่าง ๆ ตั้งแต่วัยทารกจนเป็นวัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นที่ยอมรับและแพร่หลายมากที่สุด คือ ขั้นตอนพัฒนาทางจิตเพศ (Psychosexual theory of personality development) ของ ฟรอยด์ (Freud) ซึ่งแบ่งการเจริญ พัฒนาบุคลิกภาพในวัยเด็กออกเป็นระยะสำคัญ 3 ระยะคือ

1. ระยะความสุขทางปาก (Oral phase) แรกเกิด – 1 ปี เป็นระยะที่เด็กจะต้องได้ รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้อื่นการให้น้ำอาหาร ตลอดจนการสัมผัสจากแม่ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก ถ้าเด็กในวัยนี้ไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและเหมาะสมก็จะเกิดการตรึงแน่น (fixation) เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่สามารถควบคุมความต้องการของตนไว้ได้ เอาแต่ใจตัว เป็น

คนไม่ค่อยช่วยตัวเอง ต้องคอยพึ่งพาอาศัยผู้อื่น มีความต้องการทางปากสูง เช่น ดิตบุหรื ดิตสุรา และยาเสพติดอื่น ๆ กินจุ ชอบพูดส่อเสียดนินทาผู้อื่น

2. ระยะเวลาสุขทางทวารหนัก (Anal phase) 2 – 3 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มเป็นตัวของตัวเอง และเริ่มเรียนรู้เกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม การขับถ่าย การรักษาความสะอาด หากได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในช่วงนี้ เด็กจะเกิด การติ่งแน่น (fixation) เมื่อโตขึ้นจะเป็นคนเก็บอารมณ์และความรู้สึก ตื้อรั้น ตระหนี่พิถีพิถันมากในเรื่องความเป็นระเบียบ ความสะอาด กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ การตรงต่อเวลา ไม่สามารถปรับตัวตามสถานการณ์ตามความเหมาะสมได้

3. ระยะเวลาสุขทางอวัยวะเพศ (Phallic phase) 3 – 5 ปี เป็นระยะที่เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรักพ่อหรือแม่ที่เป็นเพศตรงข้ามกับตน เป็นระยะของการวางรากฐานบุคลิกภาพความเป็นหญิงเป็นชายอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เหมาะสมตามเพศ โดยมีการเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อหรือแม่ที่เป็นเพศเดียวกับตน ผู้ที่เกิดการติ่งแน่น (fixation) ในระยะนี้ เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะมีลักษณะ คือจะคอยกดกลั้นความรู้สึกทางเพศของตน ปฏิเสธความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามทำให้เพศตรงข้ามสนใจตน ไม่สามารถมีสัมพันธ์ภาพที่ลึกซึ้งกับใครได้

บุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ มีสาเหตุหลายประการ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความผิดพลาดจากการเลี้ยงดู ขาดความรักความอบอุ่น บุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์จะก่อให้เกิดปัญหากับตนเอง บุคคลอื่น ปัญหาครอบครัว โรงเรียน และปัญหาสังคม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรช่วยกันหาทางป้องกันและแก้ไขไม่ให้เด็กและเยาวชนของชาติมีบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าว

1.3. ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Theory of Personality)

ทฤษฎีบุคลิกภาพนั้นมีอยู่มากมายหลายทฤษฎีด้วยกัน ผู้คนควารู้ในแต่ละทฤษฎีได้ศึกษาพัฒนาการของจิตใจและบุคลิกภาพของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและภูมิหลังทางวิชาการของผู้ศึกษา การเข้าใจทฤษฎีเหล่านี้เป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญอันจะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของมนุษย์อันก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพในรูปแบบต่างกัน

1.3.1 ทฤษฎีบุคลิกภาพของฟรอยด์ (Freud) (ลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ.2543 : 219 – 221) องค์ประกอบที่สำคัญทางบุคลิกภาพของฟรอยด์มี 3 ประการ คือ

1. อิด (id) ทำหน้าที่ให้ชีวิตได้รับการตอบสนองตามหลักแห่งความพึงพอใจ เป็นหลักแห่งการคลายความเครียดที่เกิดขึ้น โดยขาดสิ่งยับยั้ง ไม่มีกฎหรือเหตุผลใด ๆ จะมาควบคุมอิดได้ เป็นความปรารถนาที่ปราศจากหลักแห่งศีลธรรม มีจุดมุ่งหมายเพียงให้บรรลุถึงความต้องการทางสัญชาตญาณ

2 อีโก้ (ego) เป็นสิ่งกั้นระหว่างอิดกับความเป็นจริง ธรรมชาติของอิดแสวงหาความสนุกสนาน ส่วนอีโก้แสวงหาความจริง อีโก้จะเป็นผู้พิจารณาตัดสินควบคุมการกระทำโดยใช้ความคิดระดับสูงแก้ปัญหา อีโก้ยังเป็นแหล่งความสามารถด้านสติปัญญา เช่น เซาว์ปัญญา ความคิด ความมีเหตุผล และการเรียนรู้

3 ซุปเปอร์อีโก้ (Superego) เป็นหลักที่อยู่เหนือความเป็นจริง เป็นหลักแห่งอุดมคติ ศีลธรรมและจริยธรรม ซุปเปอร์อีโก้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 มโนธรรม (Conscience) ป้องกันการกระทำที่ทำผิดศีลธรรม หรือไม่ยอมประพฤติดจริยธรรมที่เลว

3.2 อุดมคติ (ego – ideal) เป็นแรงกระตุ้นให้ประพฤติปฏิบัติจริยธรรมที่ยึดถือเฉพาะเป็นความคาดหวังที่ตัวเองเพื่อให้ตนเองเป็นอะไรดี ๆ เช่น อยากเป็นผู้กล้าหาญ

รูปแบบของบุคลิกภาพของ فروยด์ สรุปได้ 3 ประการคือ

1. อีรอตติค (Erotic) เป็นลักษณะที่ใช้พลังงานหมกมุ่นในทางราคะ (id)
2. นาร์ซิสสิคติก (Narcissistic) เป็นลักษณะของคนบูชาตนเองมีเหตุผลเผชิญความจริงแห่งชีวิต เป็นการประนีประนอมระหว่างธรรมชาติฝ่ายต่ำกับศีลธรรมจรรยา (ego)

3. คอมพลัสซีฟ (Complusive) บังคับตน ระวังตัวแจะ ขาดความยืดหยุ่นเคร่งเครียดต่อตนเอง (Superego)

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535 : 15 – 20) ได้กล่าวถึงทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ ว่ายังแบ่งเป็นทฤษฎีย่อยอีกได้ดังนี้

1. ทฤษฎีแบ่งจิตใจตามระดับของจิตสำนึก ซึ่ง فروยด์ ได้แบ่งจิตใจตามลำดับจิตสำนึกออกเป็น จิตใต้สำนึก (Unconscious mind) จิตก่อนสำนึก (Preconscious mind) และจิตสำนึก (conscious mind)

2. ทฤษฎีโครงสร้างของจิตใจ (Structural Theory) فروยด์ ได้แบ่งจิตใจตามการทำหน้าที่ออกเป็น อิด (id) อีโก้ (ego) และซุปเปอร์อีโก้ (Superego) เพื่ออธิบายการทำงานของจิตใจ

3. ทฤษฎีพัฒนาการของจิตใจ (Developmental Theory) การพัฒนาของจิตใจเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในแต่ละวัยเด็กจะต้องได้รับความพึงพอใจจากสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นความรู้สึกของส่วนของร่างกายบริเวณต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระยะได้แก่ ระยะปาก ระยะทวารหนัก ระยะอวัยวะเพศ ระยะสงบและระยะการมีเพศสัมพันธ์

จากทฤษฎีของฟรอยด์สรุปได้ว่าโครงสร้างของทฤษฎีบุคลิกภาพของฟรอยด์ประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกัน อันได้แก่ อิด (id) อีโก้ (ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego)

✓ 1.3.2 ทฤษฎีบุคลิกภาพของแอดเลอร์ (Adler)

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2531 : 36 – 40) ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญของแอดเลอร์ไว้ดังนี้

1. ความปรารถนาดีมีปมเด่น (Striving for Superiority) แอดเลอร์อธิบายว่าทุกคนอยากมีความเด่นสักอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ต่างกันไปในแต่ละคน

2. ปมด้อย (Inferiority Feelings) จุดอ่อนเหล่านี้อาจเกิดจากสาเหตุทางพันธุกรรมหรือพัฒนาการที่ขาด ๆ เกิน ๆ ก็ได้คนเรามีจุดอ่อนไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย ทางสังคม อารมณ์และจิตใจ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งมากบ้างน้อยบ้าง จุดอ่อนเหล่านี้เราเรียกว่า ปมด้อย คนทุกคนพยายามหาทางชดเชยปมด้อยด้วยการสร้างปมเด่นขึ้นมา ซึ่งแอดเลอร์เชื่อว่าปมด้อยและความปรารถนาที่จะเด่น เป็นแรงผลักดันสำคัญยิ่งที่ทำให้คนประกอบพฤติกรรมต่าง ๆ

3. ความสนใจในสังคม (Social Interest) แอดเลอร์เชื่อว่ามนุษย์เรามีความปรารถนาใฝ่ผูกสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ มาแล้วตั้งแต่เกิด ความสนใจสังคมเป็นสัญชาตญาณ ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่ได้รับจากสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคมเป็นสิ่งที่กำหนดสุขทุกข์ ความสำเร็จ ความล้มเหลวของบุคคล รวมทั้งเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ปรุงปั้นบุคลิกภาพของบุคคลด้วย

4. วิถีชีวิต (Style of Life) แบบแผนในการดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งไม่มีใครเหมือนคนอื่นเลย เป็นบุคลิกภาพเฉพาะตัว

5. ประสบการณ์ในวัยเด็ก แอดเลอร์มีความเชื่อว่าประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ปมเด่น ปมด้อย ความสนใจในสังคม และวิถีชีวิตของคนทุกคน

นอกจากนี้แอดเลอร์ยังได้แบ่งรูปแบบของบุคลิกภาพออกเป็นดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 221 – 222)

1. พวก active – construction (ร่วมมือ – เสริมสร้าง) บุคลิกภาพพวกนี้ สุขภาพจิตใจดี มีอุดมคติ เห็นคุณค่าของสิ่งทั้งหลาย รักความเป็นมนุษย์เอาชนะความยุ่งยากด้วยความคิดสร้างสรรค์และเป็นผู้ให้มากกว่าผู้ขอ

2. พวก passive - destruction (เฉยเมย – ทำลาย) บุคลิกภาพพวกนี้ตรงข้ามกับพวกแรก ต่อต้าน ชอบบกล่าวโทษ หวังเอาจากผู้อื่นเพียงอย่างเดียว ก้าวร้าวแบบเงียบ ๆ มีลักษณะเป็นคนเจ้าทุกข์

3. พวก passive - construction (เฉยเมย – เสริมสร้าง) บุคลิกภาพพวกนี้ทำ
 ทางแบบนารีรัก แสดงความนิยมเชื่อถือง่าย ๆ ให้แก่ตนเองมากกว่าจะมุ่งเพื่อความสำเร็จ

4. พวก active – destruction (ร่วมมือ – ทำลาย) บุคลิกภาพพวกนี้เป็นพวก
 กวนประสาท ชอบก่อกวน มีความโหดเหี้ยม เสเพล ชอบรบรบกวนชาวบ้าน

จากทฤษฎีของแอดเลอร์สรุปได้ว่า แอดเลอร์ เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม เพราะ
 การดำเนินชีวิตของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับสังคมตลอดเวลา นอกจากนี้แอดเลอร์ยังเน้นในเรื่อง
 ของปมเด่นและปมด้อย

/1.3.3. ทฤษฎีบุคลิกภาพของจุง (Jung)

จุง มีความเชื่อว่า บุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นเช่นใด ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยง
 ดูมาตั้งแต่วัยเด็ก และได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ประเภท คือ (โสภา ชูพิกุลชัย, 2529 :
 167-168)

1.บุคลิกภาพประเภทชอบแสดงตนหรือชอบเด่น (Extrovert Personality) บุคคลที่
 มีบุคลิกภาพประเภทนี้ จะเป็นผู้ที่ชอบแสดงตัว และชอบสังคม มีความเชื่อมั่นอยู่บนฐานของ
 ความเป็นจริง ปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นคนเปิดเผย ไม่เก็บตัว เมื่อประสบ
 ปัญหาถ้าจะเผชิญปัญหาด้วยการสู้ปัญหา

2 บุคลิกภาพประเภทเก็บตัว (Introvert Personality) ลักษณะที่เห็นได้ชัดคือ
 เชื้อตนเอง เป็นบุคคลที่ผูกพันสิ่งต่าง ๆ กับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคม ไม่ชอบสูงส่ง
 กับผู้ใด เมื่อเผชิญปัญหามักจะแยกตัวออกจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหา

นอกจากนี้ จุง ยังได้กล่าวว่า องค์ประกอบในการสร้างบุคลิกภาพขึ้นอยู่กับ 4
 ประการคือ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 222 – 223)

1. การคิดในสิ่งที่ไม่มีความจริง (thinking) เช่น ความยุติธรรมคืออะไร อาศัยหลัก
 เหตุผล

2. ความรู้สึก (feeling) เป็นแบบอัตนัย และเป็นเรื่องของค่านิยม ที่รู้สึกว่าจะอะไรดี
 อะไรเลว สนุกหรือน่าเบื่อ

3. การกำหนดรู้ทางประสาทสัมผัส (sensation) ได้แก่การรับรู้เมื่อประสาทสัมผัส
 ทั้ง 5 ของเราได้รับสิ่งเร้าจากภายนอก เป็นการรับรู้ในปัจจุบัน

4. การกำหนดรู้อันเกิดจากภายใน (intuition) คือการรู้แจ้งแบบไม่มีเหตุผล

บุคลิกภาพตามแนวคิดของ จุง ซึ่งเกิดจากการนำเอา บุคลิกภาพ 2 แบบแรกมา
 อธิบายร่วมกับองค์ประกอบ 4 ประการ ก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพดังต่อไปนี้

1. พวก extroverted thinking ชอบแสดงออกทางเขาวนปัญญา ชอบประเมินเหตุการณ์ การแสดงความฉลาดเป็นกฎแห่งชีวิต ใช้ความคิดครอบงำคนอื่น

2. พวก extroverted feeling ยึดปฏิบัติตามมาตรฐานเดิม หลบหลีกคำวิพากษ์วิจารณ์และคำถากถาง

3. พวก extroverted sensation ชอบเฟลิตเฟลีนตามสภาพจริง ไม่สนใจเสียงสะท้อน ไม่ต้องการตรวจสอบอดีตหรืออนาคต ปราศจากความละเอียดรอบาป

4. พวก extroverted intuitive ชอบค้นคว้าหาสิ่งใหม่ ๆ เบื่อหน่ายต่อการยึดติดประสบการณ์ใดประสบการณ์หนึ่ง

5. พวก introverted thinking เงียบขรึม เป็นนักคิดที่ไม่ค่อยพูด เพราะจินตนาการกับสิ่งที่ไม่มีตัวตน

6. พวก introverted feeling แสดงความรู้สึกเงียบ ๆ เก็บกดอยู่ในใจ มีอารมณ์เศร้าอยู่ลึก ๆ แต่แสดงออกโดยการจินตนาการออกมาเป็นศิลปะและดนตรี

7. พวก introverted sensation คาดการณ์พฤติกรรมได้ยาก สนใจจิตวิญญาณ

8. พวก introverted intuitive เกิดจากส่วนลึกของจิตใต้สำนึก เป็นคนลึกลับสันโดษ แสดงออกทางศิลปะแบบแปลกมีอะไรซ่อนเร้น

จากทฤษฎีบุคลิกภาพของจุง จุงได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ลักษณะกว้าง ๆ ก็คือ Extroversion และ introversion

1.3.4. ทฤษฎีบุคลิกภาพของฮอร์นีย์ (Horney) ได้เสนอบุคลิกภาพของคนไว้ 3 แบบได้แก่ (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 223 – 224)

1. บุคลิกภาพแบบยอม (moving toward) เกิดจากการใช้อำนาจมาบังคับ ทำให้ไม่กล้าขัดใจใคร

2. บุคลิกภาพแบบสู้ (moving against) เป็นบุคคลประเภทใครดีใครได้ ถือประโยชน์ตนเป็นใหญ่คอยดักดวงจากผู้อื่น พวกนี้มักถือว่าตนเองมีอำนาจ การต่อสู้ของเขาไม่มีคำว่าพอ

3. บุคลิกภาพแบบหนี (moving away) มักใช้วิธีหนีปัญหา ถือตัว ไม่ชอบคบค้ากับผู้อื่น อยู่เงียบ ๆ คิดว่าตนทำอะไรก็ไม่สำเร็จ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2531 : 80-84) ได้เสนอแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีบุคลิกภาพของฮอร์นีย์ดังนี้

1. ความหวาดกังวลพื้นฐาน (Basic Anxiety) ซึ่งกล่าวว่าเกิดจากประสบการณ์ในวัยเด็ก ลักษณะของความสัมพันธ์เป็นตัวกำหนดความหวาดกังวลพื้นฐาน เช่น การวาง

อำนาจข่มขู่ ตามใจจนไร้เหตุผล ทอดทิ้งกันไป สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมเพื่อลดอารมณ์ หวาดกังวล อาจเกิดเป็นบางครั้งบางคราวแล้วจางหายไป หรือเกิดขึ้นอย่างถาวรจนเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพก็ได้

2. ความต้องการ 10 ประการ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความพยายามแก้ปัญหา ความสับสนในมนุษยสัมพันธ์ ความต้องการเหล่านี้มีลักษณะประสาทไม่ปกติ เพราะว่ามีได้ เป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

3. ความเป็นตน ฮอร์นายอธิบายว่า คนทั่วไปมีภาวะของตนอยู่ 2 อย่างคือ “ตนจริง” กับ “ตนในอุดมคติ” คนที่มีสุขภาพจิตดี คือคนที่มีความจริงกับตนในอุดมคติไม่แตกต่างกันมาก

จากทฤษฎีบุคลิกภาพของฮอร์นาย ได้สรุปว่าโดยทั่วไปแล้วบุคลิกภาพของฮอร์นาย แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ บุคลิกภาพแบบยอม บุคลิกภาพแบบสู้ บุคลิกภาพแบบหนี

1.3.5. ทฤษฎีบุคลิกภาพของแอลพอร์ต (Allport) ซึ่งได้ให้ความหมายของคุณลักษณะว่าเป็นโครงสร้างของระบบจิตประสาทเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีวิสัยทำให้สิ่งเร้าทำหน้าที่ได้อย่างสมดุล นอกจากนี้แอลพอร์ตยังมีความคิดว่า บุคลิกภาพของมนุษย์ประกอบด้วยคุณลักษณะเหล่านั้นจัดการตลอดเวลา ทำให้มนุษย์มีเอกลักษณ์ในการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะเป็นสิ่งที่อยู่จริง แต่ไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรง มันอยู่ในส่วนของระบบประสาท จึงมองไม่เห็น คุณลักษณะแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ (ลัวิน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 224)

1. คุณลักษณะร่วม (Common Traits) เป็นคุณลักษณะที่มีลักษณะเหมือนกับคนอื่นทั่วไป นำมาเปรียบเทียบกันได้

2. คุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal dispositions) เป็นคุณลักษณะที่แสดงลักษณะเฉพาะ เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล เป็นตัวที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกัน

จากทฤษฎีบุคลิกภาพของแอลพอร์ตสรุปได้ว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ชนิดคือ คุณลักษณะร่วมที่มีกันในแต่ละบุคคลกับคุณลักษณะเฉพาะซึ่งเป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีความแตกต่างกัน

1.3.6 ทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell) มองบุคลิกภาพเป็นผลพวงของตัวแปรด้านความรู้สึกและสติปัญญา จัดจำแนกคุณลักษณะจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ดังนี้ (ลัวิน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 225 - 227)

1. คุณลักษณะพื้นผิว (surface traits) สามารถสังเกตได้ง่ายจากพฤติกรรมของบุคคล ใช้วิธีการวิเคราะห์กลุ่มก็จะสามารถรู้ได้ นั่นคือ ดูการจับกลุ่มของสหสัมพันธ์ภายในแต่ละตัวแปรก็สามารถมองเห็นได้แล้ว

2. คุณลักษณะมูลฐาน (source traits) เป็นองค์ประกอบขั้นสุดท้ายซึ่งได้ควบคุมตัวแปรในคุณลักษณะ

นอกจากนี้แคทเทิลล์จัดแบบของบุคลิกภาพไว้เป็น

1. High anxiety – Introversion เป็นพวกที่มีบุคลิกพิรุธ ไม่มั่นคง อัจฉริยยา ไม่แน่นอน เจ็บอายและขี้ขลาด

2. Low anxiety – Introversion เป็นพวกที่มีบุคลิกไวใจได้ ปรับตัวได้ มีวุฒิภาวะ สงบเสถียร ไม่ชอบอาศัยใคร ใจเย็น ไม่แยแส เจ้าความคิด

3. High anxiety – Extroversion เป็นพวกที่มีบุคลิกภาพแบบเครียด ตื่นตัว ไม่มั่นคง น่าสงสัย อัจฉา ขณะเดียวกันชอบเข้าสังคม กระตือรือร้น ข่างพูด ทำจริงและยอมตาม

4. Low anxiety – Extroversion เป็นพวกที่มีบุคลิกภาพแบบอึดอาดไวใจได้ ปรับตัวได้ มีวุฒิภาวะ รักสงบ อบอุ่น ชอบสังคม กระตือรือร้น ทำจริง และอนุรักษ

แคทเทิล (Raymond B. Cattell) ได้สรุปอุปนิสัยที่มีลักษณะตรงกันข้ามไว้ 16 องค์ประกอบ คือ (นวลละอ อ สุภาพล. 2537 : 210 – 211)

ตาราง 1 อุปนิสัยต้นตอ 16 องค์ประกอบ

สัญลักษณ์	อุปนิสัย	
A	ชอบออกสังคม (Outgoing)	- เก็บตัว (Reserved)
B	สติปัญญาสูง (More Intelligent)	- สติปัญญาดำ (Less Intelligent)
C	อารมณ์มั่นคง (Stable)	- อารมณ์อ่อนไหว (Emotional)
E	รักษาสិทธิของตน (Dominance)	- สุภาพต่อมตัว (Humble)
F	ทำตามสบาย (Happy – go - lucky)	- สุขุมมีสติ (Sober)

ตาราง 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	อุปนิสัย		
G	มีธรรมะ (Conscientious)	-	เห็นแก่ได้ (Expedient)
H	กล้าสังคม (Venturesome)	-	ขี้อาย (Shy)
I	จิตใจอ่อนไหว (Tender – minded)	-	จิตใจมั่นคง (Toughminded)
L	หวาดระแวง (Suspicious)	-	มีความเชื่อมั่น (Trusting)
M	เพ้อฝัน (Imaginative)	-	ลงมือปฏิบัติ (Practical)
N	ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (Shrewd)	-	มั่นคงเปิดเผย (Forthright)
O	หวาดหวั่น (Apprehensive)	-	ประสาทมั่นคง (Placid)
Q ₁	นักทดลอง (Experimenting)	-	นักอนุรักษ์ (Conservative)
Q ₂	พึ่งตนเอง (Self – Sufficiency)	-	พึ่งกลุ่ม (Group – tied)
Q ₃	ควบคุมตนเองได้ (Controlled)	-	ไม่มีกฎเกณฑ์ (Casual)
Q ₄	เคร่งเครียด (Tens)	-	อารมณ์ผ่อนคลาย (Relaxed)

จากตารางดังกล่าวสรุปลักษณะอุปนิสัยต้นตอ 16 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบ A ขอบอกสังคม - เก็บตัว

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ เก็บตัว (A) มีลักษณะก้าวร้าว เอาแต่ใจตนเอง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ขอบอกสังคม (A*) มีลักษณะชอบเข้าร่วมกิจกรรม

2. องค์ประกอบ B สติปัญญาสูง - สติปัญญาดำ

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ สติปัญญาดำ (B^-) มีลักษณะไม่เฉลียวฉลาด

บุคคลที่ได้คะแนนสูง สติปัญญาสูง (B^+) มีลักษณะ เฉลียวฉลาด

3. องค์ประกอบ C อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ อารมณ์อ่อนไหว (C^-) มีลักษณะอ่อนไหวง่ายไม่มีความอดทน

บุคคลที่ได้คะแนนสูง อารมณ์มั่นคง (C^+) มีลักษณะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. องค์ประกอบ E รักษาสีทริชของตน - สุภาพถ่อมตัว

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ สุภาพถ่อมตัว (E^-) มีลักษณะอ่อนน้อม เชื่อฟังผู้อื่น

บุคคลที่ได้คะแนนสูง รักษาสีทริชของตน (E^+) มีลักษณะถือตนเป็นใหญ่มีความเชื่อมั่น

ในตนเอง

5. องค์ประกอบ F ทำตามสบาย - สุขุมมีสติ

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ สุขุมมีสติ (F^-) มีลักษณะเจี๊ยบขริ้ม

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ทำตามสบาย (F^+) มีลักษณะกระทำตามอารมณ์ ช่างพูด

6. องค์ประกอบ G มีธรรม - เห็นแก่ได้

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ เห็นแก่ได้ (G^-) มีลักษณะไม่เอาจริงเอาจกกับงาน

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีธรรม (G^+) มีลักษณะเคร่งคัดในระเบียบ

7. องค์ประกอบ H กล้าสังคม - ขี้อาย

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ขี้อาย (H^-) มีลักษณะชอบหลบถอย ประหม่า

บุคคลที่ได้คะแนนสูง กล้าสังคม (H^+) มีลักษณะชอบพบกับบุคคลอื่น

8. องค์ประกอบ I จิตใจอ่อนไหว - จิตใจมั่นคง

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ จิตใจมั่นคง (I^-) มีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง จิตใจอ่อนไหว (I^+) มีลักษณะไม่มีความอดทน

9. องค์ประกอบ L หวาดระแวง - มีความเชื่อมั่น

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มีความเชื่อมั่น (L^-) มีลักษณะเปิดรับสภาพต่าง ๆ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง หวาดระแวง (L^+) มีลักษณะอิจฉาผู้อื่น

10. องค์ประกอบ M เพ้อฝัน - ลงมือปฏิบัติ

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ลงมือปฏิบัติ (M^-) มีลักษณะชอบการปฏิบัติจริง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง เพ้อฝัน (M^+) มีลักษณะหมกมุ่นในแรงขับภายใน

11. องค์ประกอบ N ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม - มั่นคงเปิดเผย

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มั่นคงเปิดเผย (N^-) มีลักษณะไม่มีการเสแสร้ง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) มีลักษณะมองการไกล ทะเยอทะยาน

12. องค์ประกอบ O หวาดหวั่น - ประสาทมันคง

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ประสาทมันคง (O^-) มีลักษณะใจหนักแน่น

บุคคลที่ได้คะแนนสูง หวาดหวั่น (O^+) มีลักษณะวิตกกังวล

13. องค์ประกอบ Q_1 นักทดลอง - นักอนุรักษ์

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ นักอนุรักษ์ (Q_1^-) มีลักษณะถือจารีตประเพณี

บุคคลที่ได้คะแนนสูง นักทดลอง (Q_1^+) มีลักษณะชอบวิเคราะห์

14. องค์ประกอบ Q_2 พึ่งตนเอง - พึ่งกลุ่ม

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ พึ่งกลุ่ม (Q_2^-) มีลักษณะขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้ร่วมงานและเป็นผู้ตามที่ดี

บุคคลที่ได้คะแนนสูง พึ่งตนเอง (Q_2^+) มีลักษณะปฏิบัติตามแบบแผนของตนเอง

15. องค์ประกอบ Q_3 ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีกฎเกณฑ์

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) มีลักษณะไม่มีวินัย

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ควบคุมตนเองได้ (Q_3^+) มีลักษณะควบคุมตนเองได้

16. องค์ประกอบ Q_4 เคร่งเครียด - อารมณ์ผ่อนคลาย

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ อารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-) มีลักษณะไม่มีความคับข้องใจ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง เคร่งเครียด (Q_4^+) มีลักษณะเครียด

จากทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิลล์สรุปได้ว่า แคทเทิลล์มองบุคลิกภาพเป็นผลพวงของตัวแปรด้านความรู้สึกและสติปัญญา

1.3.7. ทฤษฎีบุคลิกภาพของไอแซก (Eysenck) ในช่วงแรกวิเคราะห์

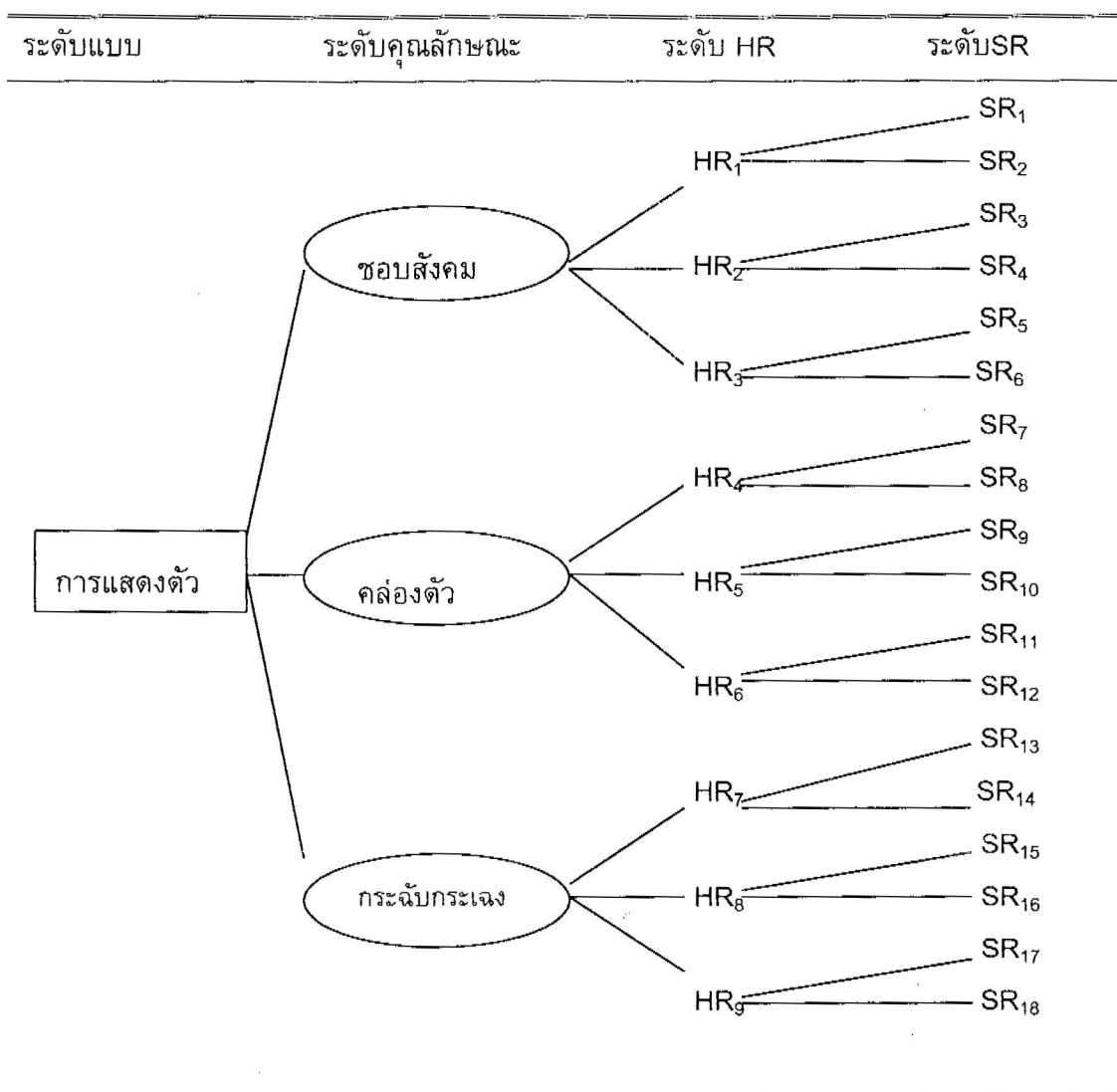
องค์ประกอบลักษณะบุคลิกภาพ ไว้ 2 มิติ คือ ด้าน Introverted – Extravertd กับ Stable – Unstable กำหนดคุณลักษณะไว้ 32 ลักษณะ ในระยะหลังได้แบ่งมิติของบุคลิกภาพออกเป็น 3 มิติ คือ (ลั้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 227 - 229)

1. ด้าน Extroversion (E) ซึ่งเป็นคนที่มีลักษณะชอบแสดงออก สังคมดี เป็นกันเอง มีพลังชักนำผู้อื่น

2. ด้าน Neuroticism (N) เป็นคนลักษณะวิตกกังวล จิตใจหตุหู่ มีความอยาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ด้าน Psychoticism (P) เป็นคนที่มีลักษณะก้าวร้าว เห็นแก่ตัว ต่อต้านสังคม เห็นอกเห็นใจ ไม่มีความเมตตาปราณี

ไอแซก เอามิติใหญ่ 3 อย่างเป็นหลัก และยกให้เป็นระดับแบบ (Type level) จากระดับนี้แยกย่อยอีกเป็นระดับคุณลักษณะ (Trait level) จากระดับคุณลักษณะไปสู่ระดับนิสัยตอบสนอง (Habitual response) ซึ่งเขียนย่อว่า HR จากนั้นจะแยกเป็นระดับย่อยอีกเรียกว่า specific observation responses (การตอบสนองเฉพาะ) เขียนย่อ ๆ ว่า SR

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างบุคลิกภาพของไอแซกส์

จากทฤษฎีบุคลิกภาพของไอแซกส์แบ่งระดับการวัดบุคลิกภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับแบบ ระดับคุณลักษณะ ระดับนิสัยตอบสนอง ระดับการตอบสนองเฉพาะ

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสรุปได้ว่าทฤษฎีบุคลิกภาพมีมากมายหลายทฤษฎี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ที่จะศึกษาว่าจะสนใจศึกษาและทำความเข้าใจในแบบของทฤษฎีใด

1.4 รูปแบบของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

บิดามารดาและผู้อยู่ใกล้ชิด มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการที่จะปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ยอมรับสั่งสอนและหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็ก เด็กจะมีบุคลิกภาพเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นสำคัญ การอบรมเลี้ยงดู

ที่ต่างกันจะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ดังที่นักจิตวิทยาทั้งหลายได้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูของเด็ก ดังเช่น

อัจฉรา สุขารมณ์ (2529 : 192 – 194) ได้เสนอรูปแบบของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก โดยมีรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวที่รักลูกมากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไป ส่วนมากจะเป็นเพราะว่าพ่อแม่ไม่เคยได้รับความรัก ขาดความอบอุ่น ความสนใจ หรือเอาใจใส่ ดูแลจากผู้บังเกิดเกล้าของตนตั้งแต่เด็ก ๆ ดังนั้นจึงพยายามที่จะให้ลูกทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างไม่มีขอบเขต ให้ทั้งความรัก การปกป้อง และทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกด้วยความรัก โดยไม่ทราบว่าจะจะให้มากเกินไปเพียงใดหรือเวลาใดบ้างจึงจะเหมาะสม สำหรับลักษณะพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าวนี้จะเห็นว่าลูกของตนนั้นเป็นเด็กตลอดเวลา แม้ว่าเขาจะโตแล้วก็ตาม โดยพ่อแม่จะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ พยายามปกป้องคุ้มครองลูกโดยไม่ให้พลาดเสียอีก ทั้งแนะนำสั่งสอนและเป็นผู้คอยจัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกตามความหวังดี และความรักของตน ฯลฯ พฤติกรรมดังกล่าวนี้ ขัดขวางวุฒิภาวะและการเจริญเติบโตทั้งอารมณ์ ความคิดและสังคมของลูก ส่วนผลของการเลี้ยงดูแบบรักลูกมากเกินไป หรือปกป้องคุ้มครองลูกมากเกินไป ทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ด้วยความรัก โดยจะถูกทำลายทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และทางสังคมและผลที่ตามมาก็คือ จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำอะไร ๆ ไม่รู้จักตนเอง ไม่เข้าใจตนเอง ไม่มีความสุข ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความภูมิใจในตัวเองต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เข้าเพื่อนฝูงไม่ได้ อีกทั้งเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้ จะกลายเป็นเด็กที่มีวุฒิภาวะไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เป็นไปตามธรรมชาติได้ กลายเป็นเด็กที่เบื่อง่ายชีวิต มีปัญหาในการปรับตัว มีพฤติกรรมที่แสดงออกกลายเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน หรือเป็นโรคจิต หรือโรคประสาทได้ในที่สุด

2. ครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับเด็กเป็นลูก ลักษณะของครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับเด็กเป็นลูก ส่วนมากเป็นครอบครัวที่ไม่ต้องการเด็ก เพราะพ่อแม่ไม่พร้อม เช่น พ่อแม่ยังศึกษาอยู่ หรือพ่อแม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ฯลฯ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่พ่อแม่ไม่ต้องการเด็ก จะกระทำ ได้แก่ การคลอดลูกทิ้งไว้ในโรงพยาบาล หรือปล่อยลูกทิ้งไว้ให้อดตาย ฯลฯ หรือในบางกรณีหากช่วงเวลาที่เกิดนั้นพ่อแม่ประสบความหายนะ พ่อแม่ก็จะเชื่อโชคละชะตาว่าลูกเป็นคนนำโชคร้ายมาสู่ครอบครัว จึงทำให้ไม่ยอมรับและไม่ต้องการลูก เป็นต้น ส่วนผลจากการที่เด็กถูกปฏิเสธ ไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นลูก จะมีผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ และบุคลิกภาพ โดยเด็กบางคนอาจจะเจ็บซึม ไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับใคร หนีสังคม หรือเด็กบางคนอาจจะกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเต็มไปด้วยความโกรธ อิจฉาริษยาผู้อื่น ไม่เป็นมิตรกับใคร ต่อต้าน ฯลฯ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะพัฒนาไปสู่การทำลายตนเองหรือผู้อื่น

สำหรับพฤติกรรมที่พัฒนาไปสู่การทำลายตนเองได้แก่ การประชดชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ การหวาดระแวง คลุ้มคลั่ง บางรายจะมี การของโรคจิตชนิดหวาดระแวง ฯลฯ ส่วนพฤติกรรมที่พัฒนาไปสู่การทำลายผู้อื่น ได้แก่ การเป็นโจร อาชญากร หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าว และทำลายอย่างรุนแรง

3. ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป สำหรับครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป ส่วนมากจะเป็นครอบครัวที่พ่อแม่มักจะตั้งความหวังไว้สูง ต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิตบุตรธิดาจะต้องอยู่ในโอวาทและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่พ่อแม่กำหนด ซึ่งกฎเกณฑ์หรือระเบียบต่าง ๆ ที่เป็ความประสงค์ของพ่อแม่ที่กำหนดขึ้นนั้นส่วนมากมักจะเกินความสามารถที่เด็กจะกระทำ หรือปฏิบัติตามได้ เมื่อพิจารณาสืบสาวเรื่องราวย้อนกลับ จะพบว่าพ่อแม่ที่มีลักษณะดังกล่าว มักจะเป็นพ่อแม่ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ฝึกหัดมาจากครอบครัวที่เข้มงวด ไม่มีการยืดหยุ่น และเมื่อทำสิ่งใดจะต้องทำให้ดีที่สุด ส่วนผลของการอบรมเลี้ยงดู ตลอดทั้งฝึกหัดเเกในลักษณะที่ควบคุมหรือเข้มงวดมากเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความไม่แน่ใจ สงสัย กังวล เคร่งเครียด เจ้าระเบียบ ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต ฯลฯ และเมื่อเด็กพวกนี้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะกลายเป็นบุคคลที่หาความสุขไม่ได้ เพราะไม่รู้จักยืดหยุ่น แต่อาจจะมีความสามารถในการทำงาน แต่ต้องทำงานด้วยตนเอง หรือตรวจสอบงานด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะความไม่ไว้วางใจใคร นอกจากนี้ยังไม่รู้จักการกระจายงาน ไม่แบ่งงานให้ผู้อื่นรับผิดชอบ อีกทั้งมีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม หากเด็กที่มีความสามารถสูงและสามารถปฏิบัติตามความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กก็จะมีพลังแรงขับสูงและประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ปรากฏว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมักจะมีแต่ความเครียด กังวล ไม่ค่อยมีความสุข แต่หากว่าเด็กมีความสามารถต่ำกว่าความมุ่งหวังของบิดามารดา เด็กก็จะพุดบดเพื่อให้พ่อแม่พอใจ หรืออาจจะหลีกเลี่ยงหนีสถานการณ์นั้น ๆ ไปให้พ้น

นอกจากนี้ผลการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าว จะทำให้เด็กสูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง มีพฤติกรรมที่แสดงอาการย้ำคิดย้ำทำ อีกทั้งการไม่รู้จักการไว้วางใจบุคคลอื่น ทำให้มีปัญหาในการปรับตัว อาการโรคจิต โรคประสาทก็มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นตามมา

4. ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลยลูกมากเกินไป ลักษณะของครอบครัวที่ปล่อยปละละเลยลูกมากเกินไปนั้น ส่วนมากพ่อแม่จะให้อิสระแก่ลูกมากเกินไป ทำให้เด็กขาดระเบียบ อีกทั้งพ่อแม่มักจะไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับลูก ไม่มีโอกาสในการอบรม ฝึกหัด เลี้ยงดูลูก ซึ่งเป็นผลเสียแก่การพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็ก ครอบครัวที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูลูกในลักษณะดังกล่าวนี้ มักจะเป็นครอบครัวที่ประกอบไปด้วย พ่อแม่ที่ขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่สามารถให้ความรักกับลูกได้ด้วยคำพูด และกิริยาท่าทางที่จะแสดงถึงความรัก ความห่วงใย พ่อแม่แบบนี้มักจะขาดความรัก ความอบอุ่นมาตั้งแต่สมัยเด็ก จึงพยายามแสวงหาความรัก เพื่อชดเชยหรือทดแทนอยู่ตลอดเวลา มักจะออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน มุ่งเงินและวัตถุเป็น

สำคัญ สนใจคำบอຍออกจากผู้อื่น จึงทนทำงานประเภทสังคมสงเคราะห์ ดังนั้น เวลาส่วนใหญ่ของพ่อแม่ประเภทนี้จึงมุ่งแต่กิจกรรมนอกบ้าน และเมื่อจะให้ความรักกับลูกจึงมักให้วัตถุคือเงินแทนความรัก แล้วก็คิดว่าตนรักลูกจึงยอมให้เงินทองและวัตถุตามที่ลูกต้องการ แต่เด็กกับคิดว่าพ่อแม่ไม่รัก ส่วนผลจากการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบปล่อยปละละเลยมากเกินไปทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ยึดตนเองเป็นใหญ่ ตามใจตนเองมาก อยากจะทำสิ่งใดก็ทำ ขาดระเบียบวินัย ก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ เห็นแก่ตัว ชอบชมคนอื่นหรือบางครั้งก็จะเหงา ทำให้ต้องหาทางออกในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม เช่น ติดยาเสพติด เป็นต้น

โสภา ขปิลมันน์ (2542 : 124- 215) กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวไว้ 3 ลักษณะดังนี้

1. ครอบครัวแบบอัตตาธิปไตย การตัดสินใจใด ๆ ของครอบครัวขึ้นอยู่กับพ่อแม่เท่านั้น ผลที่ได้จากการเลี้ยงดูในลักษณะนี้ จะทำให้เด็กเติบโตกลายเป็นคนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะของครอบครัวขาดความคิดริเริ่มไม่เป็นตัวของตัวเอง

2. ครอบครัวแบบตามใจท่าน พ่อแม่ต่างคนต่างอยู่ตามความชอบใจของตนเอง ไม่สนใจกันและกัน ไม่สนใจบุตรเท่าที่ควร เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวลักษณะนี้จะกลายเป็นคนขาดความอบอุ่น มองไม่เห็นความผิดของตน มักจะมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจคนอื่น ขาดระเบียบวินัย

3. ครอบครัวแบบเสรีประชาธิปไตย พ่อแม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้าใจกัน ทุกคนมีส่วนร่วมได้ออกเสียงและแสดงความคิดเห็น เด็กที่อยู่ในครอบครัวลักษณะแบบนี้จะเติบโตกลายเป็นคนที่มีเหตุผล กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น และมีความเป็นตัวของตัวเอง

เดโช สวานานนท์ (สุภาพ ดันสุขเกษม.2526 : 34 ; อ้างอิงจาก เดโช สวานานนท์ : 2518.จิตวิทยาสังคม) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กดังนี้

1. พ่อแม่ละเลยไม่เอาใจใส่ต่อเด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกกลัว เหวี่ยง ไม่ปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลให้มีพฤติกรรมออกมาในรูปของการปฏิเสธ

2. พ่อแม่ที่ปกป้องด้วยการบังคับ ออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลา จะทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา

3. พ่อแม่ที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ หรือหย่าร้างกัน เด็กจะมีความเครียด กระวนกระวายใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย และขาดแบบอย่างในการสร้างเสริมลักษณะของตนด้วย

4. พ่อแม่ที่ยึดมั่นและเคร่งครัดในศีลธรรมจรรยาอย่างมาก มีผลให้เด็กมีโอกาสสร้างความมีสติสัมปชัญญะอย่างสูงสุดขึ้นได้ และอาจทำให้เกิดความขัดแย้งทางใจอย่างรุนแรงขึ้นได้ด้วย

5. พ่อแม่ที่มีศีลธรรมหย่อนยานไปด้วย มีทัศนคติที่สังคมไม่ปรารถนา และอาจเป็นผู้มีปัญหาของสังคมในที่สุด

จากที่กล่าวมาในข้างต้นบุคลิกภาพของเด็กจะเป็นไปในลักษณะใดนั้นส่วนหนึ่งก็มาจากลักษณะของครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ในลักษณะต่าง ๆ กัน

1.5 การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและวัดได้ยาก แต่นักจิตวิทยาก็พยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อให้ได้ผลในการวัดลักษณะบุคลิกภาพตามที่ต้องการโดยถูกต้องแม่นยำ และมีความเชื่อมั่นให้ได้มากที่สุด การวัดบุคลิกภาพนั้นมีรูปแบบของการวัดอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน การที่เราทำการวัดบุคลิกภาพโดยใช้รูปแบบใดนั้นต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ดี รูปแบบที่นิยมใช้นั้นมีอยู่หลายรูปแบบดังเช่น

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. (วิภา เจียรสมัย. 2540 : 41 ; อ้างอิงจาก ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. 2517.จิตวิทยาการศึกษา. หน้า 121 –122) ได้สรุปรูปแบบวิธีวัดบุคลิกภาพไว้ 5 วิธีดังนี้

1. วิธีการสังเกต
2. วิธีการทดสอบ
3. วิธีรายงานตนเอง มี 2 แบบ คือ วิธีการวิเคราะห์ตนเอง และการสัมภาษณ์
4. วิธีให้สร้างจินตนาการ (Projective Techniques)
5. วิธีการศึกษาความเห็นจากคนอื่น

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 258 – 284) ได้เสนอรูปแบบที่ใช้วัดบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. การสังเกต เป็นการเฝ้ามองสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย การสังเกตที่ดีไม่ควรให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวและเฝ้าดูพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ดีที่สุดด้วย
2. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เป็นการพูดจากับคนใดคนหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้ที่สัมภาษณ์จะต้องมีจิตวิทยาในการพูด การถาม
3. การเขียนตอบ มีตัวเราซึ่งอาจจะเป็นข้อความ ข้อคำถาม หรือสถานการณ์ภาพ เป็นต้น แต่ละคนเมื่อได้รับตัวเราแล้ว เขามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ก็จะตอบออกมาด้วยตัวของเขาเอง
4. การใช้จินตนาการ (Projective Technique) เป็นการเสนอสิ่งเร้าที่คลุมเครือ เพื่อให้ผู้ตอบใช้จินตนาการอันเกิดจากสำนึกที่ซึมซับอยู่ในส่วนลึกของความรู้สึกสำนึกในตัวเองแต่ละคน ว่าสิ่งเร้าที่มีความหมายอย่างไรต่อเขา ชนิดของแบบทดสอบจินตนาการที่นิยมสร้าง เช่น

แบบคำสัมภาษณ์ แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ แบบเติมเต็มเรื่องราว แบบการแปลผลจากภาพที่กำหนดให้ เป็นต้น

กันยา สุวรรณแสง (2536 : 31 – 32) ได้พูดถึงวิธีการวัดบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. วิธีไม่ใช้แบบทดสอบ เช่น การสัมภาษณ์ การกรอกแบบรายงานและแบบตรวจสอบปัญหา การสังเกตพฤติกรรมตามธรรมชาติ

2. วิธีใช้แบบทดสอบ เป็นการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเข้าช่วย ซึ่งวิธีที่ใช้มี 2 วิธีใหญ่ ๆ ได้แก่ วิธี Projective Technique และวิธี Objective test

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นได้ว่า การวัดบุคลิกภาพสามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในสิ่งที่ต้องการจะวัด เพื่อให้ได้ความถูกต้องและแม่นยำในการวัด

บุคลิกภาพเป็นผลรวมของลักษณะเฉพาะของบุคคลเข้าด้วยกัน แล้วเป็นผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกแตกต่างกันไป ลักษณะของบุคลิกภาพนั้นมีทั้งลักษณะที่ดีที่พึงประสงค์ และลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งการมีลักษณะของบุคลิกภาพจะเป็นอย่างไรนั้น ก็มีสาเหตุหลายประการ อาทิ กรรมพันธุ์ การอบรมเลี้ยงดูเป็นต้น การศึกษาบุคลิกภาพสามารถศึกษาจากทฤษฎีต่าง ๆ ตามความสนใจ และการวัดบุคลิกภาพก็สามารถวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสมในการวัดเพื่อให้ได้มาซึ่งถูกต้องและแม่นยำมากที่สุด

2. บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

2.1 ความหมายของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ได้มีผู้ให้นิยามความหมายของบุคลิกภาพการพึ่งพาผู้อื่น ไว้ดังนี้

เมเยอร์ (Meyer. 1989 : 249) หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมยึดติดกับผู้อื่นเป็นอย่างมาก

ดูแรนด์ และบาร์โลว์ (Duran. & Barlow. 1997 : 398.) หมายถึง บุคคลที่ไว้วางใจให้ผู้อื่นตัดสินใจแทนในเรื่องต่าง ๆ วิตกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง และต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ฮาลส์ และสกาย (Hales. & Sky. 1999 : 530 – 531) หมายถึง บุคคลที่ต้องการให้ผู้อื่นดูแลตนเองเกินความจำเป็น ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมการคล้อยตามคล้อยตามและยึดติดกับบุคคลที่เป็นที่พึ่ง ทั้งนี้เพราะเชื่อในความสามารถของผู้ที่เป็นที่พึ่ง

นวลละอ อสุภาผล (2523 : 42) หมายถึง บุคคลที่ไม่สามารถยึดตัวเองเป็นหลักต้องพึ่งคนอื่นอยู่เสมอ มีลักษณะอารมณ์เหมือนเด็ก ชอบใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นจะได้ไม่ต้องรับผิดชอบ

โสภา ชูพิกุลชัย (2529 : 128 – 129) หมายถึง บุคคลที่จะต้องมีคนคอยช่วยเหลือ ทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้ มักจะเป็นคนไม่ค่อยยอมรับผิดชอบในเรื่องใด ๆ ตัดสินใจไม่ค่อยได้ในเวลาที่ทำอะไรก็ตาม และในเหตุการณ์ใดก็ตามที่จะต้องมีการคิดริเริ่มด้วยตนเองจะมีความตื่นตระหนก และถอยหนี

ศรีธรรม ฐานะภูมิ (2535 : 128 – 129) หมายถึง บุคคลที่ช่วยตนเองไม่ได้ ชอบพึ่งพาผู้อื่นเสมอ

นิจวรรณ เกิดเจริญ (ม.ป.ป. : 91) หมายถึง บุคคลที่มีแนวโน้มให้ผู้อื่นช่วยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

มานิต ศรีสุรภานนท์ และจำลอง ดิษยวณิช (2542 : 262) หมายถึง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมแบบยอมตาม และยึดติดผู้อื่นเนื่องจากมีความต้องการมากเกินไปทำให้ผู้อื่นดูแล

2.2 ลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นดังนี้

เมอร์ (Mehr. 1983 : 256) กล่าวว่า มีลักษณะชอบให้ผู้อื่นตัดสินใจแทน ไม่สามารถมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่มีความสามารถเป็นผู้นำได้ รู้สึกไม่สบายใจเมื่อได้รับการตำหนิ กลัวการถูกทอดทิ้ง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และมองตนเองว่าโง่

โคเซน และฮาร์ท (Cohen & Hart. 1988 : 43) กล่าวว่า มีลักษณะต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ทำตัวเป็นลูกน้องของบุคคลที่เป็นที่พึ่ง โดยยอมทำตามทุกอย่าง มีความรู้สึกกังวลว่าบุคคลที่เป็นที่พึ่งจะทอดทิ้ง และรู้สึกไม่สบายใจและท้อแท้หมดหวังอย่างมากถ้าต้องอยู่คนเดียว

คอสติน และดรากัน (Costin. & Draguns. 1989 : 346 – 347) กล่าวว่า มีลักษณะไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มองตนเองในแง่ลบ ไม่ชอบขัดแย้ง วิตกกังวลสัมพันธ์ภาพที่มีกับผู้อื่น ไม่ดีนรน และกลัวการตัดสินใจ

เมเยอร์ (Meyer. 1989 : 249) กล่าวว่า มีลักษณะอนุญาตให้ผู้อื่นตัดสินใจแทนในเรื่องของตัวเอง แสดงออกว่าเป็นคนไร้เดียงสา

วิลเลอร์แมน และโคเซน (Willerman & Cohen. 1990 : 82 – 83) กล่าวว่า มีลักษณะคล้ายตามผู้อื่น ต้องการคำแนะนำในการทำสิ่งต่าง ๆ ต้องการให้ผู้อื่นดูแล และมองตนเองว่าเป็นคนไร้ความสามารถ

บอร์นสไตน์ (Bornstein. 1992 : 1) กล่าวว่า มีลักษณะต้องการคำแนะนำจากผู้อื่น ความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะการยอมตาม มีพฤติกรรมยึดติดกับผู้อื่น และไวต่อความรู้สึกเมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์

แคนดอล และฮามเมน (Kendell. & Hammen. 1995 : 448 – 449.) กล่าวว่า มีลักษณะไม่สามารถตัดสินใจเองได้ในชีวิตประจำวัน ต้องการความอบอุ่นและการปลอบใจจากผู้อื่น ชอบให้ผู้อื่นตัดสินใจแทน อาสาสมัครทำงานให้กับคนที่ต้องการพึ่งพา กลัวการตัดสินใจผิด ไม่ดีนรณ มีความรู้สึกไม่สบายใจอย่างมากถ้าต้องอยู่ตามลำพัง วิตกกังว่าจะถูกทอดทิ้ง เกลียดการอยู่คนเดียว และกลัวการถูกจับแยกจากคนใกล้ชิด เพราะไม่สามารถดูแลตัวเองได้

ดาวิสสัน และนีล (Davison. & Neale. 1998 : 347 – 348.) กล่าวว่า มีลักษณะขาดความเชื่อมั่นและไวใจตนเอง ชอบให้ผู้อื่นตัดสินใจแทน กลัวว่าตนเองจะทำการต่าง ๆ ผิด มีความยุ่งยากและลำบากใจเมื่อจะต้องตัดสินใจเอง ต้องการคนดูแล รู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องอยู่คนเดียว และครุ่นคิดว่าตัวเองจะถูกทอดทิ้ง

ฮาเลส และสกาย (Hales. & Sky. 1999 : 530 – 531) กล่าวว่า มีลักษณะไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ต้องมีบุคคลอื่นคอยให้ความช่วยเหลือและแนะนำ กลัวการแยกจากและจะรู้สึกกลัวอย่างมากเมื่อต้องอยู่คนเดียว ทั้งนี้เพราะไม่สามารถดูแลตัวเองได้

ซู และคนอื่นๆ (Sue and others. 2000 : 234) กล่าวว่า มีลักษณะไว้วางใจผู้อื่น ยอมทำตามบุคคลที่เป็นที่พึ่ง และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะกลัวจะทำลายสัมพันธภาพที่มีอยู่

สุัทนา อารีพรพร (2524 : 357) กล่าวว่า มีลักษณะทำตามความต้องการของผู้ใหญ่ หรือผู้อื่นง่าย มีการตอบสนองต่อความต้องการในชีวิตประจำวันของตนน้อย ไม่มีพลังซึ่งอาจแสดงออกทางเขาวนปัญญาและอารมณ์ และหวั่นไหวง่ายต่อความกดดันทุกชนิด รวมทั้งมองโลกแต่ในแง่ร้ายอยู่เสมอ และไม่ค่อยมีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

สุจิรา จรัสศิลป์ (2531 : 153) กล่าวว่า มีลักษณะไม่สามารถตัดสินใจเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญขึ้นในชีวิตของตน ต้องคอยพึ่งผู้อื่นให้ช่วยรับผิดชอบแสดงความคิดเห็น หลีกเลี่ยงการพึ่งตนเอง โดยพยายามทำตามความต้องการของบุคคลที่เป็นที่พึ่ง ขาดความมั่นใจในตนเอง และมองตนเองว่าเป็นคนโง่เขลา

วันดี ระเจริญ (2531 : 162) กล่าวว่า มีลักษณะไม่ชอบการแข่งขัน หลีกหนีงานสังคม ถ้าคนที่เคยยึดไว้ไม่ช่วยเหลือ จะมีปฏิกิริยาน้อยใจ เสียใจอย่างรุนแรง

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535 : 128 – 129) กล่าวว่า มีลักษณะไม่สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ชอบให้ผู้อื่นแนะนำและตัดสินใจ ต้องการการปลอบโยนและการให้กำลังใจมากจากผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความรู้สึก ไม่ชอบโต้แย้งหรือแสดงความคิดที่ขัดกับผู้อื่นเพราะเกรงว่าผู้อื่นจะไม่ชอบตน ยอมทำตามผู้อื่นแม้ตนจะไม่เห็นด้วย ขาดความคิดริเริ่ม อาสาทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นพอใจตน บางครั้งไม่สามารถอยู่คนเดียวได้ ถ้าต้องอยู่คนเดียวจะรู้สึกกังวล กลัวการถูกทอดทิ้ง ถ้าได้รับการตำหนิหรือการวิจารณ์จากผู้อื่นจะรู้สึกน้อยใจหรือเสียใจมาก

สมภาพ เรื่องตระกูล (2536 : 136) กล่าวว่า มีลักษณะให้คนอื่นตัดสินใจแทนเกี่ยวกับเรื่องสำคัญ ๆ แทบทุกเรื่อง หลีกเลี่ยงการงานที่ตนต้องตัดสินใจ รู้สึกไม่สบายใจอย่างมากถ้า

ต้องอยู่ตามลำพัง ครุ่นคิดและกลัวว่าตนจะถูกทอดทิ้ง มีปฏิกริยาน้อยใจหรือเสียใจรุนแรงเมื่อถูกตำหนิ ไม่ชอบแข่งขัน และยอมผู้อื่นแทบทุกเรื่อง เพราะกลัวว่าตนเองจะถูกรังเกียจ

ลิขิต กาญจนภรณ์ (ม.ป.ป. : 234) กล่าวว่า มีลักษณะทำตัวให้มีที่ทำน่าสงสาร ไม่ชอบการแข่งขัน หลีกเลี่ยงการเข้าสังคมหรือกิจกรรมที่ออกหน้าออกตา ชีบ้น จุกจิก ใจน้อย

นิจวรรณ เกิดเจริญ (ม.ป.ป. : 91) กล่าวว่า มีลักษณะไม่ชอบเป็นผู้นำ ชอบเป็นผู้ตาม ชอบทำอะไรเพื่อผู้อื่น ไม่ชอบอยู่คนเดียว ไม่สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง รู้สึกไม่สบายใจอย่างมากเมื่ออยู่คนเดียว และจะพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ผู้อื่นพอใจ และต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับ

2.2.1. ลักษณะอาการที่เป็นปัญหา

บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น (Dependent Personality) จัดอยู่ในประเภทบุคลิกภาพแปรปรวน (Personality Disorders) ซึ่งเป็นลักษณะอาการของการปรับตัวที่ไม่ถูกต้อง โดยจะแสดงออกมาทางนิสัย กิริยาท่าทาง อารมณ์ ความคิด ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม ผู้ที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน แบบใดแบบหนึ่ง จะเริ่มแสดงลักษณะชัดเจนเมื่อวัยเด็กตอนปลายหรือเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น และระยะวัยรุ่น (สุจิรา จรัสศิลป์. 2531 : 59)

บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากมีพฤติกรรมที่ต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่สามารถที่จะตัดสินใจอะไรได้ด้วยตนเอง เนื่องจากกลัวว่าสิ่งที่ตนเองทำหรือตัดสินใจนั้นจะผิด จะมีความรู้สึกเสียใจอย่างรุนแรงเมื่อถูกตำหนิ และมีความไม่สบายใจอย่างมากเมื่ออยู่คนเดียว และกลัวการถูกทอดทิ้ง เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบนี้เมื่อโตขึ้น จะต้องมีคนคอยช่วยเหลือ ทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยยอมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ตัดสินใจไม่ค่อยได้ในเวลาที่ทำอะไรก็ตาม และในเหตุการณ์ใดก็ตามที่จะต้องมีการคิดริเริ่มด้วยตัวของตนเอง จะมีความตื่นตระหนกและท้อหวั่นมากกว่า ผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ ก็มักจะพยายามมองหาชายที่มีลักษณะเป็นผู้นำ และสามารถให้ความคุ้มครองตนเอง และแต่งงานด้วยจึงจะมีความสุข แต่ผู้ชายที่มีลักษณะแบบนี้มักจะไม่ค่อยแต่งงาน

2.2.2. สาเหตุของการเกิดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

สาเหตุที่มักจะทำให้เกิดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นมาจาก การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีลักษณะรักลูกมากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไป คือพยายามให้ลูกทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างไม่มีขอบเขต ให้ทั้งความรัก การปกป้อง และทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกด้วยความรัก โดยไม่ทราบว่าจะควรจะให้มากน้อยเพียงใดหรือเวลาใดบ้างจึงจะเหมาะสม สำหรับลักษณะพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าลูกของตนนั้นเป็นเด็กตลอดเวลา แม้ว่าเขาจะโตแล้วก็ตาม โดยพ่อแม่จะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกตามความหวังดีและความรักของตน ฯลฯ พฤติกรรมดังกล่าวนี้ ขัดขวางวุฒิภาวะและการเจริญเติบโตทั้งทางอารมณ์ ความคิด และสังคมของลูก ส่วนผลของการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีลักษณะรักลูก

มากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไป ทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการต่าง ๆ ด้วยความรัก โดยจะถูกทำลายทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์และทางสังคมและผลที่ตามมาก็คือ จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำอะไร ๆ ไม่รู้จักตนเอง ไม่เข้าใจตนเอง ไม่มีความสุข ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความภูมิใจในตัวเองต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เข้าเพื่อนฝูงไม่ได้ อีกทั้งเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้ จะกลายเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพจะไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เป็นไปตามธรรมชาติได้ กลายเป็นเด็กที่เบื่อง่ายชีวิตมีปัญหาในการปรับตัว มีพฤติกรรมที่แสดงออกกลายเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน หรือเป็นโรคจิต หรือโรคประสาทได้ในที่สุด (อัจฉรา สุขารมณ. 2529 : 192 – 193) ดังที่ จิตรา วสุวานิช (อัจฉรา สุขารมณ. 2529 : 208 ; อ้างอิงจาก จิตรา วสุวานิช.ม.ป.ป. จิตวิทยาการศึกษา) ได้กล่าวถึง ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ไม่เหมาะสม พบว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นนั้นเกิดจากสาเหตุของการเลี้ยงดูเด็กที่ไม่เหมาะสมของผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีท่าทีเคร่งครัด ควบคุมบังคับ เรียกร้องเอาแต่ใจบวกกับท่าทีปกป้อง ทะนุถนอมจนเกินควร นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคมและพันธุกรรมว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น เด็กที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง และเพศหญิงมีแนวโน้มจะเกิดลักษณะบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นได้มากกว่า

2.3การวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้งในและต่างประเทศ พอจะสรุปได้ว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น มีลักษณะดังนี้

1. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง
3. วิตกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง
4. คล้อยตามผู้อื่น
5. มีอารมณ์อ่อนไหว
6. ไม่รับผิดชอบ
7. ขาดความคิดริเริ่ม
8. ยอมทำตามผู้อื่น
9. ไม่กล้าตัดสินใจ
10. รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว
11. มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย
12. ต้องการคำปลอบโยนและกำลังใจจากผู้อื่น
13. อาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับคนที่เป็นที่พึ่ง
14. ยึดติดกับผู้อื่น

15. ไร้เดียงสา
16. ไม่ชอบการแข่งขัน
17. มองโลกในแง่ร้าย
18. ไม่มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง
19. หลีกหนีงานสังคม
20. ขี้ใจน้อย
21. จุกจิก
22. ขี้บ่น

จากที่กล่าวมาในข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นจัดอยู่ในบุคลิกภาพแปรปรวน ซึ่งมีพฤติกรรมที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่สามารถที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กของครอบครัว ที่มีลักษณะรักลูกมากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไป พฤติการณ์ดังกล่าวจึงขัดขวางพัฒนาการของวุฒิภาวะและการเจริญเติบโตทั้งอารมณ์และความคิดและสังคมของเด็ก

3. หลักการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 250 – 258) ได้เสนอวิธีการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพโดยเน้นเครื่องมือวัดแบบรายงานตนเองไว้ดังนี้

3.1 ยึดทฤษฎีเป็นฐาน (Rational – Theoretical Approaches) วิธีนี้มีการเรียกชื่อหลายอย่าง เช่น Content – based, Deductive, Rational, Intuitive, Face – Value, Judgmental หรือ Theoretical เป็นต้น วิธีนี้เริ่มจากการนิยามบุคลิกภาพให้ชัดเจนตามทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่ยึด หรือเป็นแนวคิดที่เกิดจากการสังเคราะห์ของตนเองก็ได้ ซึ่งอาจจะได้มาจากสามัญสำนึก ผลของการวิจัย จากทฤษฎีบุคลิกภาพต่าง ๆ ผสมผสานกัน เมื่อนิยามบุคลิกภาพที่จะวัดได้ชัดเจนแล้ว สามารถเขียนข้อสอบหรือตัวเฝ้าตามที่นิยามไว้ เช่น อาจจะสร้างเป็นข้อความ สถานการณ์ หรือรูปภาพก็ได้ ข้อสอบประเภทนี้เช่น Study of Values ของ Allport, Thematic Apperception Test (TAT) ของ Murray เป็นต้น

3.2. โดยยึดเกณฑ์จำแนกสิ่งที่รู้ได้ (Empirical Approach) วิธีนี้เป็นลักษณะเดียวกับวิธี external, group – contrast, criterion – group, criterion – validated และ criterion – keyed การสร้างข้อสอบโดยวิธีนี้ ก่อนอื่นก็ต้องใช้หลักการวิธีที่ 1 ก่อนว่าจะวัดอะไร อิงทฤษฎีหรือความเชื่อใด และรูปแบบจะเป็นลักษณะไหน เมื่อได้เป็นข้อสอบแล้ว หลักการสำคัญของวิธีนี้ก็คือ คำถามที่เขียนรู้ได้อย่างไรว่าข้อนั้น ๆ วัดจำแนกสิ่งนั้นได้จริง จึงจำเป็นต้องหาเกณฑ์ให้

สามารถอธิบายได้ว่า ข้อนี้ถ้าคนทำได้คะแนนสูงจะวัดบุคลิกภาพแบบนั้นได้แน่ ถ้าคนทำได้คะแนนต่ำจะวัดบุคลิกภาพแบบนั้นไม่ได้ เกณฑ์ที่นิยมใช้พิจารณาจึงเป็นเกณฑ์ที่รู้ชัดเจน (Known group) เช่น กลุ่มโรคประสาทกับกลุ่มปกติ กลุ่มเชื้อสัณยกับกลุ่มทุจริต ฯลฯ ถ้าหาเกณฑ์ว่าข้อนั้นจำแนกสองกลุ่มได้ดี ก็จะเป็นวิธีการสร้างแบบนี้ แบบทดสอบที่สร้างด้วยวิธีนี้ได้แก่ Strong Vocational Interest Blank for Men, MMPI, CPI เป็นต้น

3.3.โดยยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor - Analytic Approach) วิธีนี้บางทีเรียกว่า แบบสร้างความคงเส้นคงวภายใน (Internal Consistency Approach) หรือ Clustering หรือ Itemetric ในการสร้างแรกเริ่มก็ต้องสร้างตามนิยามของบุคลิกภาพ นั่นก็คือ ต้องสร้างข้อความวัดพฤติกรรม หรือลักษณะนิสัยที่วัดบุคลิกด้านนั้น การสร้างข้อความหรือข้อคำถามหลาย ๆ ข้อที่คิดว่าวัดสิ่งที่เราต้องการนั้นจะเชื่อได้อย่างไรถ้าข้อความนั้นจับกลุ่มกันมีความสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ๆ ก็แสดงว่าแต่ละกลุ่มวัดแต่ละอย่าง การวิเคราะห์องค์ประกอบจะชี้ให้เห็นว่ามีข้อใดบ้างวัดองค์ประกอบเดียวกัน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามวิธีนี้ได้แก่ 16PF, EPQ เป็นต้น

๕ ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้าง
2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสาร และแบบทดสอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่ต้องการสร้าง
3. เขียนนิยามสิ่งที่จะต้องศึกษาใหม่ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องตามนั้น
4. เลือกรูปแบบของการเขียนข้อสอบที่จะวัดสิ่งที่ต้องการ
5. เขียนข้อสอบตามนิยามพฤติกรรมแต่ละด้าน
6. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น เป็นการตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้องในขั้นแรกทางด้านนิยาม ด้านภาษา ด้านรูปแบบ
7. ทดลองครั้งที่ 1 เพื่อหาคุณภาพเบื้องต้น
8. คัดเลือกและปรับปรุง เลือกเอาเฉพาะข้อที่มีคุณภาพ
9. ทดลองครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างควรมากขึ้น หาคุณภาพอีกเพื่อยืนยันว่าแต่ละข้อมีคุณภาพดีอยู่หรือเปล่า ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงใหม่ ทำอย่างนี้ไปจนกว่าจะได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์
10. สร้างเกณฑ์ปกติ

นิโลบล นิมกักรัตน์ (2534 : 14 – 24) ได้เสนอหลักในการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพไว้ดังนี้

การสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล เพื่อหาโครงสร้างของพฤติกรรมของคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ซึ่งมีแนวทางที่จะหาได้อยู่ 2 ทางคือ การอาศัยข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่แล้ว (Empirical Approach) และการอาศัยทฤษฎีหรืองานวิจัยที่ผู้ศึกษามาก่อน (Rational Approach)
2. ขั้นตอนิบายคุณลักษณะ นำข้อมูลจากขั้นตอนแรก มาสร้างเป็นโครงสร้างของคุณลักษณะ
3. ขั้นการสร้างและประเมินผลเครื่องมือ

จากเอกสารเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบทดสอบสรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบนั้นมีอยู่ 3 วิธีด้วยกันคือ ยึดทฤษฎีเป็นฐาน โดยยึดเกณฑ์จำแนกสิ่งที่รู้ได้ และโดยยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1งานวิจัยที่เกี่ยวข้องบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

4.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เอเยอร์ และเบอร์นรูเทอร์ (พีรพงศ์ สิริวัฒนางกูร. 2520 : 13 ; อ้างอิงจาก Ayer & Bernrueter . 1937. *Journal of Genetic Psychology*.P.163) ที่ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กอันเนื่องมาจากวินัยที่ได้รับจากพ่อแม่ต่าง ๆ กัน พบว่า เด็กที่ได้รับการเขี่ยนตี มีลักษณะบุคลิกภาพห่างจากความเป็นจริง ต้องการพึ่งพาผู้อื่นในด้านความรัก และเอาใจใส่อย่างผิดปกติ และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ยาก ส่วนเด็กที่พ่อแม่ฝึกให้รู้จักพึ่งตนเอง โดยให้เด็กได้รู้จักใช้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเองจะสามารถปรับตัวและกล้าเผชิญความจริงได้ดีกว่า และต้องการพึ่งพาผู้อื่นน้อยกว่าซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เพคและฮาวิกเฮิร์ส (Peck & Havighurst. 1963 : 12) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และแบบใช้อำนาจเด็ดขาดของพ่อแม่ พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวประชาธิปไตยมีความเป็นอิสระจากตนเองและรับผิดชอบมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวแบบอัตตาธิปไตย เช่นเดียวกับบล็อค และเอ็มเมอร์ซ (จิตพิทย์ พวงทอง. 2540 : 41 ; อ้างอิงจาก Sronfe, Cooper and Dehart. 1992.*Child Development*. P.458 –459) พบว่าบทบาทของบิดามารดาโดยเฉพาะการช่วยเหลือและการควบคุมจะมีผลยับยั้งพฤติกรรมของเด็ก และเด็กจะมีลักษณะขี้อาย ประหม่า และต้องพึ่งพาผู้อื่น

สตีวาท (มธุรส วีรกำแหง. 2515 : 15 ; อ้างอิงจาก Stewart . 1967. *Journal of Personality and Social Psychology*. P.192 – 194) ได้ศึกษาเรื่องระดับที่เกิดและพฤติกรรมการพึ่งพาคนอื่น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น ครอบครัวที่มีลูกคนแรกเป็นชายและมีน้องเป็นชายล้วน หรือเป็นหญิงล้วน ครอบครัวที่มีลูกคนสุดท้ายต้องเป็นชายและมีพี่เป็นหญิงล้วน หรือชายล้วน และกลุ่มที่เลือกโดยวิธีสุ่มวิธีการศึกษาโดยใช้ Interpersonal Checklist และ Embedded Figure Test ของวิทิติน ได้ผลว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนแรกมีลักษณะขึ้นกับสิ่งรอบข้าง (Field dependence) มากกว่าน้องสุดท้าย และกลุ่มที่เลือกโดยวิธีสุ่ม พบว่าคะแนนระหว่างกลุ่มที่มีอายุมากและกลุ่มที่มีอายุน้อยแตกต่างกันในทางตรงกันข้าม

✓ มุสเสน และคนอื่น ๆ (พีรพงศ์ ลีรวังนางกูร. 2520 : 13 ;อ้างอิงจาก Mussen and others. 1969. *Child Development. and Personality*.P.375 – 627) พบว่า เด็กจะมีพัฒนาการในการพึ่งตนเองได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และลูก กล่าวคือ ถ้าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นแบบพ่อแม่ใช้อำนาจสิทธิขาด (Authoritarian Parents) ปกครองลูกโดยวิธีบังคับ ควบคุม ถืออำนาจ และห้ามปราม ไม่เปิดโอกาสให้ลูกรู้จักพึ่งตนเอง ไม่ให้อิสระเสรีแก่เด็ก กับพ่อแม่อีกแบบหนึ่งที่อบรมเลี้ยงดูแบบวิธีปล่อยปละละเลย (Laissez – Faire Parents) ยอมทำตามลูกทุกอย่าง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ 2 แบบนี้ ย่อมไม่สามารถจะรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย ตรงกันข้ามสำหรับพ่อแม่ที่เสริมสร้างความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ให้ลูก โดยวิธีการฝึกให้รู้จักพึ่งตัวเองตามอายุที่เพิ่มขึ้น คอยแนะนำและช่วยเหลือในการตัดสินใจของลูก ปกครองลูกด้วยเหตุผล พ่อแม่ลักษณะเช่นนี้ ย่อมสามารถที่จะปลูกฝังทั้งด้านความรู้สึกรับผิดชอบ และการพึ่งตนเองให้บังเกิดขึ้นกับลูกได้ และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และบรรยากาศภายในครอบครัว นับว่ามีความสำคัญต่อการสร้างบุคลิกภาพของเด็กมาก มุสเสนและคณะ ได้ศึกษาถึงผลการอบรมเลี้ยงดูกับบรรยากาศในครอบครัวอีกพบว่า เด็กที่มาจากบ้านและสิ่งแวดล้อมแบบประชาธิปไตยจะเป็นคนมีลักษณะคล่องแคล่ว กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นและมีความคิดสร้างสรรค์

รีเจนซี่ และแอสครัมส์ (วิภา เจียรสมัย.2540 : 49 ; อ้างอิงจาก Rienzi & Scrams. 1991.*Psychological Reports*. P. 976 – 978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพหวาดระแวงต่อต้านสังคม คับคั่งใจ พึ่งพาผู้อื่น และบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจ โดยทำการประเมินเกี่ยวกับทัศนคติทั่วไปของกลุ่มสังคมเกี่ยวกับเพศ และบุคลิกภาพที่สับสน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอายุ 17 – 40 ปี เป็นเพศชาย 13 คน และเพศหญิง 31 คน ในการวินิจฉัยข้อมูลจากการจำแนกทางจิตเวชที่ปรับปรุงแล้วของสหรัฐอเมริกา (DSM – III – R) ในเพศชายพบว่า มีบุคลิกภาพที่สับสนประเภทบุคลิกภาพหวาดระแวง ต่อต้านสังคม และบุคลิกภาพประเภทคับคั่งใจ ในเพศหญิงพบว่า ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพที่สับสนประเภทบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น บุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจ

บอร์นสไตน์ (Bornstein . 1998 : 1 – 10) ได้ทำการศึกษาลักษณะความจำเป็นของการพึ่งพาผู้อื่นกับปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตนเองและเกิดจากปัจจัยทางอ้อมที่จำเป็นต่อบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นและบุคลิกภาพแบบเรียกร้องความสนใจกับนิสิตจำนวน 444 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 236 คน และเพศชาย 208 คน โดยใช้แบบทดสอบ IDI (the Interpersonal Dependency Inventory) วัดลักษณะการพึ่งพาที่เกิดขึ้นจากตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการไว้วางใจผู้อื่น ด้านการขาดความมั่นใจในการเข้าสังคม ด้านการขาดความเป็นตัวของตัวเองและได้ใช้แบบทดสอบของรอสซาร์ด วัดลักษณะการพึ่งพาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางอ้อม พบว่าปัจจัยทางอ้อมที่จำเป็นต่อการพึ่งพาผู้อื่นมีความสัมพันธ์สูงในบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น และบุคลิกภาพแบบเรียกร้องความสนใจ และปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตนเองมีความสัมพันธ์สูงเฉพาะในบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

สรุปได้ว่างานวิจัยในต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่จะศึกษาถึงลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและลำดับการเกิดของเด็ก โดยกล่าวว่าบุคลิกภาพของเด็กจะเป็นอย่างไรนั้น ส่วนหนึ่งได้มาจากลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม จะส่งผลให้พัฒนาการทางบุคลิกภาพเป็นไปในทางที่ดี มีบุคลิกภาพแบบพึ่งตนเอง และในทางตรงกันข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม โดยพฤติกรรมหรือการกระทำเหล่านั้นจะยับยั้งพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กเป็นผลให้เด็กมีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

4.1.2 งานวิจัยในประเทศ

แก้วดา คณะสุวรรณ (ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. 2531 : 335 ; อ้างอิงจากแก้วดา คณะสุวรรณ. 2510.ความสัมพันธ์ของลำดับการเกิดกับบุคลิกภาพบางด้าน.) ศึกษาความสำคัญของลำดับการเกิดกับบุคลิกภาพบางประการ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายและเด็กหญิง อายุเฉลี่ย 10.89 ปี กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ของโรงเรียนสาธิต จำนวน 80 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละลำดับการเกิด เครื่องมือที่ใช้ในแบบสอบถามคือ สังคมมิติ คะแนนสอบกลางเทอมกลาง และ Semantic Differential Scale โดยศึกษาทั้งจากความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า 1.) ลูกคนเดียวและคนสุดท้ายมีความต้องการที่จะพึ่งผู้อื่นมากกว่าลูกคนแรกและลูกคนรอง 2.) ลูกคนแรกที่พ่อแม่มีลูกคนเดียวแสดงความต้องการก้าวร้าวมากกว่าลูกคนสุดท้ายและลูกคนรอง 3.) ลูกคนรองและลูกคนสุดท้ายมีเจตคติต่อผู้อื่นดีกว่าลูกคนอื่น ๆ 4.) ลูกคนรองและคนสุดท้ายตั้งระดับความปรารถนาได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าลูกคนอื่น ๆ 5.) ลูกผู้หญิงต้องการพึ่งผู้อื่นมากกว่าลูกผู้ชายและก้าวร้าวน้อยกว่า

มธุรส วีระกำแหง (2515 : 115) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกของแม่คนไทยและแม่คนจีน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเองและแบบยับยั้งการพึ่งตนเอง พบว่า แม่ไทยมีการฝึกให้ลูกได้พึ่งตนเองมากกว่าแม่จีน แต่ในด้านการยับยั้งการ

ฟังตนเองนั้น ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าแม่จีนที่อายุน้อย ฝึกให้ลูกฟังตนเองมากกว่าแม่จีนที่อายุมาก ส่วนด้านการยับยั้งการฟังพาดตนเองนั้น แม่จีนที่อายุมากกลับยับยั้งการฟังตนเองสูงกว่าแม่จีนที่อายุน้อย สำหรับแม่ไทยไม่พบความแตกต่าง

มาลา วิรุณานนท์ (2515 : 143 – 150) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการรับรู้และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กกับการอบรมเลี้ยงดูแบบยับยั้งการฟังพาดตนเองและแบบการฝึกให้ฟังตนเอง โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแม่ของเด็กดังกล่าวจำนวนกลุ่มละ 79 คนเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในนครหลวงฯ กับกลุ่มที่อยู่ต่างจังหวัด ผลจากการศึกษาพบว่าแม่ที่มีทัศนคติต่อบทบาทของตนเองว่าควรฝึกให้ลูกฟังตนเองให้มากจะมีทัศนคติว่าควรยับยั้งการฟังตัวเองของลูกให้มากควบคู่ไปด้วย ยิ่งกว่านั้นยังพบว่าทัศนคติของแม่ต่อบทบาทในการฝึกให้ฟังตนเองและการยับยั้งการฟังตนเองสัมพันธ์กับการรับรู้แบบจำแนกประเภท และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของลูกโดยเฉพาะแม่ในนครหลวง มีทัศนคติต่อบทบาทของตนเองว่าควรฝึกให้ลูกฟังตนเองมากกว่าแม่ในต่างจังหวัด และแม่ของเด็กหญิงตั้งมาตรฐานสังคมในการฝึกลูกให้ฟังตนเองมากกว่าแม่ในต่างจังหวัด และแม่ของเด็กหญิงตั้งมาตรฐานสังคมในการฝึกลูกให้ฟังตนเองมากกว่าแม่ของเด็กชาย และในทางกลับกันภายในในกลุ่มต่างจังหวัด แม่ของเด็กหญิงตั้งมาตรฐานสังคมน้อยกว่าแม่ของเด็กชาย ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแม่ของเด็กหญิงมีทัศนคติต่อบทบาทของตนเองว่า ควรยับยั้งการฟังพาดตนเองของลูกมากกว่าแม่ของเด็กชายทั้งในพฤติกรรมจริงและมาตรฐานสังคม และแม่ของลูกหัวปี จะฝึกให้ลูกฟังตนเองน้อยกว่าลูกคนรอง ๗

วรารณ รักรวิชัย (ใจทิพย์ พวงทอง, 2540 : 38 ; อ้างอิงจาก วรารณ รักรวิชัย, 2529.การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.หน้า 1 – 9) ได้สรุปว่าถ้าบิดามารดาสร้างบรรยากาศภายในบ้านให้ความสัมพันธ์เป็นไปด้วยความรักความอบอุ่น และเป็นประชาธิปไตย บุตรจะเป็นคนเปิดเผย เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ เชื้อมั่นในตนเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบถ่อมมากเกินไป หรือให้ความคุ้มครองจะทำให้เด็กมีลักษณะเอาแต่ใจตนเอง ขาดความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้

จากงานวิจัยในประเทศสรุปแล้วส่วนใหญ่ จะเป็นการศึกษาลักษณะของลำดับการเกิดและวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นและการฟังพาดตนเอง

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และเป็นแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานแล้วในต่างประเทศได้แก่

4.2.1.1 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ CPI (The California Psychological Inventory) กัฟ (บงกช สุชะจิระ. 2538 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Gough. 1969. *Manual for the California Psychological Inventory*. P.2 – 11) และคณะได้ดำเนินการสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1953 โดยใช้ข้อความประมาณครึ่งหนึ่งของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ MMPP (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) ลักษณะของแบบทดสอบประกอบด้วยข้อความที่เป็นประโยคบอกเล่า จำนวน 480 ข้อ ผู้รับการทดสอบจะตอบว่า “จริง” ถ้าหากข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความรู้สึกของผู้รับการทดสอบและตอบว่า “ไม่จริง” ถ้าหากข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้รับการทดสอบ แบบทดสอบชุดนี้วัดลักษณะบุคลิกภาพทั้งหมด 16 ลักษณะ ดังนี้

1. ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance)
2. ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Capacity for Status)
3. การชอบสังคม (Socialability)
4. การวางตัวในสังคม (Social Presence)
5. ความยอมรับตนเอง (Self Acceptance)
6. ความรู้สึกที่ตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of Well - Being)
7. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
8. การควบคุมตน (Self Control)
9. ความอดทน (Tolerance)
10. การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Good Impression)
11. ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality)
12. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement Via Conformity)
13. สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Achievement Via Independence)
14. ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual Efficiency)
15. ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility)
16. ความมีลักษณะของหญิง (Femininity)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาโดยวิธีสอบซ้ำ (Test – Retest) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 226 คน เป็นชาย 101 คน และหญิง 125 คน และกลุ่มนักโทษชายจำนวน 200 คนได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.38 ถึง 0.87 ความเที่ยงตรงของบุคลิกลักษณะต่าง ๆ หาได้โดยหาความเที่ยงตรงแบบข้ามกลุ่ม (Cross Validation) กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีขนาดใหญ่พอสมควร พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4.2.1.2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ MMPI (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) แบบทดสอบชุดนี้สร้างโดย ฮอลล์ทอเวย์ และ แมคคินเลย์ (บงกช สุชะจิระ. 2538 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Hathaway & Mckinley.1967.*Minnesota Multiphasic Personality Inventory : Manual for Administration and Scoring*.P.16) จุดมุ่งหมายในการสร้างเพื่อจะตรวจสอบลักษณะที่มักพบในพวกที่มีความผิดปกติทางจิต แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความบอกเล่า 550 ข้อ ผู้ถูกทดสอบจะตอบ “จริง” “ไม่จริง” หรือ “ตัดสินใจไม่ได้” ในฟอร์มที่ทดสอบเป็นรายบุคคลนั้นจะพิมพ์ข้อความแต่ละข้อลงในการ์ดที่แยกจากกัน ซึ่งผู้ถูกทดสอบจะต้องนำมาจัดเรียงเป็น 3 ประเภท และมีการสร้างฟอร์มที่จะใช้ทดสอบเป็นกลุ่ม ซึ่งได้พิมพ์ข้อความลงในชุดข้อสอบ (Test Booklet) และให้บันทึกลงในแผ่นคำตอบ (Answer Sheet) ทั้งสองฟอร์มใช้กับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป แบบทดสอบนี้ตรวจด้วยมือหรือเครื่องก็ได้ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ 26 หัวข้อ ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องสุขภาพ (Health) อาการทางจิต (Psychosomatic symptoms) ความผิดปกติทางประสาท ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ ศาสนา อาชีพ การเมืองและสังคม คำถามเกี่ยวกับการศึกษา ครอบครัว การแต่งงาน ตลอดจนการแสดงออกของพฤติกรรม โรคประสาทและโรคจิตที่มักจนเกินไป (Obsessive) และสภาวะการถูกบีบบังคับ (Compulsive Status) การหลงผิด (Delusion) อาการประสาทหลอน (Hallucinations) การคิดอ่าน อาการกลัวต่าง ๆ (Phobias)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้หาจากการทำสอบซ้ำ (Test – Retest) ให้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71 ถึง 0.83 และความเที่ยงตรงของคะแนนแต่ละตอนปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับผลการวิเคราะห์ทางจิตเวช

4.2.1.3. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ CTP (California Test of Personality) (จุลรัช อัครธราดล. 2538 : 28) แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นโดย Louis P. Thorpe, William W. Clark and Ernest W. Tiegs ในปี ค.ศ. 1953 มีข้อความทั้งหมด 144 ข้อ แบบทดสอบชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางส่วนของบุคคล และวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบชนิดนี้มี 5 ฉบับด้วยกัน ซึ่งแยกต่างหากในแต่ละระดับ คือระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับวิทยาลัย และระดับผู้ใหญ่ แบบทดสอบ CTP นี้มี 2 ฟอร์ม คือฟอร์ม AA และฟอร์ม BB

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวส่วนบุคคล (Personal Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่

1. ความศรัทธาในตนเอง (Self – Reliance)
2. การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง (Sense of Personal Worth)
3. ความรู้สึกอิสระในตัวเอง (Sense of Personal Freedom)
4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging)

5. แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies)

6. อาการทางประสาท (Nervous Symptoms)

ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับ 6 ด้าน จะมี 72 ข้อ

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมมี 6 ด้านได้แก่ (Social Adjustment) มี 6 ด้านได้แก่

1. มาตรฐานทางสังคม (Social Standard)

2. ทักษะทางสังคม (Social Skills)

3. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti – Social Tendencies)

4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation)

5. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation)

6. ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation)

ในแต่ละด้านจะมีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมทั้งฉบับ 6 ด้าน จะมี 72 ข้อ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพฟอร์มที่ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาใช้ กลุ่มตัวอย่างชั้น 4 – 8 จำนวน 648 คน นักเรียนจะต้องตอบคำถามแต่ละข้อนั้นว่าตรงกับ สภาพการณ์จริง ๆ ของนักเรียนหรือไม่ ข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่จำลองสถานการณ์ ขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบบุคลิกภาพในการปรับตัวของผู้ทดสอบทั้ง 12 ด้าน โดยการให้เลือกตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” จากคำตอบนี้สามารถนำมาประเมินหรือวิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้ทดสอบได้

คุณภาพของแบบทดสอบฉบับนี้มีดังนี้

หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder – Richardson มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ ระหว่าง 0.59 ถึง 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94

ค่าความเที่ยงตรงดูจากสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างด้าน ต่าง ๆ ของลักษณะบุคลิกภาพโดยใช้สูตร Pearson Product – Moment ได้ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.61 ถึง 0.84

4.2.1.4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ EEPS (Edwards Personal

Preference Schedule) (บงกช สุชะจิระ. 2538 : 33-34) แบบทดสอบชุดนี้สร้างโดย Allen L. Edward เมื่อปี ค.ศ. 1959 แบบทดสอบนี้มีข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมอยู่ 225 ข้อ ข้อความ เหล่านี้จัดเป็นคู่ ๆ ผู้รับการทดสอบจะต้องระบุว่าคู่หนึ่ง ๆ นั้น ตนชอบพฤติกรรมชนิดไหนมากกว่ากัน แบบทดสอบนี้วัดตัวแปรทางบุคลิกภาพ 15 ชนิดใช้เวลาทดสอบประมาณ 1 ชั่วโมง คุณภาพของแบบทดสอบด้านความเชื่อมั่นจากกลุ่มตัวอย่าง 1,509 คน โดยวิธีแบ่งข้อคำถาม ออกเป็น 2 ส่วน ค่ามัธยฐานของสัมประสิทธิ์คือ 0.78 และมีพิสัยตั้งแต่ 0.6 ถึง 0.87 ในการ ทดสอบกับนิสิตมหาวิทยาลัยจำนวน 89 คน โดยวิธีสอบซ้ำ (Test Retest) เว้นระยะห่างกัน 1 สัปดาห์ ปรากฏว่าค่ามัธยฐานสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นมีค่า 0.83 สัมประสิทธิ์เฉพาะตอน

หนึ่ง ๆ มีค่าแตกต่างกันออกไปตั้งแต่ 0.74 ถึง 0.88 ความเที่ยงตรงหาได้โดยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับ The Guilford – Martin Personal Inventory และ The Tyler Mantifast Anxiety Scale และเกณฑ์ปกติในรูปของอันดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) และคะแนนมาตรฐานจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชาย 780 คน นิสิตหญิง 749 คน

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในต่างประเทศสรุปได้ว่า งานวิจัยในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จิระ เจริญสุขวิมล (2527 : 77 – 82) ได้ทำการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม โดยวัดตามคุณลักษณะทั้ง 7 ด้านคือ ด้านความวิตกกังวลเกี่ยวกับครอบครัว ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการคบเพื่อน ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเงิน ความวิตกกังวลของนักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และความวิตกกังวลของนักเรียนเกี่ยวกับศาสนา แบบทดสอบมีลักษณะข้อความให้นักเรียนเลือกตอบใช่ในข้อความที่ตรงหรือใกล้เคียงกับลักษณะของนักเรียนและตอบไม่ใช่ในข้อความที่ไม่ตรงกับลักษณะของนักเรียน มีจำนวนทั้งหมด 138 ข้อ โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 824 คน ผลที่ได้จากการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม พบว่าค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีแบ่งครึ่งของแบบทดสอบ มีค่าตั้งแต่ 0.7046 ถึง 0.8287 และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับมีค่าเป็น 0.9283 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีเทคนิคกลุ่มรู้ชุดพบว่ามี ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบทดสอบทั้ง 7 ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กนกวลี เอ่งฉ้วน (2529 : 102 – 111) ได้ทำการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ประกอบด้วยบุคลิกภาพที่สำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬา 17 ด้าน คือ ด้านความสำนึกทางจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ด้านการยอมรับความสามารถของตนเอง ด้านการยอมรับความจริง ด้านความมีเหตุผล ด้านการให้เกียรติผู้อื่น ด้านการเคารพตัดสิน ด้านความอดกลั้น ด้านการรู้แพ้รู้ชนะ ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความยุติธรรม ด้านความกล้าหาญ ด้านการยอมรับความสามารถของผู้อื่น ด้านความมีวินัย และด้านความมีน้ำใจ โดยสร้างแบบทดสอบเป็นแบบสถานการณ์ โดยมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก และได้ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชายและหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2529 ของมหาวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ 4 แห่ง จำนวน 575 คน ผลจากการสร้างแบบทดสอบพบว่า ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 2.8536 – 11.6832 มีค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ .7895 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบมีค่าระหว่าง T0 ถึง T76

วีรวรรณ สุจริตกุล (2532 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์ โดยวัดคุณลักษณะความเป็นแพทย์ทั้งหมด 6 คุณลักษณะได้แก่ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปี 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 ของมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานครและวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 726 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่า t อยู่ระหว่าง 2.563 ถึง 8.226 ซึ่งจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถึง .01 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าความเชื่อมั่นด้านความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ เท่ากับ 0.859, 0.784, 0.755, 0.789, 0.868 และ 0.857 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น 0.929 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก โดยการคำนวณค่า t พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้านความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ เป็น 7.196, 8.141, 9.797, 4.600, 5.491 และ 6.985 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทั้งฉบับเป็น 20.221 ซึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.311 ถึง 0.651 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

พินิจ สิงโต (2532 : บทคัดย่อ) สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านจิต 6 ตามแนวพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 6 ตอนคือ

ด้านราคจริต ด้านโทสจริต ด้านโมโหจริต ด้านสัทธาจริต ด้านวิตกจริต และด้านพุทธจริต กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2531 ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 1,292 คน ผลการศึกษาพบว่าได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพ ด้านค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบหาโดยใช้วิธีการทดสอบค่า t พบว่ามีค่า t ตั้งแต่ 2.278 ถึง 22.234 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยใช้สูตร คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน 20 มีค่าตั้งแต่ .756 ถึง .870 และรวมทั้งฉบับมีค่า .896 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 5.795 ถึง 8.121 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบหาค่าจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบกับคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยครูที่ปรึกษากับกลุ่มเพื่อน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง .547 ถึง .790 ซึ่งทุกค่าของความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรง และค่าอำนาจจำแนก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจิตแต่ละด้าน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง -.313 ถึง .667

ธีรเดช โมลิสกุลมงคล (2533 : บทคัดย่อ) ทำการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ความเป็นนักธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครนายก ซึ่งวัดคุณลักษณะ 6 ประการ คือความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงตัว ความมุ่งมั่น และการพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2533 ในจังหวัดนครนายก จำนวน 630 คน ผลการศึกษาได้แบบทดสอบ จำนวน 90 ข้อที่มีคุณภาพ ด้านค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบหาโดยใช้วิธีการทดสอบค่า t มีค่าตั้งแต่ 2.90 ถึง 14.59 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นด้านความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงตัว ความมุ่งมั่น และการพึ่งตนเอง 0.214, 0.648, 0.633, 0.661, 0.676 และ 0.676 ตามลำดับ รวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.910 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก คำนวณโดยใช้ค่า t พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้านความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงตัว ความมุ่งมั่น และการพึ่งตนเอง 3.497, 3.104, 2.831, 2.867, 3.464 และ 2.763 ตามลำดับ รวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 4.135 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบหาค่าจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบกับคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยครูประจำชั้นกับกลุ่มเพื่อน พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพด้านความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงตัว ความมุ่งมั่น และการพึ่งตนเอง 0.595, 0.425, 0.366, 0.456, 0.353 และ 0.556 ตามลำดับ รวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.617 ซึ่งทุกค่าของค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธิตยา จันทพลาบูรณ์ (2537 : 40 – 76) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 10 ด้านคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความ

ยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความกระตือรือร้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความใจกว้าง ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความอดทน ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบสำรวจตนเอง ชนิดข้อความเดียว แบบทดสอบนี้นำไปทดสอบผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 686 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่า .963 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีกลุ่มรูชด์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุลรัช อัครวราดล (2538 : 34 – 176) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบไลดไผนเป็นแบบข้อความซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือความกล้าเสี่ยง การสั่งสมประสบการณ์ใหม่ ยึดตนเองเป็นหลักและเปลี่ยนแปลงง่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มหลายขั้นตอน ผลการศึกษา พบว่าค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.9332 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยสะกัตองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญและหมุนแกนแบบออโรคอนอล วิธีแวนแมกซ์ มีจำนวนตัวแปร (ข้อความ) รวมทั้งสิ้น 160 ตัวแปร

บงกช สุขะจิระ (2538 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพการแสดงตัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมี 2 ฉบับ คือฉบับสถานการณ์ และฉบับข้อความซึ่งวัดใน 6 ด้านคือ ด้านชอบสังคม ด้านชอบเป็นผู้นำ ด้านชอบผจญภัย ด้านชอบอิสระ ด้านก้าวร้าวและด้านใจกว้าง ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งฉบับ ๆ ละ 60 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบฉบับสถานการณ์มีค่าตั้งแต่ 1.8484 ถึง 8.8640 ฉบับข้อความมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.1522 ถึง 11.4369 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบซึ่งคำนวณโดยวิธีการสอบซ้ำ ฉบับสถานการณ์มีค่าเท่ากับ .8395 โดยแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่น .7798 ถึง .8947 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ส่วนแบบทดสอบฉบับข้อความมีค่าเท่ากับ .8224 โดยแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่น .6364 ถึง .8387 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาได้โดยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเหมือนอยู่ระหว่าง .5123 ถึง .8947 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.50 ตามต้องการ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงจำแนกอยู่ระหว่าง -.6068 ถึง .4549 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนตามต้องการ สำหรับเกณฑ์ปกติที่ใช้ตีความหมายของคะแนนฉบับสถานการณ์มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16 ถึง T72 และฉบับข้อความมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T17 ถึง T76

วิภา เจริญสุขมัย (2540 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกกรองความสนใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมี 2 ฉบับ คือ ฉบับข้อความและฉบับสถานการณ์ ซึ่งวัดใน 7 ด้านคือ ด้านการแสดงออกอารมณ์ ด้านขาดการใช้เหตุผล ด้านการยอมรับตนเอง ด้านความสนใจจากเพศตรงข้าม รวมฉบับละ 51 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบฉบับข้อความมีค่าตั้งแต่ 2.582 ถึง 17.640 ฉบับ

สถานการณ์มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.125 ถึง 14.760 ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดย α ของแบบทดสอบฉบับข้อความมีค่าเท่ากับ .881 โดยแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่น .696 ถึง .876 ส่วนแบบทดสอบฉบับสถานการณ์มีค่าเท่ากับ .764 โดยแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่น .640 ถึง .813 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาได้โดยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.764 ถึง 0.910 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงจำแนกอยู่ระหว่าง .205 ถึง .530 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีกลุ่มรู้จักซึ่งทดสอบโดยค่าทีของแบบทดสอบฉบับข้อความมีค่าเท่ากับ 20.36 และแบบทดสอบฉบับสถานการณ์มีค่าเท่ากับ 8.92 และได้สร้างเกณฑ์ปกติเป็นคะแนน ที่ - ปกติ

อรวรรณ แซ่เจียว (2540 : บทคัดย่อ) สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักดนตรีไทย วัดลักษณะ 11 ด้านคือ ด้านศรัทธาดนตรีไทย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความอดทน ด้านความรับผิดชอบ ด้านบุษาคู ด้านความช่างสังเกต ด้านความมีมารยาทเรียบร้อย ด้านความเป็นกันเอง ด้านความมีสมาธิ ด้านความกล้าหาญ ด้านความอ่อนไหวทางดนตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,663 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกหาโดยการทดสอบ t ค่าตั้งแต่ 13.81 ถึง 35.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ 0.74 ถึง 0.85 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 0.90 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 10 ด้าน และด้านความอ่อนไหวทางดนตรีมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง 1.66 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในแต่ละข้อในแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 0.93 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้าน กับแบบทดสอบทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.77 ถึง 0.97 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทิพย์ เขียวโพธิ์ (2542 : 39 – 65) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภาวิชาชีพไทย ตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล ซึ่งมีองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้งหมด 16 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม ด้านสติปัญญา

ด้านความมั่นคงทางจิตใจ ด้านการกล้าแสดงออก ด้านความร่าเริง ด้านมโนธรรม ด้านการกล้าเผชิญ ด้านจิตใจอ่อนโยน ด้านความระแวดระวัง ด้านอิสระเสรี ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านความวิตกกังวล ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเครียด โดยแบ่งเป็นข้อความที่ถามถึงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึก ชนิด 3 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบว่า “เป็นประจำ” “เป็นบางครั้ง” “ไม่ใช่” เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งมีข้อความทั้งหมด 160 ข้อ นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และพยาบาลจากโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ประจำปี พ.ศ. 2541 จำนวน 1,142 คน ผลการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสหราชอาณาจักร พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 2.66 ถึง 12.77 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่ามีลักษณะของบุคลิกภาพพยาบาลสหราชอาณาจักร 6 ด้านคือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการกล้าเผชิญ ด้านการเข้าสังคม ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านมโนธรรม และด้านการควบคุมอารมณ์ มีองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30910 ถึง 0.67327 นอกจากนี้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จัก ได้ค่า t ในแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับมีค่าอยู่ระหว่าง 2.65 ถึง 6.12 และ 9.25 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านตั้งแต่ 0.7296 ถึง 0.8985 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 0.9247 และเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบในแต่ละด้านเป็นเกณฑ์คะแนนที่ปกติ มีค่าอยู่ระหว่าง T1 ถึง T99

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในประเทศนั้นได้มีผู้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพมากมาย ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างนิยมหาแบบใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จัก ส่วนความเชื่อมั่นนิยมใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

สรุปได้ว่างานวิจัยส่วนมากไม่ว่าจะเป็นทั้งในและต่างประเทศจะเป็นการศึกษาในลักษณะของลำดับการเกิดและลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการเกิดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นและการพึ่งตนเอง ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่ยังไม่มีใครทำการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นในเด็กนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพดังกล่าว เพื่อให้เด็กได้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 108 โรงเรียน จำนวน 532 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 21,857 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,527 คน เพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือทั้ง 4 ครั้ง ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) โดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของกรมสามัญศึกษา คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน 10 โรงเรียนจำนวน 116 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 5,813 คน ขนาดใหญ่มีจำนวน 15 โรงเรียนจำนวน 129 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 5,427 คน ขนาดกลางมีจำนวน 50 โรงเรียนจำนวน 212 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 8,099 คน และขนาดเล็กมีจำนวน 33 โรงเรียนจำนวน 75 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 2,518 คน

2. สุ่มห้องเรียนจากขนาดโรงเรียนแต่ละขนาดตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียน โดยสุ่มมา 7 เปอร์เซ็นต์ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 393 คน ขนาดใหญ่มีจำนวน 9 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 361 คน ขนาด

กลางมีจำนวน 15 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 603 คน และขนาดเล็กมีจำนวน 5 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 170 คน รวมทั้งสิ้นได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 37 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,527 คน จาก 29 โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (ห้องเรียน)			
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ใหญ่พิเศษ	ราชสีมาวิทยาลัย	53 (1)			
	สุนารีวิทยา				50 (1)
	บุญวัฒนา		44 (1)		
	สุธรรมพิทักษ์		44 (1)		
	ปัทมชัยประชานิรมิตร		47 (1)		
ใหญ่	พิมายวิทยา				104 (2)
	ปากช่อง				51 (1)
	โคราชพิทยาคม	39 (1)			
	สุนารีวิทยา 2		126 (3)		
	ราชสีมาวิทยาลัย 2			50 (1)	
กลาง	โนนสูงศรีธานี				74 (2)
	ขามสะแกแสง		72 (2)		
	บุญวัฒนา 2		43 (1)		
	โนนสัมบูรณ์วิทยา		38 (1)		
	ด่านเกวียนวิทยา	86 (2)			
	หนองกรดวัฒนา			42 (1)	
	เกล็ดลิ้นวิทยา				82 (2)
	กุตจิวิทยา		35 (1)		
	คลองไผ่วิทยา				38 (1)
	ห้วยลึกวิทยา		37 (1)		
	หนองบุญนาพิทยาคม			41 (1)	

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (ห้องเรียน)			
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
กลาง	หนองบุนนากประสงค์			42 (1)	
	สระพระพิทยาคม		43 (1)		
	โพหนองวิทยา				76 (2)
เล็ก	อรพิมพ์วิทยา			33 (1)	
	ดอนไพลพิทยาคม	29 (1)			
	มัธยมหลวงพ่อดูณ				32 (1)
	วังโป่งพิทยาคม		40 (1)		
	สองครพิทยาคม		36 (1)		
รวม		207 (5)	605 (15)	208 (5)	507 (12)

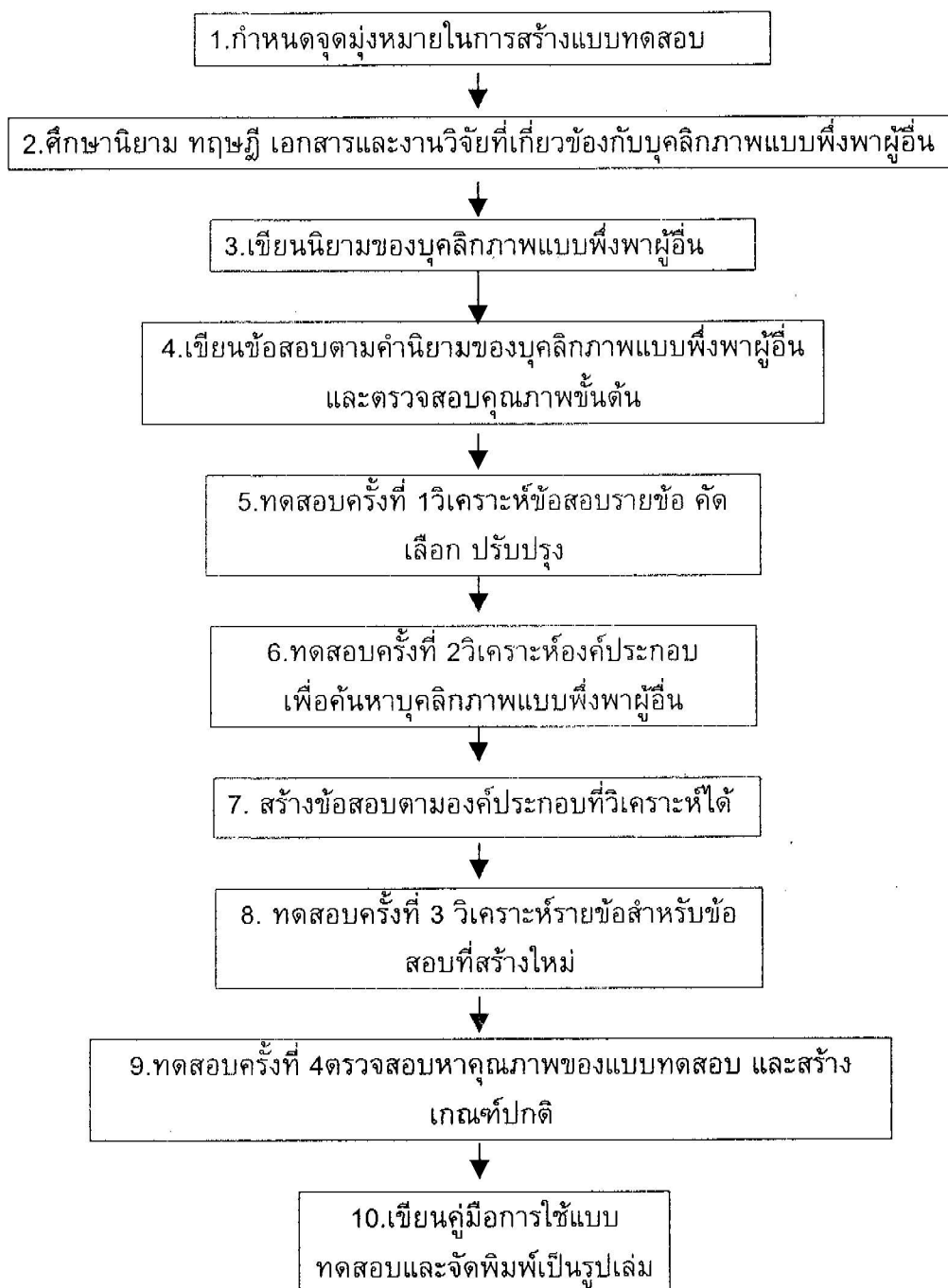
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 60 ข้อ แบบทดสอบมีลักษณะเป็นสถานการณ์ ชนิด 3 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้ง 4 ด้านดังนี้

- 1.ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น 15 ข้อ
- 2.ด้านคิดเล็กคิดน้อย 15 ข้อ
- 3.ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 15 ข้อ
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง 15 ข้อ

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ผู้วิจัยได้วางโครงการ และมีขั้นตอนการสร้างไว้ในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามภาพประกอบข้างต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น เกี่ยวกับ ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง

1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3. เขียนนิยามที่จะวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในลักษณะต่าง ๆ จาก 22 ลักษณะต่อไปนี้

3.1 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หมายถึง เก็บความคิดเห็นของตัวเองไว้โดยไม่ยอมแสดงออกมา แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยกับผู้อื่นก็ตาม

3.2 ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง มองตนเองเป็นคนไร้ความสามารถประเมินตัวเองต่ำกว่าความเป็นจริง

3.3 วิตกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง หมายถึง อาการซีระแวงกลัวการถูกทอดทิ้ง

3.4 คล้อยตามผู้อื่น หมายถึง เชื่อในสิ่งที่ผู้อื่นพูดโดยไม่มีความคิดขัดแย้ง

3.5 มีอารมณ์อ่อนไหว หมายถึง มีปฏิกิริยาน้อยใจหรือเสียใจรุนแรงเมื่อได้รับคำวิจารณ์ หรือถูกตำหนิ

3.6 ไม่ชอบรับผิชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ไม่ชอบรับผิชอบในการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยมักจะยกภาระหน้าที่ให้กับผู้อื่นรับผิชอบแทน

3.7 ขาดความคิดริเริ่ม หมายถึง ยึดติดอยู่กับสิ่งเดิม ๆ ไม่มีความคิดที่แปลกใหม่

3.8 ยอมทำตามผู้อื่น หมายถึง ปฏิบัติตามคำสั่งผู้อื่นโดยไม่ขัดขืน

3.9 ไม่กล้าตัดสินใจ หมายถึง ถ้ามผู้อื่นทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจหรือพยายามให้ผู้อื่นตัดสินใจแทนตัวเอง

3.10 รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว หมายถึง ความรู้สึกหวาดกลัวต่อสิ่งรอบข้าง มีอาการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางตกใจกลัว ร้องไห้

3.11 มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกมาในรูปของการขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.12 ต้องการคำปณิธานและกำลังใจจากผู้อื่น หมายถึง ความต้องการการสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้อื่นในการทำสิ่งต่าง ๆ

3.13 อาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับคนที่เป็นที่พึ่ง หมายถึง การสมัครใจรับทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่เป็นที่พึ่งของตนเอง เพื่อให้เขาพอใจ

3.14 ยึดติดกับผู้อื่น หมายถึง การกระทำที่เฝ้าติดตามบุคคลที่เป็นที่พึ่งของตน ไม่ยอมห่าง

3.15 ไร้เดียงสา หมายถึง ลักษณะของคนไม่มีความ คอยได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

3.16 ไม่ชอบการแข่งขัน หมายถึง ไม่ชอบช่วงชิงกับบุคคลอื่น

3.17 มองโลกในแง่ร้าย หมายถึง มองบุคคลในลักษณะที่ไม่เป็นมิตร หรือเป็นคนไม่ดี

3.18 ไม่มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง หมายถึง ท่าที่เคร่งเครียด เอาจริงเอาจัง ไม่ผ่อนคลาย

3.19 หลีกหนีงานสังคม หมายถึง การปฏิเสธที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่ต้องพบปะผู้คน

3.20 ขี้ใจน้อย หมายถึง ความรู้สึกเสียใจที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตัวของคนรอบข้างที่มีต่อตนเองในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

3.21 จุกจิก หมายถึง การแสดงออกถึงความเจ้าระเบียบในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

3.22 ขี้บ่น หมายถึง พრაพุดออกมาอย่างไม่พอใจ

4. เขียนข้อสอบที่จะวัดลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นตามคำนิยาม โดยดำเนินการเขียนข้อสอบดังนี้

4.1 สร้างข้อสอบให้ครอบคลุมนิยามที่จะวัดลักษณะของพฤติกรรมของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นในลักษณะต่าง ๆ ในข้างต้น ซึ่งข้อสอบที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ ชนิดมี 3 ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเลือกตอบ โดยสมมติตัวเองเป็นตัวละครในสถานการณ์นั้น แล้วเลือกตอบ เพียงข้อใดข้อหนึ่งที่ตนเองคิดจะปฏิบัติทำในสถานการณ์นั้น ลักษณะละ 4 - 5 ข้อ รวม 100 ข้อ

4.2 การให้คะแนนในแต่ละสถานการณ์ มีน้ำหนักเป็น 2,1 และ 0 ตามลำดับ

4.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ประธานตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของเครื่องมือ และหลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำไปผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ได้ข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 จำนวน 100 ข้อ

5. ทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่สร้างขึ้น ซึ่งตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 100 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 คน แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อดังนี้

5.1 กำหนดเวลา (Time Limit) ในการให้นักเรียนทำแบบทดสอบ โดยใช้เวลา 90 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่ทำเสร็จ

5.2 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t -test ใช้เทคนิค 25 % ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ คือ ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 ได้จำนวน 70 ข้อ

6. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ได้จากครั้งที่ 1 จำนวน 70 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 605 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หองค์ประกอบ ทั้งนี้เพื่อค้นหาลักษณะของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows โดยสะกัตองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principle Component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบ ออธโกนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) ซึ่งได้จำนวนองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น 14 ข้อ ด้านคิดเล็กคิดน้อย 20 ข้อ ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 7 ข้อ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ

7. เขียนข้อสอบเพิ่มเติมในองค์ประกอบที่ได้จำนวนข้อไม่ครบ 20 ข้อเพิ่ม ในที่นี้ผู้วิจัยได้เขียนข้อสอบเพิ่มในด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง เพิ่มด้านละ 15 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านเป็นจำนวน 45 ข้อ

8. นำแบบทดสอบที่สร้างเพิ่มในข้อ 7 จำนวน 45 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 ได้จำนวน 32 ข้อ

9. ทดสอบครั้งที่ 4 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบในการทดสอบครั้งที่ 2 และข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ระดับ .05 จากการทดสอบในครั้งที่ 3 มาคัดเลือกรวมกันให้ได้ด้านละ 15 ข้อ รวมทั้ง 4 ด้านเป็นจำนวน 60 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 507 คน แล้วตรวจสอบคุณภาพทางสถิติทางด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแต่ละด้านของแบบทดสอบ (Item – total Correlation) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) และหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ของข้อสอบ โดยนำคะแนนจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 4 ไปคำนวณค่า

เปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile) แล้วเปรียบเทียบกับค่าที่ปกติ (Normalized T – Score) การแปลความหมายของคะแนนสามารถพิจารณาจากเกณฑ์ของระดับบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นได้ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 53)

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูงมาก

ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูง

ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นปานกลาง

ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำ

ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35 T45 T55 และ T65 ให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

10.เขียนคู่มือการใช้แบบทดสอบและจัดทำรูปเล่ม

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นสถานการณ์เรื่องราวทั่ว ๆ ไป ให้นักเรียนอ่านแล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น ๆ นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไร โดยเลือกคำตอบที่กำหนดให้โดยกา X ลงในคำตอบที่เลือกเพียงคำตอบเดียว

ด้าน	ข้อสอบ
1.ความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น	1. ช่วงพักกลางวันพัชรานั่งวาดรูปอยู่ที่ห้องเรียนเพื่อที่จะส่งไปประกวด ซึ่งเพื่อน ๆพากันออกไปรับประทานอาหารกัน ถ้านักเรียนเป็นพัชรานักเรียนอยากให้ เป็นเหมือนข้อใด (2) ก. อยากให้เพื่อน ๆ ให้กำลังใจเป็นอย่างมาก (1) ข. ไม่อยากให้เพื่อนมาสนใจตนเอง (0) ค. ถ้ามีเพื่อนมาให้กำลังใจก็คงจะดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

ด้าน	ข้อสอบ
2.การขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	2.) มนัสได้รับเลือกจากอาจารย์ให้เป็นตัวแทนของห้องไปแข่งขันตอบปัญหาวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ได้ถามความสมัครใจของมนัสว่าต้องการจะไปเป็นตัวแทนของห้องหรือไม่ ถ้านักเรียนเป็นมนัสนักเรียนจะให้คำตอบกับอาจารย์ว่าอย่างไร (2) ก. ตอบปฏิเสธไปทันที เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้ (0) ข. ตอบรับทันที เพราะคิดว่าตัวเองทำได้แน่ (1) ค. แบ่งรับแบ่งสู้ เพราะยังไม่ค่อยแน่ใจในความสามารถของตนเอง ฯ ล ฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนตัวเลือกที่ได้ 2 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นมาก 1 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นปานกลาง และ 0 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนตัวเลือกแต่ละตัวนั้นผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดคะแนนและตรวจสอบความเที่ยงตรงในการให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2544 ถึง วันที่ 27 กรกฎาคม 2544 ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 วันที่ 8-18 มิถุนายน 2544, ครั้งที่ 2 วันที่

21 มิถุนายน 2544 ถึงวันที่ 2 กรกฎาคม 2544, ครั้งที่ 3 วันที่ 18 - 20 กรกฎาคม 2544 และครั้งที่ 4 วันที่ 23 - 27 กรกฎาคม 2544 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อบริหารและกำหนดเวลาในการสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง และวางแผนดำเนินการสอบ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยเป็นผู้ดำเนินการสอบ
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้ผู้สอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล

4.การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2531 :185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง
	n_L	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

* 3.หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows โดยสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principle Component Analysis) PC และใช้การหมุนแกนแบบ ออโธกอนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี (Varimax Method)

* 4.หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแต่ละด้านแบบทดสอบ (Item – total Correlattion) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2536 : 125)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนเป็นรายข้อของแต่ละบุคคล
	$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนรวมแต่ละด้านของแต่ละบุคคล
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (α - coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

6. หาคะแนนปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติ จากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile T - Score) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ (Normalized T - Score) ซึ่งหาเปอร์เซ็นต์ไทล์จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 310)

$$PR = 100 \{ cf - (f/2) \} / N$$

เมื่อ	PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
	f	แทน	ความถี่ของแต่ละช่วงคะแนน
	cf	แทน	ความถี่สะสม
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

K	แทน	จำนวนข้อสอบ
K _a	แทน	จำนวนข้อสอบที่สร้างขึ้นใหม่
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบในแต่ละข้อ
a ₁	แทน	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 1
a ₂	แทน	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 2
a ₃	แทน	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 3
a ₄	แทน	ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ 4
r _{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
r _{xy}	แทน	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ
Z	แทน	ค่า Fisher 's Z
$\bar{Z}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของ Fisher 's Z
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T – score)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- ✓ 1.การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น
- ✓ 2.การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบ
- 3.การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อค้นหามูลึกภาพแบบพึงพาผู้อื่น
- 4.การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อในข้อสอบที่สร้างขึ้นใหม่
- 5.การหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของข้อสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบของแบบทดสอบ (Item – total correlation)
- 6.การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
- ✓ 7.คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปของสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 100 ข้อ ไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) รายละเอียดปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ลักษณะ	ก่อนคัดเลือก		หลังคัดเลือก	
	K	IOC	K	IOC
1. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00
2. ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	5	1.00	5	1.00
3. วิดกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00
4. คล้อยตามผู้อื่น	5	0.80 - 1.00	5	0.80 - 1.00
5. มีอารมณ์อ่อนไหว	5	0.80	5	0.80
6. ไม่รับผิดชอบ	4	1.00	4	1.00
7. ขาดความคิดริเริ่ม	4	0.80	4	0.80
8. ยอมทำตามผู้อื่น	5	0.80 - 1.00	5	0.80 - 1.00
9. ไม่กล้าตัดสินใจ	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00
10. รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00
11.มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย	5	0.80 - 1.00	5	0.80 - 1.00
12.ต้องการคำปลอบโยนและกำลังใจจากผู้อื่น	5	0.80 - 1.00	5	0.80 - 1.00
13.อาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่เป็นที่พึ่ง	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00
14. ยึดติดกับผู้อื่น	4	1.00	4	1.00
15 .ไร้เดียงสา	4	0.80 - 1.00	4	0.80 - 1.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะ	ก่อนคัดเลือก		หลังคัดเลือก	
	K	IOC	K	IOC
16. ไม่ชอบการแข่งขัน	5	0.80 – 1.00	5	0.80 – 1.00
17. มองโลกในแง่ร้าย	4	0.80 – 1.00	4	0.80 – 1.00
18. ไม่มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง	5	0.80 – 1.00	5	0.80 – 1.00
19. หลีกหนีงานสังคม	5	0.80	5	0.80
20. ขี้ใจน้อย	5	0.80	5	0.80
21. จุกจิก	5	0.80 – 1.00	5	0.80 – 1.00
22. ขี้อิจฉา	5	0.80	5	0.80
รวม	100		100	

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น มีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสามารถวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นได้ตามนิยามที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงการใช้ภาษาในข้อสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และได้คัดเลือกข้อสอบไว้ทั้งหมด 100 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบในครั้งต่อไป

2.การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 100 ข้อ ไปทำการทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 207 คน และได้นำผลการทดลองสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ ซึ่งค่า t ที่จะคัดเลือก ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ลักษณะ	ก่อนคัดเลือก		หลังคัดเลือก	
	K	t	K	t
1. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	4	-1.358 – 4.368**	2	4.125** – 4.368**
2. ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	5	1.492 – 5.089**	4	2.295* – 5.089**
3. วิดกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง	4	1.723 – 6.933**	2	5.362** – 6.933**
4. คล้อยตามผู้อื่น	5	-2.97 – 2.204**	3	2.102* – 2.204*
5. มีอารมณ์อ่อนไหว	5	1.373 – 8.587**	3	3.671** – 8.587**
6. ไม่รับผิดชอบ	4	1.631 – 6.252**	3	6.176** – 6.252**
7. ขาดความคิดริเริ่ม	4	1.368 – 4.634**	3	3.822** – 4.634**
8. ยอมทำตามผู้อื่น	5	-4.833 – 1.639	2	1.608 – 1.639
9. ไม่กล้าตัดสินใจ	4	-1.232 – 6.052**	2	2.864** – 6.052**
10. รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว	4	1.744 – 6.002**	3	3.931** – 6.002**
11. มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย	4	3.340** – 8.467**	5	3.340** – 8.467**
12. ต้องการคำปณิธานและกำลังใจจากผู้อื่น	5	1.893 – 8.985**	3	5.179** – 8.985**
13. อาสาสมัครทำสิ่งต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่เป็นที่พึ่ง	4	-5.331 – 2.057*	2	2.023* – 2.057*

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะ	ก่อนคัดเลือก		หลังคัดเลือก	
	K	t	K	t
14. ยึดติดกับผู้อื่น	4	0.488 – 4.718**	2	4.060** – 4.718**
15. ไร้เดียงสา	4	-1.410 – 7.397**	3	4.127** – 7.397**
16. ไม่ชอบการแข่งขัน	5	-6.882 – 2.683**	2	2.113* – 2.683**
17. มองโลกในแง่ร้าย	4	3.271** – 5.221**	4	3.271** – 5.221**
18. ไม่มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง	5	-1.690 – 2.306*	2	2.200* – 2.306*
19. หลีกหนีงานสังคม	5	2.980** – 8.297**	5	2.298* – 8.297**
20. ขี้ใจน้อย	5	4.024** – 6.063**	5	4.024** – 6.063**
21. จุกจิก	5	2.149* – 5.922**	5	2.149* – 5.922**
22. ขี้อึด	5	4.089** – 5.902**	5	4.089** – 5.902**
รวม	100		70	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 100 ข้อ ก่อนทำการคัดเลือกมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -6.882 - 8.985 หลังจากทำการคัดเลือกแล้ว มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.023 – 8.985 ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01

จากการคัดเลือกในครั้งนี้ พบว่าข้อสอบที่คัดเลือกไว้นั้น ได้ไม่ครบทั้ง 22 ลักษณะ ซึ่งขาดในลักษณะที่ 8 ยอมทำตามผู้อื่นนั้น เพราะไม่มีข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบในลักษณะที่ 8 ยอมทำตามผู้อื่นไว้ 2 ข้อ คือมีค่าอำนาจจำแนก 1.608 และ 1.639 และได้นำข้อสอบทั้ง 2 ข้อนี้ไปทำการปรับปรุงภาษาที่ใช้เพื่อใช้ในการทดสอบในครั้งต่อไป รวมข้อสอบที่คัดเลือกไว้เป็นจำนวน 70 ข้อ

3.การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อค้นหา
บุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่น

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่น จากการคัดเลือกในครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 22 ลักษณะ ๆ ละ 2-5 ข้อ รวมข้อสอบทั้งหมด 70 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 607 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยโปรแกรม SPSS for windows ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณหาองค์ประกอบ (Factor) ค่าไอเกน (Eigen) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Commulative Percentage of Variance) ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิควิธีสกัดตัวประกอบ PC (Principal Component Analysis) และทำการหมุนแกนแบบออร์โธกอนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) และตั้งชื่อองค์ประกอบ รายละเอียดดังตาราง 5 และ 6

ตาราง 5 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	9.11172	13.0	13.0
2	2.58060	3.7	16.7
3	1.85564	2.7	19.4
4	1.82670	2.6	22.0
5	1.68776	2.4	24.4
6	1.59147	2.3	26.6
7	1.55811	2.2	28.9
8	1.49912	2.1	31.0
.	.	.	.
.	.	.	.
.	.	.	.
70	.3094	.4	100.0

จากตาราง 5 ผู้วิจัยเลือกค่าไอเกนที่สามารถหมุนแกนได้ตั้งแต่ 1.8 ขึ้นไป มี 4 ค่า คือมีค่าตั้งแต่ 1.826070 ถึง 9.11172 และค่าความแปรปรวนสะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ เท่า

กับร้อยละ 22.0 ของความแปรปรวนทั้งหมด จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดลองหมุนแกนแบบ
ออโรคอนอล ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 องค์ประกอบ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ภายหลังการหมุนแกน
แบบออโรคอนอล

ด้านความต้องการ กำลังใจและการยอมรับ จาก ผู้อื่น		ด้านคิดเล็กคิดน้อย		ด้านอารมณ์อ่อนไหวและ ขาดความรับผิดชอบต่อ หน้าที่		ด้านการขาดความเชื่อมั่น และขาดความภาคภูมิใจ ในตนเอง	
ข้อ	a ₁	ข้อ	a ₂	ข้อ	a ₃	ข้อ	a ₄
34	.61126	57	.56343	14	.66238	6	.54940
31	.59272	64	.54341	13	.66009	3	.44545
42	.55397	66	.52074	15	.57527	4	.43998
28	.54912	59	.48219	16	.50102	5	.43923
40	.51675	69	.46863	12	.48022	1	.41528
33	.51319	62	.46701	17	.38024	24	.34617
35	.50938	56	.44735	20	.36198	39	.31179
29	.47836	67	.43695				
41	.45971	68	.43446				
23	.43929	65	.41171				
52	.40271	55	.40960				
2	.35866	61	.40738				
37	-.34030	63	.40164				
36	-.33340	47	.37807				
		46	.37199				
		58	.36243				
		60	.35912				
		51	.35444				
		70	.33202				
		45	.30222				

จากตาราง 6 ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ภายหลังการหมุนแกนแบบอโรทอนอล ผลปรากฏว่า ได้จำนวนองค์ประกอบทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ -.33340 ถึง .61126 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 14 ข้อ คือ ข้อ 2,23,28-29,31,33-37,40-42 และ 52 ซึ่งข้อสอบส่วนใหญ่มีเนื้อหาของการแสดงออกที่มีลักษณะต้องการคำปลอบโยนหรือกำลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ จากบุคคลรอบข้าง และมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้อื่นพึงพอใจ จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30222 ถึง .56343 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 20 ข้อ คือ ข้อ 45-47,51 และ 55-70 ซึ่งข้อคำถามส่วนใหญ่มีเนื้อหาของการแสดงออกทางความคิดความรู้สึกที่มีต่อในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านคิดเล็กคิดน้อย

องค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .36198 ถึง .66238 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 12-17 และ 20 ซึ่งข้อคำถามส่วนใหญ่มีเนื้อหาของการแสดงออกในลักษณะการขาดการควบคุมตนเองทางด้านอารมณ์และการขาดการรับผิดชอบในหน้าที่ จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่

องค์ประกอบที่ 4 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .31179 ถึง .54940 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 7 ข้อ คือ 3-6,1,24 และ 39 ซึ่งข้อคำถามส่วนใหญ่มีเนื้อหาของการแสดงออกในลักษณะของการลังเลทางความคิด การตัดสินใจต่าง ๆ ตลอดจนถึงการมองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง

4.การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อในข้อสอบที่สร้างขึ้นใหม่ จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบเพิ่มเติมในด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มด้านละ 15 ข้อ รวมเป็น 45 ข้อ และนำไปทดสอบในครั้งที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่คัดเลือกได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบในการทดสอบครั้งที่ 2 และการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก t ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากการทดสอบในครั้งที่ 3 มาคัดเลือกรวมกันโดยคัดเลือกมาด้านละ 15 ข้อ รวม 60 ข้อ รายละเอียดดังในตาราง 7 และตาราง 8

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในข้อสอบที่สร้างขึ้นใหม่

องค์ประกอบ	ก่อนคัดเลือก		หลังคัดเลือก	
	K _a	t	K _a	t
1. ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	15	-3.210 – 8.783**	10	2.186* – 8.783**
3. ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	1.293 – 7.886**	13	2.150* – 7.886**
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	15	0.151 – 4.438**	9	2.012* – 4.438**
รวม	45		32	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 45 ข้อ ก่อนการคัดเลือกมีค่าอำนาจตั้งแต่ -3.210 – 8.783 หลังการคัดเลือกมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.012 – 8.783 รวมจำนวน 32 ข้อ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่คัดเลือกในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	K	t
1. ด้านความต้องการและกำลังใจ จากผู้อื่น	15	2.023* – 8.984**
2. ด้านคิดเล็กคิตน้อย	15	3.866** – 6.062**
3. ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดการ รับผิดชอบต่อหน้าที่	15	3.670** – 8.586**
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่น และภาคภูมิใจในตนเอง	15	2.012* – 5.089**
รวม	60	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.012 ถึง 8.948 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

5. การหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละด้านของแบบทดสอบ (Item – total correlation)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบของแบบทดสอบ (Item – total correlation) รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

องค์ประกอบ	K	$\overline{Z}$	r_{xy}
1. ด้านความต้องการและกำลังใจจากผู้อื่น	15	.3524	.340**
2. ด้านคิดเล็กคิดน้อย	15	.5168	.475**
3. ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดการรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	.5712	.515**
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง	15	.4088	.385**
รวมทั้งฉบับ	60	.4622	.430**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 จะเห็นได้ว่าทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอยู่ระหว่าง .340 ถึง .515 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างรวมทั้งฉบับ .430 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient)

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่คัดเลือกไว้ในจำนวน 60 ข้อไปทำการทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 507 คน และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นรายละเอียดปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

องค์ประกอบ	K	r_{tt}
1. ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	15	.4268
2. ด้านคิดเล็กคิดน้อย	15	.7507
3. ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	.7859
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	15	.5870
รวมทั้งฉบับ	60	.8608

จากตาราง 10 ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ .4268 -.7859 และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ .8608

6.คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้งฉบับ จำนวน 504 คน มาสร้างเกณฑ์ปกติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) โดยสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ ดังตาราง 11

ตาราง 11 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

คะแนน	T	คะแนน	T
110	89	55	58
108	88	54	58
106	87	53	57
102	85	52	57
101	84	51	56
100	83	50	55
94	80	49	55
82	73	48	54
80	72	47	54
76	70	46	53
75	69	45	53
73	68	44	52
70	67	43	52
67	65	42	51
66	64	41	50
64	63	40	50
63	63	39	49
62	62	38	48
61	61	37	48
60	61	36	47
59	60	35	47
58	60	34	46
57	59	33	46
56	59	32	45

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	T	คะแนน	T
31	45	23	40
30	44	22	40
29	44	21	39
28	43	20	39
27	43	19	38
26	42	16	36
25	41	15	35
24	41		

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น มีช่วงคะแนน T อยู่ระหว่าง T 35 ถึง T 89

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนผลการสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,527 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 60 ข้อ แบบทดสอบมีลักษณะเป็นสถานการณ์ ชนิด 3 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้ง 4 ด้านดังนี้

1.ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	15	ข้อ
2.ด้านคิดเล็กคิดน้อย	15	ข้อ
3.ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	ข้อ
4.ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	15	ข้อ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

- 1.ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดหมายและกำหนดเวลาในการสอบ

- 2.เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง และวางแผนดำเนินการสอบ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยเป็นผู้ดำเนินการสอบ
- 3.อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ
- 4.อธิบายให้ผู้สอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัตถุประสงค์สภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
- 5.นำผลการสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้การวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 1.ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
- 2.การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ
- 3.ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบของแบบทดสอบ (Item – total correlation)
- 4.ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)
- 5.คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติ จากการหาค่าแห่งเปอร์เซนต์ไทล์ แล้วนำค่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตาราง สำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัตถุประสงค์สภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏดังนี้

- 1.ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ของแบบทดสอบวัตถุประสงค์สภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในรูปของสถานการณ์ ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และได้คัดเลือกข้อสอบไว้ทุกข้อ ผู้วิจัยเพียงแต่ทำการปรับปรุงการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 2.อำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัตถุประสงค์สภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นนั้น มีทั้งหมด 145 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t มีค่าตั้งแต่ -6.882 ถึง 8.985 เมื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญอย่างน้อยระดับ .05 แล้วได้จำนวนข้อสอบ 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.012 ถึง 8.985

3.ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 ชื่อองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ -0.333 ถึง 0.611 องค์ประกอบที่ 2 ชื่อองค์ประกอบด้านคิดเล็กคิตน้อย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.302 ถึง 0.563 องค์ประกอบที่ 3 ชื่อองค์ประกอบด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.362 ถึง 0.662 และ องค์ประกอบที่ 4 ชื่อองค์ประกอบด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.312 ถึง 0.549

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในลักษณะของค่าสหสัมพันธ์ของข้อสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบของแบบทดสอบ ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิตน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเองมีค่า 0.340 0.475 0.515 และ 0.385 ตามลำดับและมีความเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า สำหรับค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ เมื่อรวมทั้งฉบับมีค่า 0.430 ซึ่งเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

4.ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ในองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิตน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่า 0.427 0.751 0.786 และ 0.587 ตามลำดับและมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.861

5.คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นโดยใช้คะแนนที่ปกติ มีช่วงคะแนน T อยู่ระหว่าง T 35 ถึง T 89

อภิปรายผล

1.อำนาจจำแนกของแบบทดสอบจำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t ตั้งแต่ 2.012 ถึง 8.984 มีค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารที่สร้างโดยนงเยาว์ พึ่งพา (2529 : 111) มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t ตั้งแต่ 2.013 ถึง 14.038 และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูที่สร้างโดยณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์ (2530 : 106) มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t ตั้งแต่ 2.040 ถึง 18.160 และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพการแสดงตัวที่สร้างโดยบงกช สุชะจิระ (2538 : 73) มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t ในฉบับสถานการณ์ และฉบับข้อความตั้งแต่ 1.848 ถึง 8.864 และ 2.152 ถึง 11.436 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบเรียก

ร้องความสนใจที่สร้างโดยวิภา เจียรสมัย (2540 : บทคัดย่อ) มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t ในฉบับสถานการณ์ และฉบับข้อความตั้งแต่ 2.125 ถึง 14.760 และ 2.582 ถึง 17.640 ตามลำดับ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่กล่าวข้างต้น

2.ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบที่หาโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจสูง / ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าก่อนที่ผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนั้น ผู้วิจัยได้นำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบทดสอบก่อน จึงทำให้แบบทดสอบฉบับนี้เมื่อตรวจสอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จึงมีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อค้นหามูลฐานบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งพบว่ามียังองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิดน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งพิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อความเป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และได้เลือกข้อที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ดังที่ พจน์ สะเพียรชัย (2512 : 22) กล่าวว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่มตัวแปรนั้น ถ้าค่าน้ำหนักสูงอย่างมีนัยสำคัญแสดงว่า ตัวแปรเหล่านั้นวัดองค์ประกอบด้านนั้นร่วมกัน จึงพบว่า ข้อความที่เลือกมานั้นมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง -0.333 ถึง 0.662 แสดงว่าข้อสอบเหล่านั้นวัดสิ่งเดียวกันได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายที่สร้างโดยจินตนา ทองย้อย (2525 : 63-64) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.71 แบบทดสอบวัดความเป็นผู้นำที่สร้างโดยชมภู พิงกรรม (2526 : 75) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.96 และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสที่สร้างโดย มาลาภรณ์ บุตรเมฆ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.61 แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างเชื่อถือได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของข้อสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละองค์ประกอบของแบบทดสอบ และพบว่าในองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิดน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเองและรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างดังกล่าว 0.340 0.475 0.515 0.385 และ 0.430 ตามลำดับ และมีความเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน

ความเสถียรที่สร้างโดยยอติวิทย์ เครือวรรณ (2538 : 49) มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอยู่ระหว่าง 0.404 ถึง 0.498 อย่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามที่ต้องการ

3.ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านคิดเล็กคิดน้อย ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเองและรวมทั้งฉบับ มีค่าความความเชื่อมั่น 0.427 0.751 0.786 0.587 และ 0.861 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดความเป็นผู้นำ ของชมภู พึ่งธรรม (2526 :79) ที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.489 ถึง 0.848 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส ของมาลาภรณ์ บุตรเมฆ (2540 : 100) มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.598 ถึง 0.810 จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ เช่นเดียวกับบุคคลที่กล่าวข้างต้น

4.คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นโดยใช้คะแนนที่ปกติ มีค่าอยู่ระหว่าง T 35 ถึง T 89 และพิจารณาระดับของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ตามเกณฑ์ได้ดังนี้

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูงมาก

ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูง

ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นปานกลาง

ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำ

ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35 T45 T55 และT65 ให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

เช่น ถ้านักเรียนสอบได้ 58 คะแนน ซึ่งตรงกับ T 60 แปลว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูง

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอแนะไว้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอดังนี้

1.1เนื่องจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ในองค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจ มีค่าความเชื่อมั่น 0.427 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นถ้าจะนำแบบทดสอบฉบับนี้ไปใช้ ควรตรวจสอบความเชื่อมั่นขององค์ประกอบด้านนี้ก่อน

1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัด นครราชสีมา ดังนั้นในการนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นไปใช้กับนักเรียนใน ระดับอื่น หรือท้องถิ่นอื่น ควรทำการหาเกณฑ์ปกติใหม่

2.ด้านการวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอดังนี้

ในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านอื่น ในครั้งต่อไป ถ้าจะใช้วิธีวิเคราะห์ องค์ประกอบเป็นหลักในการสร้าง ควรสร้างแบบทดสอบให้มีจำนวนข้อสอบที่ใช้วัดในแต่ละ ด้านให้มากขึ้น เพื่อจะได้ข้อสอบที่สร้างอย่างเหมาะสม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- กนกวลี เอ่งฉ้วน. (2529). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). บุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2544). การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดนา ทองย้อย. (2525). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย. ปรินญานิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จิระ เจริญสุขมล. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม ปรินญานิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จุลรัช อัครธราดล. (2538). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไลดโผน.ปรินญานิพนธ์.กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ใจทิพย์ พวงทอง. (2540). การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา กับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชมภู พิงธรรม. (2526). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษาที่ 3 กรุงเทพมหานคร.ปรินญานิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2520). คู่มือการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . กรุงเทพฯ : ครุสภา.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. (2520). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์. (2530). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- เดโช สวานานนท์. (2518). จิตวิทยาสังคม. พระนคร : โอเดียนสโตร์.
- ธิดิยา จันทรพลาบูรณ์. (2537). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้บริหารโรงเรียน.
 ปรินซ์นิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. (2533). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจ.
 ปรินซ์นิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ พึ่งพา. (2529). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร.
 ปรินซ์นิพนธ์.กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละอ อสุภาผล. (2523). จิตวิทยาปกติ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- (2537). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- นิจวรรณ เกิดเจริญ. (ม.ป.ป.). จิตเวชศาสตร์. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ ฯ : คณะ
 แพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- นิภา นิธยาน. (2520). “ การปรับตัวและบุคลิกภาพ “ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.
 กรุงเทพฯ ฯ : สารศึกษาการพิมพ์.
- (2530).จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ ฯ : โอเอสพรีนติ้งเฮาส์ การพิมพ์.
- นิโลบล นิมกังรัตน์. (2534, กุมภาพันธ์).” การสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ,”
 ข่าวสารกองบริหารการศึกษา. 2(8) : 12-24.
- บงกช สุขะจิระ. (2538). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพการแสดงตัว สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
 (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพันท์ กรโกสยกาจ. (2527). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ผกา สัตยธรรม. (2530). สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรรณ อุ่นศรีเพ็ญ. (2529). การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมอริยมรรคมีองค์แปด ด้านศีลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 . ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ เขียวไพลี. (2542). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาล
สภาภาษาไทย ตามแนวทางทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2536). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : ฟิงเกอร์ปรีน.
- พินิจ สิงโต. (2532). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านจิต 6 ตามแนวพุทธศาสนา
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- พีรพงศ์ ลีวัฒนางกูร. (2520). การเปรียบเทียบพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของ
นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองกับแบบยับยั้งการพึ่งตนเองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลจังหวัดชลบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- มธุรส วีระกำแหง. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคิดแบบไม่ยึดตนเอง
เป็นศูนย์กลาง การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกให้พึ่งตนเอง และในการยับยั้งการพึ่งตนเอง
ของเด็กไทย เชื้อชาติไทยและเชื้อชาติจีนในระดับอนุบาล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มาลา วิรุณานนท์. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบการรับรู้และการ
เลี้ยงดูลูกในด้านการให้พึ่งตนเองกับในด้านการยับยั้งการพึ่งตนเองเปรียบเทียบเด็กใน
นครหลวงกับเด็กในต่างจังหวัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 . ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มาลาภรณ์ บุตรเมฆ. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต
สมรส. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มานิต ศรีสุรภานนท์และจำลอง ดิษยาณิษ. (2542). ตำราจิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : แสงศิลป์.

- ยอดวิทย์ เครือวรรณ. (2538). การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ
ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบแตกต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2531). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ.
- . (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลิขิต กาญจนภรณ์. (2531). จิตวิทยาพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์. เล่ม 1. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันดี ระเจริญ. (2531). บุคลิกภาพและการปรับตัว. วิทยาลัยครูรำไพพรรณี.
- วิภา เจียรสมัย. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2542, กันยายน). “หลักสูตรประถมศึกษายุคโลกาภิวัตน์,” วารสารวิชาการ. 1
(9) : 8 – 13.
- วีรวรรณ สุจริตกุล. (2532). การสร้างแบบทดสอบความเป็นนักศึกษาแพทย์. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีธรรม ธนะภูมิ. (2535). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ ฯ : ประกายพริก.
- . (2531). รู้เรา รู้เขา ด้วยจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ ฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. (2531). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กาญจนบุรี : วิทยาลัยทวารวดีกาญจนบุรี.
- สมภาพ เรืองตระกูลและคนอื่น ๆ . (2536). คู่มือจิตเวชศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : เรือนแก้ว.
- สมคิด อิสระวัฒน์. (2542, ธันวาคม) “ รายงานการวิจัยลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่ง
มีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง “ วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 3 (1) : 4
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2529). การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. วิทยาลัยครูรำไพพรรณี.
- สุชา จันท์เอมและสุรางค์ จันท์เอม. (2520). จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.
กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สุภาพ ดันสุขเกษม. (2526). การสร้างแบบทดสอบวัดวุฒิภาวะทางสังคมเพื่อใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา อายุ 6-7 ปี ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- สุจิรา จรัสศิลป์. (2531). จิตวิทยาคลินิก. . (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ ฯ : คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุัทนา อารีพรค. (2524). ความผิดปกติทางจิต. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา ชปิลมันน์. (2542). พัฒนาการตนเอง : ทางเลือกที่คุ้มค่าในยุคสังคมวิกฤต. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.
- โสภา ชูพิชัยกุล.(2529). ความรู้เบื้องต้นทางด้านจิตวิทยา. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรรวรรณ แซ่เจียว. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักดนตรีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจนรา สุขารมณ. (2529). จิตวิทยาคลินิกเกี่ยวกับเด็ก (จิต 627). กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เอนกกุล กรี่แสง. (2521). เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- Bornstein, Robert. F. (1992). " The Dependent Personality : Developmental, Social, and Clinical Perspectives ", *Psychological Bulletin*.112 (1) : 3 –23.
- (1998). " Implicit and Selt – Attributed Dependency Needs in Dependent and Histrionic Personality Disorders ", *Journal of Personality Assessment*. 71 (1) : 1 –13.
- Cohen, Robert. & Hart, Jerome. (1988). *Student Psychiatr today A Comprehensive textbook*. England.
- Costin , Frank. & Draguns, Juris G. (1989). *Abnormal Psychology Patterns, Issues, Interventions*. The United States of America.
- Davison , Gerald. C. & Neale, Jonh. M. (1998). *Abnormal Psychology*. The United States of America.
- Durand, Mark. V. & Barlow, David. H. (1997). *Abnormal Psychology An Inroduction*. The United States of America.
- Hales, Robert. & Sky, Stuart Yuda f.(1999). *Essentials of Clirical Psychiatry*. Thailand.

Kendall, Philip. C. & Hammen, Constance. (1995). *Abnormal Psychology*. The United States of America.

Mayer, Robert. (1989). *The Clinician' s Handbook : the psychopathology of adulthood and adolescence*. The United States of America.

Mehr, Joseph. (1983). *Abnormal Psychology*. The United States of America.

Sue & other. (2000). *Understanding Abnormal Behavior*. The United States of America.

Willermen, Lee . & Cohen, David. (1990). *Psychopathology*. The United States of America.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบ

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นเป็นรายข้อ

ลักษณะ	ข้อ	IOC	ลักษณะ	ข้อ	IOC
1. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	1.	0.80	7. ขาดความคติริเริ่ม	28.	0.80
	2.	1.00		29.	0.80
	3.	1.00		30.	0.80
	4.	1.00		31.	0.80
2. ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	5.	1.00	8. ยอมทำตามผู้อื่น	32.	1.00
	6.	1.00		33.	1.00
	7.	1.00		34.	0.80
	8.	1.00		35.	1.00
3. วิดกกังวลกลัวการถูกทอดทิ้ง	9.	1.00	9. ไม่กล้าตัดสินใจ	36.	1.00
	10.	1.00		37.	1.00
	11.	1.00		38.	0.80
	12.	1.00		39.	0.80
4. คล้อยตามผู้อื่น	13.	0.80	10. รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องอยู่คนเดียว	40.	0.80
	14.	1.00		41.	0.80
	15.	1.00		42.	1.00
	16.	0.80		43.	1.00
5. มีอารมณ์อ่อนไหว	17.	0.80	11. มีการตอบสนองต่อในชีวิตประจำวันน้อย	44.	0.80
	18.	0.80		45.	1.00
	19.	0.80		46.	0.80
	20.	0.80		47.	0.80
6. ไม่รับผิดชอบ	21.	0.80	12. ต้องการคำปลอบโยนและกำลังใจจากผู้อื่น	48.	0.80
	22.	0.80		49.	1.00
	23.	0.80		50.	0.80
	24.	1.00		51.	1.00
	25.	1.00		52.	0.80
	26.	1.00		53.	0.80
	27.	1.00		54.	0.80

ตาราง 12 (ต่อ)

ลักษณะ	ข้อ	IOC	ลักษณะ	ข้อ	IOC
13.อาสาสมัครทำ	55.	0.80		78.	0.80
สิ่งต่าง ๆ ให้กับ	56.	1.00		79.	0.80
บุคคลที่เป็นที่พึ่ง	57.	1.00		80.	0.80
	58.	1.00	19.หลักหนึ่งงานสังคม	81.	0.80
14.ยึดติดกับผู้อื่น	59.	1.00		82.	0.80
	60.	1.00		83.	0.80
	61.	1.00		84.	0.80
	62.	1.00		85.	0.80
15.ไร้เดียงสา	63.	1.00	20.ชี้ใจน้อย	86.	0.80
	64.	0.80		87.	0.80
	65.	1.00		88.	0.80
	66.	1.00		89.	0.80
16.ไม่ชอบ	67.	1.00		90.	0.80
การแข่งขัน	68.	1.00	21.จุจิก	91.	1.00
	69.	0.80		92.	0.80
	70.	0.80		93.	1.00
	71.	1.00		94.	1.00
17.มองโลกใน	72.	1.00		95.	1.00
แง่ร้าย	73.	0.80	22.ขี้บ่น	96.	0.80
	74.	0.80		97.	0.80
	75.	1.00		98.	0.80
18.ไม่มีอารมณ์	76.	1.00		99.	0.80
สนุกสนานร่าเริง	77.	0.80		100.	0.80

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
จากการทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

ลักษณะ	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	S^2	$\bar{x}$	S^2		
1. ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็น	1.	0.42	0.616	0.20	0.204	1.718	คัดออก
	2.	0.78	0.869	0.14	0.204	4.368**	คัดเลือกไว้
	3.	0.78	0.665	0.22	0.257	4.125**	คัดเลือกไว้
	4.	0.86	0.490	1.00	0.041	-1.358	คัดออก
2. ขาดความ ภาคภูมิใจใน ตนเอง	5.	0.98	0.591	0.68	0.263	2.295*	คัดเลือกไว้
	6.	1.16	0.749	0.44	0.251	5.089**	คัดเลือกไว้
	7.	0.80	0.653	0.60	0.245	1.492	คัดออก
	8.	0.96	0.651	0.34	0.311	4.47**	คัดเลือกไว้
	9.	1.06	0.629	0.52	0.54	3.531**	คัดเลือกไว้
3. วิดกกังวล กลัวการถูก ทอดทิ้ง	10.	1.02	0.673	0.78	0.298	1.723	คัดออก
	11.	0.86	0.613	0.18	0.191	5.362**	คัดเลือกไว้
	12.	1.02	0.551	0.16	0.219	6.933**	คัดเลือกไว้
	13.	1.04	0.570	0.82	0.191	1.783	คัดออก
4. คล้อยตาม ผู้อื่น	14.	0.98	0.632	0.74	0.319	1.74	คัดออก
	15.	0.86	0.653	0.56	0.333	2.136*	คัดเลือกไว้
	16.	0.82	0.763	1.16	-0.11	-2.97	คัดออก
	17.	0.98	0.673	0.70	0.214	2.102*	คัดเลือกไว้
	18.	1.24	0.594	0.98	0.102	2.204*	คัดเลือกไว้
5. มีอารมณ์ อ่อนไหว	19.	0.98	0.714	0.68	0.549	1.888	คัดออก
	20.	1.02	0.637	0.52	0.255	3.671**	คัดเลือกไว้
	21.	1.20	0.694	0.08	0.157	8.587**	คัดเลือกไว้
	22.	1.22	0.665	0.26	0.196	7.315**	คัดเลือกไว้
	23.	1.06	0.588	0.88	0.271	1.373	คัดออก
6. ไม่รับ ผิดชอบ	24.	0.94	0.751	0.10	0.173	6.176**	คัดเลือกไว้
	25.	1.00	0.612	0.78	0.298	1.631	คัดออก

ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะ	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
6.ไม่รับ	26	0.82	0.681	0.06	0.058	6.252**	คัดเลือกไว้
ผิดชอบ	27	1.06	0.588	0.28	0.206	6.190**	คัดเลือกไว้
7.ขาดความคิด	28	1.14	0.653	0.54	0.253	4.455**	คัดเลือกไว้
ริเริ่ม	29	1.04	0.651	0.38	0.363	4.634**	คัดเลือกไว้
	30	0.94	0.751	0.38	0.322	3.822**	คัดเลือกไว้
	31	1.02	0.632	0.82	0.436	1.368	คัดออก
8.ยอมทำตาม	32	0.92	0.728	0.68	0.385	1.608	ปรับปรุงแก้ไข
ผู้อื่น	33	1.12	0.720	0.88	0.353	1.639	ปรับปรุงแก้ไข
	34	0.88	0.638	1.48	0.132	-4.833	คัดออก
	35	0.92	0.565	1.62	0.036	-6.384	คัดออก
	36	0.94	0.67	1.56	-0.03	-5.499	คัดออก
9.ไม่กล้า	37	1.02	0.755	0.20	0.163	6.052**	คัดเลือกไว้
ตัดสินใจ	38	1.00	0.735	0.90	0.214	0.726	คัดออก
	39	0.94	0.507	0.56	0.374	2.864**	คัดเลือกไว้
	40	0.94	0.67	1.10	0.173	-1.232	คัดออก
10.รู้สึก	41	1.10	0.622	0.32	0.222	6.002**	คัดเลือกไว้
ไม่สบายใจ	42	1.02	0.51	0.80	0.286	1.744	คัดออก
ถ้าต้องอยู่	43	1.14	0.613	0.46	0.253	5.167**	คัดเลือกไว้
คนเดียว	44	0.90	0.663	0.34	0.51	3.931**	คัดเลือกไว้
11.มีการตอบ	45	1.26	0.645	0.28	0.451	6.619**	คัดเลือกไว้
สนองต่อใน	46	1.12	0.638	0.08	0.116	8.467**	คัดเลือกไว้
ชีวิตประจำวัน	47	1.14	0.653	0.70	0.214	3.34**	คัดเลือกไว้
น้อย	48	0.96	0.611	0.08	0.116	7.30**	คัดเลือกไว้
	49	1.08	0.606	0.20	0.20	6.915**	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะ	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
12.ต้องการคำ	50	1.12	0.638	0.06	0.058	8.985**	คัดเลือกไว้
ปλοบโยนและ	51	0.98	0.714	0.20	0.367	5.304**	คัดเลือกไว้
กำลังใจจาก	52	1.10	0.745	0.36	0.276	5.179**	คัดเลือกไว้
ผู้อื่น	53	0.86	0.817	0.54	0.498	1.973*	คัดออก
	54	1.28	0.736	0.96	0.692	1.893	คัดออก
13.อาสาสมัคร	55	1.00	0.612	1.62	0.24	-4.748	คัดออก
ทำสิ่งต่าง ๆ	56	1.20	0.653	0.88	0.557	2.057*	คัดเลือกไว้
ให้กับบุคคลที่	57	1.20	0.694	0.88	0.557	2.023*	คัดเลือกไว้
เป็นที่พึ่ง	58	1.14	0.613	1.76	0.064	-5.331	คัดออก
14.ยึดติดกับ	59	1.26	0.727	0.56	0.374	4.718**	คัดเลือกไว้
ผู้อื่น	60	1.18	0.722	1.06	0.751	0.699	คัดออก
	61	1.18	0.559	1.10	0.786	0.488	คัดออก
	62	1.06	0.751	0.44	0.415	4.06**	คัดเลือกไว้
15.ไร้เดียงสา	63	1.22	0.583	0.20	0.367	7.397**	คัดเลือกไว้
	64	0.84	0.749	0.22	0.379	4.127**	คัดเลือกไว้
	65	1.18	0.436	0.32	0.549	6.128**	คัดเลือกไว้
	66	1.22	0.828	1.46	0.621	-1.41	คัดออก
16.ไม่ชอบ	67	1.02	0.755	1.08	-0.01	-0.49	คัดออก
การแข่งขัน	68	0.92	0.728	1.78	0.053	-6.882	คัดออก
	69	1.26	0.768	1.30	0.541	-0.247	คัดออก
	70	0.98	0.755	0.66	0.392	2.113*	คัดเลือกไว้
	71	1.14	0.694	0.76	0.309	2.683**	คัดเลือกไว้
17.มองโลกใน	72	1.02	0.591	0.46	0.458	3.866**	คัดเลือกไว้
แง่ร้าย	73	1.34	0.637	0.60	0.367	5.221**	คัดเลือกไว้
	74	1.16	0.709	0.58	0.453	3.806**	คัดเลือกไว้
	75	1.08	0.851	0.56	0.456	3.217**	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะ	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	S^2	$\bar{x}$	S^2		
18.ไม่มีอารมณ์ สนุกสนาน รำเริง	76	0.98	0.632	0.64	0.562	2.20*	คัดเลือกไว้
	77	1.14	0.49	1.28	0.206	-1.187	คัดออก
	78	1.04	0.815	1.26	0.033	-1.69	คัดออก
	79	0.92	0.524	0.62	0.322	2.306*	คัดเลือกไว้
	80	0.9	0.704	0.76	0.39	0.946	คัดออก
19.หลีกเลี่ยง งานสังคม	81	1.42	0.575	0.32	0.304	8.297**	คัดเลือกไว้
	82	1.26	0.727	0.24	0.227	7.385**	คัดเลือกไว้
	83	1.10	0.745	0.76	0.349	2.298*	คัดเลือกไว้
	84	1.38	0.526	0.60	0.327	5.973**	คัดเลือกไว้
	85	0.88	0.638	0.32	0.385	3.914**	คัดเลือกไว้
20.ซีใจน้อย	86	0.94	0.751	0.28	0.287	4.579**	คัดเลือกไว้
	87	1.04	0.774	0.26	0.36	5.181**	คัดเลือกไว้
	88	1.02	0.551	0.36	0.317	5.011**	คัดเลือกไว้
	89	1.04	0.815	0.18	0.191	6.063**	คัดเลือกไว้
	90	0.92	0.769	0.34	0.27	4.024**	คัดเลือกไว้
21.จุจิก	91	1.04	0.733	0.38	0.322	4.543**	คัดเลือกไว้
	92	0.90	0.786	0.40	0.571	3.035**	คัดเลือกไว้
	93	1.12	0.598	0.34	0.27	5.922**	คัดเลือกไว้
	94	0.92	0.524	0.20	0.286	5.658**	คัดเลือกไว้
	95	0.98	0.741	0.62	0.689	2.149*	คัดเลือกไว้
22. ซ้ำปน	96	0.88	0.679	0.18	0.232	5.185**	คัดเลือกไว้
	97	1.06	0.670	0.48	0.336	4.089**	คัดเลือกไว้
	98	1.24	0.676	0.62	0.404	4.219**	คัดเลือกไว้
	99	1.24	0.594	0.42	0.371	5.902**	คัดเลือกไว้
	100	1.00	0.735	0.34	0.311	4.565**	คัดเลือกไว้

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 คำนำน้หนักองค์ประกอบภายหลังหมุนแกนแบบอโรคอนอล

ข้อ	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
34	.61126	.14917	.06423	.13584
31	.59272	.09098	.24210	.05356
42	.55397	.32662	.01047	.09532
28	.54912	.14101	.13896	.27476
40	.51675	.25923	.04078	-.00447
33	.51319	.06797	.14119	.04250
35	.50938	.06912	.11423	.10471
29	.47836	.05342	.15884	-.02777
41	.45971	.29514	.02163	.05606
23	.43929	.02682	.17746	.13329
52	.40271	.31500	.05647	.06958
2	.35866	-.02587	.26170	.19054
37	-.34030	-.11838	.05708	-.24994
36	-.33340	-.25907	-.02761	-.14317
38	.26623	.15283	.18860	-0.5076
9	.26085	.05575	.25445	.15527
44	.25400	.12391	-.07465	.22920
19	.18175	.15003	.13224	.18048
11	.08373	.01138	-.04533	-.03031
10	.08297	-.01363	.04141	.07629
57	.19571	.56343	.08114	-.07033
64	.14650	.54341	.19745	.07594
66	.16144	.52074	.12461	-.07334
59	.02546	.48219	.17882	.04598
69	-.04692	.46863	.06962	-.00594
62	.14999	.46701	.05592	.07907

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
56	.22681	.44735	.06750	-.10350
67	.06030	.43695	-.14475	.15288
68	.05004	.43446	.03766	.10541
65	-.04218	.41171	.10299	-.01557
55	.23552	.40960	.03337	.19207
61	.13560	.40738	-.08708	.06719
63	.09129	.40164	.03995	-.05952
47	.22154	.37807	-.00182	.07047
46	.05305	.37199	.27713	.12117
58	.07059	.36243	.11958	.15427
60	.15396	.35912	.10066	-.09771
51	.18276	.35444	.16889	.18282
70	.08664	.33202	.08138	.07616
45	.15902	.30222	-.04872	.06474
48	-.03795	.25794	.15365	.04795
43	.19412	.24732	0.1113	.15603
54	.04456	.19332	-.04509	.11833
53	.02618	.16484	-.07949	.13151
50	-.05590	.13882	.07254	.04136
14	.01778	.06676	.66238	.02078
13	.32153	.17024	.666009	-.04921
15	.36012	.03449	.57527	.09035
16	.36493	.11580	.50102	.11626
12	-.01579	.13459	.48022	.05317
17	.17417	.06473	.38024	.16909
20	.19210	.02332	.36198	.26591
18	.18634	.07377	.29288	.24869
26	-.06396	.18350	.28906	.21495

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
8	.24727	.20510	.25937	0.2463
6	.14497	.05292	.04295	.54940
3	.09064	.00583	.02020	.44545
4	-.01761	.00595	.04219	.43998
5	.23173	.01894	.09532	.43923
1	-.08216	.03265	.18613	.41528
32	.35143	.16706	.05949	.35851
24	.11978	.15219	.08526	.34617
39	.15183	.27833	.02159	.31179
25	.06431	.13868	.18173	.28139
49	-.12141	.04798	.07053	.27467
7	.17152	.21266	.00550	.23837
21	.19001	.07340	-.01696	-.22706
22	-.06261	-.05581	-.09185	-.19503
27	.16752	.09852	.12003	.16816
30	.08461	-.01881	-.09311	.15763

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
จากการทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

ด้าน	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\overline{x}$	s^2	$\overline{x}$	s^2		
1	1	1.255	0.354	1.059	0.056	2.186*	คัดเลือกไว้
	2	1.373	0.318	1.078	0.114	3.195**	คัดเลือกไว้
	3	1.176	0.628	0.314	0.30	6.396**	คัดเลือกไว้
	4	1.098	0.53	0.647	0.473	3.216**	คัดเลือกไว้
	5	1.333	0.307	1.00	0.04	4.043**	คัดเลือกไว้
	6	1.706	0.252	1.02	0.06	8.783**	คัดเลือกไว้
	7	1.647	0.313	1.255	0.394	3.331**	คัดเลือกไว้
	8	1.549	0.333	0.961	0.678	4.178**	คัดเลือกไว้
	9	1.471	0.534	1.745	0.194	-2.30	คัดออก
	10	1.412	0.607	1.588	0.407	-1.25	คัดออก
	11	1.686	0.26	1.059	0.256	6.237**	คัดเลือกไว้
	12	1.118	0.426	1.294	0.332	-1.45	คัดออก
	13	1.490	0.575	1.882	0.186	-3.21	คัดออก
	14	1.235	0.464	1.314	0.34	-0.63	คัดออก
3	15	1.196	0.761	0.667	0.667	3.164**	คัดเลือกไว้
	16	0.627	0.478	0.373	0.238	2.15*	คัดเลือกไว้
	17	0.902	0.49	0.588	0.287	2.541*	คัดเลือกไว้
	18	0.667	0.667	0.157	0.135	4.066**	คัดเลือกไว้
	19	1.157	0.615	0.961	0.558	1.293	คัดออก
	20	0.961	0.838	0.353	0.433	3.85**	คัดเลือกไว้
	21	0.765	0.744	0.157	0.215	4.434**	คัดเลือกไว้
	22	0.98	0.380	0.784	0.213	1.82	คัดออก
	23	1.137	0.521	0.510	0.415	4.632**	คัดเลือกไว้

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
3	24	0.824	0.508	0.235	0.224	4.911**	คัดเลือกไว้
	25	1.059	0.616	0.294	0.212	6.001**	คัดเลือกไว้
	26	0.804	0.681	0.157	0.215	4.883**	คัดเลือกไว้
	27	1.02	0.58	0.275	0.283	5.729**	คัดเลือกไว้
	28	1.176	0.588	0.216	0.173	7.866**	คัดเลือกไว้
	29	0.961	0.758	0.373	0.398	3.906**	คัดเลือกไว้
4	30	1.451	2.133	0.922	0.434	2.36*	คัดเลือกไว้
	31	1.039	0.598	1.02	0.26	0.151	คัดออก
	32	1.118	0.666	0.882	0.466	1.579	คัดออก
	33	1.294	0.412	1.00	0.28	2.525**	คัดเลือกไว้
	34	0.882	0.746	0.412	0.527	2.979**	คัดเลือกไว้
	35	0.902	0.77	0.255	0.314	4.438**	คัดเลือกไว้
	36	1.039	0.438	0.725	0.323	2.567**	คัดเลือกไว้
	37	1.098	0.69	0.569	0.49	3.48**	คัดเลือกไว้
	38	0.922	0.434	0.863	0.281	0.497	คัดออก
	39	1.098	0.41	0.608	0.403	3.882**	คัดเลือกไว้
	40	1.039	0.718	0.745	0.554	1.862	คัดออก
	41	1.059	0.376	0.765	0.224	2.712**	คัดเลือกไว้
	42	1.118	0.466	0.725	0.323	3.153**	คัดเลือกไว้
	43	1.059	0.536	0.784	0.413	2.012*	คัดเลือกไว้
	44	1.118	0.586	1.02	0.50	0.672	คัดออก
	45	1.039	0.438	0.98	0.30	0.489	คัดออก

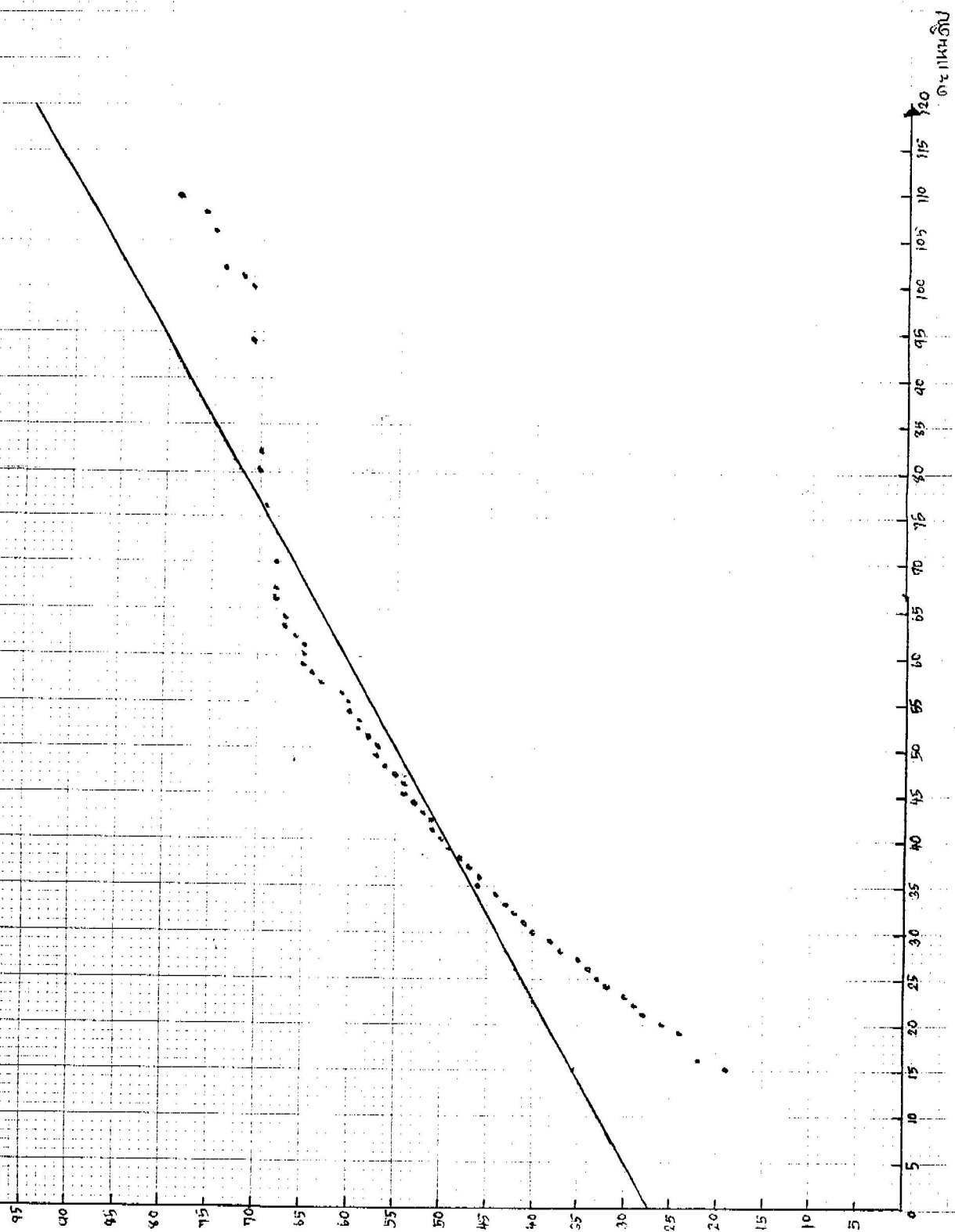
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละด้านของแบบทดสอบ (Item – total correlation) และค่า Fisher 's Z

ข้อ	ด้านที่ 1		ข้อ	ด้านที่ 2		ข้อ	ด้านที่ 3		ข้อ	ด้านที่ 4	
	r_{xy}	Z		r_{xy}	Z		r_{xy}	Z		r_{xy}	Z
1	.3177**	.326	3	.3893**	.412	2	.4044**	.430	4	.4450**	.478
6	.3034**	.315	7	.5118**	.563	5	.5381**	.604	8	.3368**	.348
11	.3674**	.383	9	.4763**	.517	12	.5537**	.626	10	.5140**	.570
16	.4216**	.448	14	.4875**	.530	13	.5567**	.626	15	.5033**	.556
17	.2810**	.288	20	.5316**	.590	19	.5941**	.685	18	.4859**	.530
22	.0354**	.315	23	.4619**	.497	21	.5032**	.556	24	.4393**	.472
27	.2129**	.213	28	.4670**	.504	25	.5658**	.640	26	.2783**	.282
32	.3566**	.371	30	.4721**	.510	31	.5219**	.576	29	.3242**	.337
34	.2146**	.218	33	.5013**	.549	35	.5018**	.549	36	.4875**	.530
39	.3157**	.326	37	.5845**	.670	40	.4494**	.485	38	.1701**	.172
44	.5348**	.597	41	.4663**	.504	42	.4837**	.530	43	.3584**	.377
47	.5082**	.563	48	.4863**	.530	45	.5367**	.597	46	.3628**	.383
49	.5026**	.549	52	.5164**	.570	50	.5391**	.604	51	.3221**	.332
54	.2288**	.234	56	.3547**	.371	53	.4640**	.504	55	.3795**	.400
60	.1418**	.141	59	.4093**	.436	57	.5040**	.556	58	.3518**	.36

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพประกอบ 3 แสดงการถดถอยเส้นตรงเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งผู้อื่น

ภาคผนวก ข
การตั้งชื่อองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านความต้องการกำลังใจและยอมรับจากผู้อื่น
(14 ข้อ) ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

33. พรุ่งนี้ปฏิภาณจะไปแข่งขันตอบปัญหาภาษาอังกฤษ ถ้านักเรียนเป็นปฏิภาณ วันนี้นักเรียนจะปฏิบัติตนตามข้อใด

- ก. โทรศัพท์ไปขอกำลังใจจากเพื่อน ๆ
- ข. รอว่าจะมีใครโทรมาให้กำลังใจหรือเปล่าถ้าไม่มีค่อย โทรไปขอกำลังใจจากเพื่อน
- ค. เตรียมตัวเองให้พร้อม โดยไม่สนใจว่าจะมีใครให้กำลังใจหรือไม่

34. ในสัปดาห์หน้าจักรพงษ์จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันว่ายน้ำ ถ้านักเรียนเป็นจักรพงษ์อาทิตย์นี้นักเรียนจะปฏิบัติตัวเหมือนกับข้อใด

- ก. ฝึกซ้อมว่ายน้ำอย่างเต็มที่ โดยไม่สนใจว่าจะมีใครมาให้กำลังใจหรือไม่
- ข. ตามหาเพื่อนเพื่อขอกำลังใจ
- ค. รอดูว่าจะมีเพื่อนโทรศัพท์มาให้กำลังใจหรือไม่ ถ้าไม่มีใครโทรศัพท์มาตนจึงจะโทรไปขอกำลังใจจากเพื่อน ๆ

35. ช่วงบ่ายวันนี้ประภาจะต้องลงแข่งขันคัดเลือกร่านทำนองเสนาะ เพื่อไปเป็นตัวแทนของโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นประภา ในช่วงเช้าวันนี้นักเรียนจะทำตามข้อใด

- ก. หาที่นั่งฝึกอ่านทำนองเสนาะ ในที่ ๆ คิดว่าเพื่อนจะเดินผ่าน จะได้ขอกำลังใจจากเพื่อน
- ข. เดินตามหาเพื่อนเพื่อขอกำลังใจ
- ค. ฝึกอ่านทำนองเสนาะ โดยไม่สนใจว่าจะมีใครมาให้กำลังใจหรือไม่

36. นลินีได้ยินมาว่าอรพิมพ้อยากจะไปดูหนัง แต่เพื่อน ๆ คนอื่นไม่ว่าง โดยปกติแล้วอรพิมพเป็นเพื่อนคนหนึ่งที่เคยช่วยเหลือนลินีเป็นประจำ ถ้านักเรียนเป็นนลินีนักเรียนจะอย่างไร

- ก. อาสาไปดูหนังเป็นเพื่อน
- ข. รอให้เขาเื่อยชวนแล้วค่อยไป
- ค. ทำเป็นไม่สนใจ

37. นภาเป็นหัวหน้าห้องที่เคยช่วยเหลือเพื่อน ๆ เสมอ รวมทั้งตัวนักเรียนเองด้วย แต่วันนี้ นภาถูกครูเรียกเข้าไปพบในขณะที่กำลังจะออกไปซื้ออุปกรณ์มาตกแต่งห้อง ถ้านักเรียน จะปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. อาสาไปซื้อแทน
- ข. ดูท่าทีของเพื่อนคนอื่นก่อน ถ้าไม่มีใครออกไปซื้อให้ จึงจะไปซื้อแทน
- ค. ไม่พูดอะไรปล่อยให้เขาจัดการเอง

31. พลอยหยิบนาฬิกาเรือนหนึ่งขึ้นมาเพื่อที่จะซื้อ บังเอิญมานพมาเจอก่อนจึงทักว่า นาฬิกาเรือนนี้ไม่เหมาะกับพลอย เรือนซ้ายมือเหมาะสมมากกว่า ถ้านักเรียนเป็นพลอยนักเรียนจะทำอย่างไร

ก. ซื้อเรือนที่มานพเสนอแนะ

ข. ซื้อเรือนเดิมโดยไม่สนใจคำพูดของมานพ

ค. หยิบเรือนที่มานพว่าขึ้นมาเปรียบเทียบกับเรือนเดิม แล้วค่อยตัดสินใจ

28. ปิติเป็นเพื่อนสนิทกับรัฐ ปกติในตอนเย็นก็จะกลับบ้านด้วยกันเสมอ แต่วันนี้ปิติบอกให้รัฐกลับเองเพราะต้องไปทำธุระที่ตลาดให้คุณแม่ ถ้านักเรียนเป็นรัฐ จะเลือกปฏิบัติตามข้อใด

ก. กลับบ้านเอง

ข. ติดตามปิติไปด้วย

ค. ลองขอปิติไปด้วย ถ้าปิติไม่ให้ไปด้วยจึงจะกลับบ้าน

29. คุณแม่กับวีรเทพไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ตอนนั้นก็เย็นมากแล้วแต่คุณแม่ยังซื้อของที่ชั้นล่างไม่เสร็จ ส่วนวีรเทพเองก็ยังไม่ได้ไปซื้อหนังสือ คุณแม่จึงบอกให้วีรเทพเดินไปซื้อหนังสือเองจะได้เป็นการไม่เสียเวลา ถ้านักเรียนเป็นวีรเทพนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

ก. เดินไปซื้อหนังสือเอง

ข. ไม่ยอมไปเองต้องรอให้คุณแม่พาไป

ค. รอคุณแม่อีกสักพัก ถ้าคุณแม่ยังซื้อของไม่เสร็จอีกจึงจะไป

2. ไอลดา กับเพื่อน ๆ ช่วยกันออกแบบสิ่งประดิษฐ์ เพื่อส่งเข้าประกวดในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน ไอลดา มีความคิดว่าสิ่งที่เพื่อน ๆ เสนอไปนั้นยังไม่แปลกใหม่เท่าที่ควร ถ้านักเรียนเป็นไอลดานักเรียนจะปฏิบัติตัวตามข้อใด

ก. ลองถามเพื่อน ๆ ดูอีกทีว่ามีแบบอื่น ๆ อีกไหม

ข. ปล่อยเลยตามเลย แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

ค. บอกกับเพื่อน ๆ ว่าสิ่งที่เสนอไปนั้นยังไม่ค่อยดี พร้อมกับอธิบายเหตุผลและเสนอ

แนวคิด

23. ทางโรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเข้าชมรมต่าง ๆ ตามความสนใจของแต่ละคน ๆ ละ

1 ชมรม ถ้าเป็นนักเรียนเองจะทำตามดังข้อใด

ก. ตัดสินใจสมัครตามความสนใจของตนเอง

ข. ให้เพื่อนตัดสินใจเลือกให้เลย

ค. ลองถามเพื่อน ๆ ดูว่าชมรมที่ตนเลือกสมัครนั้นดีไหม แล้วค่อยตัดสินใจอีกที

52. คุณครูชักชวนให้นักเรียนมาเข้าร่วมขบวนแห่เทียนเข้าพรรษา ถ้าเป็นนักเรียนนักเรียนจะเลือกปฏิบัติเหมือนข้อใด

- ก. มาร่วมขบวนแห่เทียนอย่างแน่นนอน
- ข. ไม่มาแน่นนอน
- ค. ไม่แน่ใจขอถามเพื่อนสนิทก่อน

40. ผู้ปกครองของนักเรียนไม่สบาย จึงบอกให้นักเรียนไปหยิบยามาให้รับประทาน ซึ่งในช่วงเวลานั้นนักเรียนกำลังดูการ์ตูนอยู่ นักเรียนเองจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. เดินไปหยิบยามาให้ผู้ปกครองทันที
- ข. รอดูการ์ตูนจนจบ จึงจะไปหยิบยามาให้
- ค. รอช่วงโฆษณา จึงจะลุกไปหยิบยามาให้

41. หลังเลิกเรียนเพื่อน ๆ ในกลุ่มชวนสายพิณไปเที่ยว ถ้านักเรียนเป็นสายพิณ นักเรียนจะอย่างไร

- ก. โทรศัพท์ไปขออนุญาตผู้ปกครองก่อน
- ข. ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ โดยไม่บอกที่บ้าน
- ค. ฝากเพื่อนที่อยู่ใกล้บ้านไปบอกผู้ปกครอง

42. ผกามาพบกับเพื่อน ๆ กำลังวิ่งเล่นอยู่ที่หน้าบ้าน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คุณพ่อกลับจากที่ทำงาน และคุณพ่อได้บอกให้ผกามาไปน่าน้ำมาให้ดื่ม ถ้านักเรียนเป็นผกามา นักเรียนจะอย่างไร

- ก. รีบไปน่าน้ำดื่มมาให้คุณพ่อ
- ข. ไม่สนใจที่คุณพ่อสั่ง ยังคงวิ่งเล่นต่อ
- ค. รอให้คุณพ่อเรียกซ้ำอีกที จึงจะไปน่าน้ำดื่มมาให้

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านคิดเล็กคิดน้อย (20 ข้อ) ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

45. พืชระจัดงานที่ครุสั้งในชั่วโมงไม่ทันจึงได้ขอยืมสมุดของอรรถัย แต่อรรถัยไม่ยอมให้ยืม โดยบอกว่าตนเองก็จดไม่ทันเหมือนกัน ถ้านักเรียนเป็นพืชระนักเรียนจะคิดตรงกับข้อใด

- ก. ที่จริงอรรถัยเป็นคนหวงของแค่ขอยืมนิดเดียวก็ไม่ได้
- ข. อรรถัยคงจะจัดงานไม่ทันจริง ๆ
- ค. อรรถัยจัดงานไม่ทันจริง ๆ หรือว่าไม่อยากให้เรายืมกันแน่

46. ในช่วงโม่งเรียนวิชาภาษาอังกฤษนิวัตินักจะยกมือตอบคำถามครูเสมอ ถ้าเป็นนักเรียนจะคิดกับนิวัตินอย่างไร
- ก. นิวัตินเป็นคนเก่งจึงตอบคำถามได้
 - ข. นิวัตินอยากได้หน้า
 - ค. รู้แล้วว่าเก่งแต่ก็ปล่อยให้คนอื่นตอบบ้างก็ได้
47. การดาบยืมหนังสือของนักเรียนไปหลายวันแล้วยังไม่เอามาคืนให้ ถ้าเป็นนักเรียนเองจะคิดอย่างไรกับการดา
- ก. เพื่อนคงลืมเอามาคืนมากกว่าที่จะมีเจตนาเอาไป
 - ข. การดาบคิดจะไม่คืนหนังสือเราแน่ ๆ
 - ค. ก็ไม่แน่ใจว่าเพื่อนลืมจริง ๆ หรือคิดไม่คืน
56. ศรีสุดาตั้งใจจะเอาของขวัญวันเกิดมาให้ณัฐพร แต่ก็ลืมเอามาจนได้ ถ้านักเรียนเป็นณัฐพร นักเรียนรู้สึกเหมือนกับข้อใด
- ก. เสียใจมากที่วันเกิดเราทั้งที่แต่เพื่อนลืมเอาของขวัญมาให้
 - ข. ดีใจที่เพื่อนจำวันเกิดได้แม้ว่าจะลืมเอาของขวัญมาให้ก็ตาม
 - ค. ดีใจที่เพื่อนจำวันเกิดได้ แต่ก็ผิดหวังที่เพื่อนลืมเอาของขวัญมาให้
57. เนตรนภาฝากนิติรัฐซื้อขนมแต่นิติรัฐลืมซื้อมาให้ ถ้านักเรียนเป็นเนตรนภา นักเรียนจะเป็นเหมือนกับข้อ
- ก. ไม่ได้ก็ไม่ใช่ไร
 - ข. เสียใจเล็กน้อยที่ไม่ได้ขนม
 - ค. ร้องไห้ที่ไม่ได้ขนมจากนิติรัฐ
58. สุรีย์ช่วยคุณแม่ล้างจานอยู่ที่บ้าน ด้วยเหตุที่งานมันล้นมากสุรีย์จึงทำงานตกแตก คุณแม่เลยต่อว่าสุรีย์ ถ้านักเรียนเป็นสุรีย์ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. ไม่เสียใจเพราะเราก็กทำผิดจริง ๆ
 - ข. เสียใจนิดหน่อย เพราะตั้งใจจะไปช่วยแท้ ๆ
 - ค. เสียใจมาก ๆ ที่ถูกคุณแม่ว่า
59. ภาณุเดชถูกครูตักเตือนเรื่องผมยาว ถ้านักเรียนเป็นภาณุเดช จะเป็นเหมือนกับข้อใด
- ก. เสียใจมาก
 - ข. ไม่เสียใจเพราะผมเราก็กยาวจริง ๆ
 - ค. เสียใจเล็กน้อยเพราะเพื่อนคนอื่นก็ผมยาวและถูกครูตักเตือนเหมือนกัน

60. ธนาธิปชวนนพมาศไปเที่ยวด้วยกัน แต่ถูกนพมาศปฏิเสธเพราะตนนัดกับเพื่อนคนอื่นไว้ก่อนแล้ว ถ้านักเรียนเป็นธนาธิป นักเรียนจะรู้สึกตรงกับข้อใด
- เสียใจเล็กน้อย
 - ไม่เสียใจเพราะเพื่อนนัดกับคนอื่นก่อนแล้ว
 - เสียใจมากเพราะเขาไปกับคนอื่นแต่ไม่ยอมไปกับเรา
61. อินทிரابอกให้น้องสาวไปนําน้ำอุ่นมาให้ดื่ม แต่น้ำที่น้องนำมาให้นั้นไม่อุ่น ถ้านักเรียนเป็นอินทிரานักเรียนจะอย่างไร
- ต่อนาน้องสาวแล้วบอกให้ไปเอาน้ำอุ่นมาใหม่
 - ดื่มน้ำที่น้องสาวเอามาให้
 - ตอลว่าเล็กน้อย และ ดื่มน้ำที่น้องสาวเอามาให้
62. เมื่อวานนี้จารุวรรณยืมสมุดเปล่าของพัชรีไป วันนี้จึงนำสมุดเปล่ามาคืนให้ แต่เป็นคนละสีกับเมื่อวาน ถ้านักเรียนเป็นพัชรี นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด
- บอกจารุวรรณให้นำสมุดที่เป็นสีเดิมมาใช้คืน
 - บอกไม่เป็นไร เพราะอย่างไรจารุวรรณก็นำสมุดมาใช้คืน
 - รับสมุดคืนพร้อมทั้งตอลว่าจารุวรรณที่นำสมุดคนละสีมาใช้คืน
63. ภัคจิราฝากเพื่อนไปซื้อกระดาษชำระ แต่เพื่อนซื้อมาให้คนละยี่ห้อที่ฝากซื้อ ถ้านักเรียนเป็นภัคจิรา นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด
- ตอลว่าเพื่อนและไม่ยอมใช้กระดาษชำระยี่ห้อที่เพื่อนซื้อ
 - นำกระดาษชำระที่เพื่อนซื้อมาใช้
 - ตอลว่าเพื่อนเล็กน้อยและนำกระดาษชำระที่เพื่อนซื้อมาใช้
64. ปณิตดาซื้อกล่องดินสอสีฟ้ามาใช้แทนกล่องดินสอสีน้ำเงินที่ทำของธิดาพัง ถ้านักเรียนเป็นธิดา นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด
- รับกล่องดินสอที่เพื่อนซื้อให้มาใช้
 - รับกล่องดินสอที่เพื่อนซื้อให้มาใช้ พร้อมตอลว่าเพื่อนที่ซื้อมาให้คนละสี
 - ไม่ยอมรับกล่องดินสอที่เพื่อนซื้อให้แทน เพราะเป็นคนละสี
65. พรพรรณขลุ่ยไม้แบดบินตันของปริยานุช ซึ่งปริยานุชก็รับปากว่าจะนำมาให้ในสัปดาห์หน้า ถ้านักเรียนเป็นพรพรรณ ในสัปดาห์นี้เมื่อเจอปริยานุช นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด
- คอยย้ำปริยานุชเรื่องไม้แบดบินตันจนกว่าจะถึงสัปดาห์หน้า
 - โทรศัพท์มาย้ำปริยานุชอีกครั้งเมื่อใกล้ถึงกำหนดที่จะเอามาให้
 - พูดคุยตามปกติ โดยไม่ได้พูดถึงเรื่องไม้แบดบินตัน

66. ขวัญฤทัยนัดกับมยุราที่หน้าโรงเรียน แต่มยุรามาสายไป 5 นาที ถ้านักเรียนเป็นขวัญฤทัย นักเรียนจะปฏิบัติเหมือนกับข้อใด
- พูดต่อว่าที่มยุรามาช้า
 - ไม่ว่าอะไร
 - วันนี้ทั้งวันพูดแต่เรื่องที่มยุรามาช้า
67. พิจิตรยืมหนังสือของอารียาไปอ่านและทำขาดเล็กน้อย ถ้านักเรียนเป็นอารียา นักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด
- ต่อว่าพิจิตรเล็กน้อย
 - ไม่พูดว่าอะไร
 - เที่ยวไปพูดเรื่องที่พิจิตรทำหนังสือขาดให้คนอื่นฟัง
68. สุดใจฝากเพื่อนไปซื้อยาสระผม แต่เพื่อนซื้อมาผิดยี่ห้อ ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ นักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด
- ไม่ว่าอะไร แค่เพื่อนซื้อมาให้ก็ดีแล้ว
 - ถามเหตุผลเพื่อน ว่าทำไมถึงซื้อมาผิด
 - บ่นว่าเพื่อนที่ซื้อมาผิด
69. เกริกพลซื้อกระเป๋ามา 150 บาท แต่มาเจอที่ห้างนี้ถูกกว่า 10 บาท ถ้านักเรียนเป็นเกริกพลนักเรียนจะเป็นเหมือนกับข้อใด
- พูดเสียดายกับตัวเองที่ซื้อแพง
 - ไปบ่นให้เพื่อน ๆ ฟัง
 - ไม่พูดอะไรก็ซื้อมาแล้ว
70. โยธาทำความสะอาดห้องให้พี่ชาย ทำตั้งหลายชั่วโมงแล้วก็ยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นโยธา นักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด
- ไม่พูดอะไร
 - บ่นกับตัวเองว่าไม่เสร็จเสียที
 - ไปบ่นเรื่องนี้ให้คนอื่นฟัง
51. เมื่อมีการแข่งขันกีฬาสิ จะไม่มีการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ถ้าเป็นตัวนักเรียนเองในวันกีฬาสิ นักเรียนจะมาหรือไม่
- มาแน่นอน
 - ไม่มาเพราะไม่ชอบเจอคนเยอะ ๆ
 - ไม่แน่ใจขอคิดดูก่อน

55. อาทิตย์หน้าภาวีนจะจัดงานวันเกิดที่บ้าน จึงชวนเพื่อนในห้องไป ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของภาวีน นักเรียนจะไปหรือไม่

- ก. ไปแน่นอน คงสนุกดี
- ข. ไปทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วไม่ค่อยอยากจะไปเท่าไร
- ค. ยังไงก็ไม่ไป เพราะมีคนเยอะไม่ชอบ

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (7 ข้อ) ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

12. รินดาถูกเพื่อนต่อว่าเรื่องที่ลืมเอารายงานกลุ่มมาส่ง ถ้านักเรียนเป็นรินดานักเรียนจะแสดงเหมือนข้อใด

- ก. ร้องไห้ที่ถูกเพื่อนต่อว่า
- ข. เสียใจเล็กน้อย
- ค. ไม่เสียใจ เพราะคิดว่าใคร ๆ ก็มีสิทธิ์ผิดพลาดได้

13. ธนาภรณ์ถูกฝ่ายปกครองเรียกไปตักเตือนเรื่องผมยาว ถ้านักเรียนเป็นธนาภรณ์ นักเรียนจะกระทำเหมือนข้อใด

- ก. ปฏิบัติตามคำตักเตือนเพราะผมเราก็ตายจริง ๆ
- ข. รู้สึกเสียใจเล็กน้อย
- ค. ร้องไห้ที่ถูกครูเรียกไปตักเตือน

14. ในช่วงโมเรียนศิลปะ ครูวิจารณ์รูปที่กิดวาด ว่ายังไม่ดีเท่าที่ควร ถ้านักเรียนเป็นกิด นักเรียนจะปฏิบัติตัวเหมือนกับข้อใด

- ก. เสียใจมากอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อน
- ข. รับฟังคำวิจารณ์ของครูทั้ง ๆ ที่เสียใจ
- ค. ยอมรับเพราะตนเองก็คิดว่าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ

15. นพรัตน์และเพื่อน ๆ ได้รับมอบหมายให้ช่วยกันจัดห้องสอบ ถ้านักเรียนเป็นนพรัตน์นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ช่วยจัดเล็กน้อยแล้วค่อยกลับบ้าน
- ข. ช่วยเพื่อนจัดจนเสร็จแล้วค่อยกลับบ้าน
- ค. หนีกลับบ้านก่อนปล่อยให้เพื่อน ๆ จัดแทน

16. วันนี้เป็นเวรล้างจานของอภิชาติกับพี่ชาย ซึ่งขณะเดียวกันก็ได้เวลากำรูดุนเรื่องโปรดกำลังฉายอยู่ ถ้านักเรียนเป็นอภิชาตินักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ล้างจานช่วยพี่ชายจนเสร็จ
- ข. ช่วยนิดหน่อยแล้วค่อยหนีมาดูการดุน
- ค. แอบมาดูการดุน โดยให้พี่ชายทำคนเดียว

17. สมยศกับเพื่อน ๆ พวกกันเตะฟุตบอลอยู่ที่หลังบ้าน ในช่วงที่สมยศเป็นคนเตะลูกบอล กระเด็นไปถูกกระจกหน้าต่างแตก ถ้านักเรียนเป็นสมยศนักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. รับผิดชอบคนเดียวเพราะตนเป็นคนเตะ
- ข. บอกให้เพื่อน ๆ ช่วยรับผิดชอบด้วยเพราะถือว่าเล่นด้วยกัน
- ค. ไม่ยอมรับอ้างว่าตนไม่ได้เป็นคนเตะไปโดน

20. คัทลียาไปซื้อของกับเพื่อนที่ห้างสรรพสินค้า และพลัดหลงกัน ถ้านักเรียนเป็นคัทลียานักเรียนจะอย่างไร

- ก. ยืนร้องไห้ที่หาเพื่อนไม่เจอ
- ข. รู้สึกกลัวเล็กน้อยและพยายามหาเพื่อนให้เจอ
- ค. หาที่ยืนรอเพื่อน โดยไม่รู้สึกกลัว

องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง (6 ข้อ) ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

3. มนัสได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของห้องไปแข่งขันตอบปัญหาวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ได้ถามความสมัครใจของมนัสว่าต้องการจะไปเป็นตัวแทนของห้องหรือไม่ ถ้านักเรียนเป็นมนัสนักเรียนจะให้คำตอบกับอาจารย์ว่าอย่างไร

- ก. ตอบรับทันที เพราะคิดว่าตัวเองทำได้แน่
- ข. แบ่งรับแบ่งสู้ เพราะยังไม่ค่อยแน่ใจในความสามารถของตนเอง
- ค. ตอบปฏิเสธไปทันที เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้

4..วิเชียรเป็นคนที่มีความพรสวรรค์ในการวาดรูป ได้ส่งภาพเข้าประกวด ในเวลาที่รอฟังผลการประกวดนั้น ถ้านักเรียนเป็นวิเชียรนักเรียนจะคิดอย่างไร

- ก. ชักไม่แน่ใจ เพราะคนอื่น ๆ ก็วาดรูปได้ดีเช่นกัน
- ข. คงไม่ได้แน่ ๆ เพราะคงจะมีคนเก่งกว่าเรา
- ค. เชื่อว่าตนเองต้องได้แน่นอน เพราะรูปที่ส่งไปนั้นตั้งใจวาดอย่างดี

5. ในช่วงชั่วโมงกิจกรรมแนะแนวครูให้นักเรียนทุก ๆ คนพูดถึงความสามารถของตนที่นักเรียนภาคภูมิใจ ถ้าเป็นนักเรียนเองนักเรียนจะคิดอย่างไร

- ก. พุดได้นิดหน่อย เพราะคิดไม่ออกว่าตนมีความสามารถที่น่าภูมิใจอะไร
- ข. พุดไม่ได้เลย เพราะคิดว่าตนไม่มีความสามารถที่น่าภูมิใจเลย
- ค. พุดได้อยู่แล้ว เพราะมั่นใจตนเองว่าเป็นคนที่มีความสามารถมากพอ

6. เพื่อน ๆ ในชั้นส่วนใหญ่เสนอชื่อให้ศักดิ์สิทธิ์เป็นหัวหน้าห้อง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าเป็นคนที่มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์สิทธิ์ นักเรียนจะให้คำตอบกับเพื่อนอย่างไร

- ก. ตอบตกลง และภูมิใจที่เพื่อนเห็นความสามารถของเรา
- ข. ขอเวลาเพื่อน ๆ คิดดูก่อน เพราะยังไม่แน่ใจในความสามารถของตน
- ค. ปฏิเสธทันที เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถพอ

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าควรจะไปทัศนศึกษาที่ไหน เพื่อน ๆ ในห้องก็ยกมือช่วยกันแสดงความคิดเห็น ส่วนบุคคลก็มีสถานที่ ๆ อยากไป ถ้านักเรียนเป็นยุคลนักเรียนจะปฏิบัติตัวตามข้อใด

- ก. ยกมือแสดงความคิดเห็นทันที
- ข. ขอไม่ยกมือ แม้ว่าอยากไปสถานที่นั้นมากก็ตาม
- ค. บอกเพื่อนคนข้าง ๆ ให้ช่วยยกมือพูดสถานที่ ๆ อยากไปแทน

24. ภูซังค์อ่านประกาศรับสมัครประกวดวาดภาพระบายสี ซึ่งเห็นว่ามันน่าสนใจดี ถ้านักเรียนเป็นภูซังค์นักเรียนจะเลือกทำตามข้อ

- ก. ให้เพื่อนตัดสินใจให้ว่าจะลงสมัครดีไหม
- ข. ถามเพื่อนหลาย ๆ คนก่อน แล้วค่อยตัดสินใจ
- ค. ตัดสินใจลงเข้าประกวดทันที

39. การแข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัลกำหนดให้ผู้สมัคร ๆ ทีมละ 2 คน สมบูรณ์อยากจะลงสมัครแต่ยังหาคนคู่ไม่ได้ จึงมาชวนกานดาลงสมัครเป็นเพื่อน ถ้านักเรียนเป็นกานดานักเรียนจะตอบเพื่อนว่าอย่างไร

- ก. ตอบตกลงเพราะอยากจะลงแข่งขัน
- ข. ปฏิเสธไปเพราะไม่อยากแข่งขัน
- ค. รับปากเพื่อนว่าถ้าหาใครแทนไม่ได้ก็จะลงสมัครให้

ภาคผนวก ค.
คู่มือดำเนินการสอบ
แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น หมายถึง บุคลิกภาพของบุคคลที่มีการแสดงออกมาในรูปที่มีลักษณะขึ้นกับผู้อื่นตลอดเวลา มีแนวโน้มให้ผู้อื่นช่วยตัดสินใจ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง กลัวการแยกจาก

โครงสร้างของแบบทดสอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบมีลักษณะเป็นสถานการณ์ ชนิด 3 ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเลือกตอบ โดยสมมติตัวเองเป็นตัวละครในสถานการณ์นั้น ๆ แล้วคิดว่าถ้าเป็นตัวของนักเรียนเองนักเรียนจะเลือกตัดสินใจทำตามข้อใด โดยให้ตอบให้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงหนึ่งตัวเลือก จากตัวเลือก ก, ข และค

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นในฉบับนี้มีจำนวน 60 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้ง 4 ด้านดังนี้

1.ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	15 ข้อ
2.ด้านคิดเล็กคิดน้อย	15 ข้อ
3.ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	15 ข้อ
4.ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	15 ข้อ

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ได้ดำเนินการสร้าง ทดลอง และปรับปรุง ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนกรกฎาคม 2544 จึงสำเร็จตามความต้องการ การดำเนินการทดลองและปรับปรุงมีดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามกับข้อสอบในแต่ละลักษณะที่ใช้วัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 100ข้อ ผลปรากฏว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบไว้ทั้งหมดทุกข้อ รวมจำนวน 100 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบในครั้งต่อไป

2. การทดสอบครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 100 ข้อ ไปทำการทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 207 คน และได้นำผลการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ในการ

แบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ ซึ่งค่า t ที่จะคัดเลือก ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.023 – 8.985

จากการคัดเลือกในครั้งนี้ พบว่าในลักษณะที่ 8 ยอมทำตามผู้อื่นนั้น ยังไม่มีข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบในลักษณะที่ 8 ยอมทำตามผู้อื่นไว้ 2 ข้อ คือมีค่าอำนาจจำแนก 1.608 และ 1.639 และได้้นำข้อสอบทั้ง 2 ข้อนี้ไปทำการปรับปรุงภาษาที่ใช้เพื่อใช้ในการทดสอบในครั้งต่อไป รวมเป็นจำนวน 70 ข้อ

3. การทดสอบครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จากการคัดเลือกในครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 22 ลักษณะ ๆ ละ 2-5 ข้อ รวมข้อสอบทั้งหมด 70 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 607 คน และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อค้นหาบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น โดยจัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้ทั้งสิ้น 4 ด้าน

ตาราง 1 จำนวนด้าน, ข้อ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ด้าน	K	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1.ด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	14	-.33340 - .61126
2.ด้านคิดเล็กคิดน้อย	20	.30222 - .56343
3.ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	7	.36198 - .66238
4.ด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	7	.31179 - .54940

4. การทดสอบครั้งที่ 3 เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบในครั้งที่ผ่านมา ผลปรากฏว่าในแต่ละด้านมีจำนวนข้อสอบไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการคือ ด้านละ 20 ข้อ ยกเว้นในด้านคิดเล็กคิดน้อยที่มีจำนวนข้อสอบครบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องสร้างข้อสอบเพิ่มเติมในด้านความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านการขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง เพิ่มด้านละละ 15 ข้อ รวมเป็น 45 ข้อ และนำไปทดสอบในครั้งที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน เพื่อหา

อำนาจจำแนก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น จำนวน 45 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.012 – 8.783 รวมจำนวน 32 ข้อ

5. การทดสอบในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นที่คัดเลือกได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบในการทดสอบครั้งที่ 2 และการเขียนข้อสอบเพิ่มเติมจากการทดสอบในครั้งที่ 3 คัดเลือกมาด้านละ 15 ข้อ รวมจำนวน 60 ข้อไปทำการทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 507 คน และนำผลมาวิเคราะห์ดังนี้

5.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละด้านของแบบทดสอบ (Item – total correlation)

ตาราง 2 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ด้าน	K	$\bar{Z}$	r_{xy}
1. ด้านความต้องการและกำลังใจจากผู้อื่น	15	.3524	.340**
2. ด้านคิดเล็กคิดน้อย	15	.5168	.475**
3. ด้านอารมณ์อ่อนไหวและขาดการรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	.5712	.515**
4. ด้านการขาดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง	15	.4088	.385**
รวมทั้งฉบับ	60	.4622	.430**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ด้าน	K	r_n
1. ความต้องการกำลังใจและการยอมรับจากผู้อื่น	15	.4268
2. คิดเล็กคิดน้อย	15	.7507
3. อารมณ์อ่อนไหวและขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่	15	.7859
4. การขาดความเชื่อมั่นและขาดความภาคภูมิใจในตนเอง	15	.5870
รวมทั้งฉบับ	60	.8608

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบดำเนินการดังนี้

- 1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่ล่วงหน้า
- 1.2 เตรียมแบบทดสอบให้พร้อมโดยมีจำนวนมากกว่าผู้สอบ 5 %

2. วิธีดำเนินการสอบดำเนินการดังนี้

- 2.1 แจ้งวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการทำแบบทดสอบให้ผู้เข้าสอบเข้าใจ
- 2.2 มีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน และผู้ช่วย 1 คน โดยผู้ดำเนินการสอบจะอ่านคำชี้แจงให้ผู้สอบได้เข้าใจทุกคน ซึ่งในการทดสอบในครั้งนี้ใช้เวลา 60 นาทีในการทำ และให้ผู้เข้าสอบลงมือทำแบบทดสอบพร้อมกันทุกคน แล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเมื่อใกล้หมดเวลา จะทำการเตือน 2 ครั้ง ในครั้งแรกจะเตือนก่อนหมดเวลา 30 นาที และเตือนอีกครั้งเมื่อใกล้หมดเวลา 5 นาที

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

- 3.1 ผู้ดำเนินการสอบสั่งให้ผู้สอบหยุดทำแล้วเก็บแบบทดสอบ
- 3.2 ผู้ดำเนินการสอบกล่าวชมเชยความตั้งใจในการสอบของนักเรียนเพื่อเป็นกำลังใจกับนักเรียนในการทำข้อสอบ

วิธีการตรวจให้คะแนน

การให้คะแนนตัวเลือกที่ได้ 2 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นมาก 1 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นปานกลาง และ 0 คะแนนได้มาจากการแสดงลักษณะบุคลิกภาพแบบพึงพาผู้อื่นน้อยหรือไม่มีเลย

การให้คะแนนในแต่ละข้อ

ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน		
	ก	ข	ค		ก	ข	ค		ก	ข	ค
1	2	0	1	5	0	1	2	9	0	1	2
2	2	1	0	6	1	2	0	10	1	2	0
3	0	1	2	7	1	2	0	11	0	2	1
4	0	2	1	8	0	1	2	12	2	1	0

ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน		
	ก	ข	ค		ก	ข	ค		ก	ข	ค
13	1	0	2	29	0	2	1	45	0	2	1
14	1	0	2	30	2	0	1	46	2	1	0
15	1	2	0	31	0	1	2	47	0	2	1
16	0	2	1	32	0	2	1	48	0	1	2
17	2	0	1	33	1	0	2	49	1	2	0
18	0	1	2	34	2	0	1	50	2	1	0
19	0	1	2	35	2	1	0	51	2	1	0
20	1	0	2	36	2	1	0	52	2	0	1
21	0	1	2	37	2	0	1	53	0	1	2
22	2	0	1	38	2	1	0	54	2	1	0
23	2	1	0	39	0	1	2	55	2	1	0
24	2	1	0	40	2	0	1	56	2	0	1
25	0	1	2	41	0	1	2	57	0	2	1
26	0	1	2	42	1	0	2	58	0	2	1
27	0	1	2	43	0	1	2	59	0	2	1
28	2	0	1	44	2	1	0	60	2	1	0

คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นทั้งฉบับมาสร้างเกณฑ์ปกติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) โดยสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ ซึ่งเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น มีช่วงคะแนน T อยู่ระหว่าง T 35 ถึง T 89 ซึ่งได้มาจากการอ่านเส้นกราฟ

ตาราง 4 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

คะแนนดิบ	คะแนน ที่ -ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนน ที่ -ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนน ที่ -ปกติ
110	89	58	60	37	48
108	88	57	59	36	47
106	87	56	59	35	47
102	85	55	58	34	46
101	84	54	58	33	46
100	83	53	57	32	45
94	80	52	57	31	45
82	73	51	56	30	44
80	72	50	55	29	44
76	70	49	55	28	43
75	69	48	54	27	43
73	68	47	54	26	42
70	67	46	53	25	41
67	65	45	53	24	41
66	64	44	52	23	40
64	63	43	52	22	40
63	63	42	51	21	39
62	62	41	50	20	39
61	61	40	50	19	38
60	61	39	49	16	36
59	60	38	48	15	35

การประเมินผล ถ้าต้องการทราบระดับของบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น ให้นำคะแนนดิบมาเทียบเคียงกับคะแนนที่ - ปกติ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูงมาก
 ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นสูง
 ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นปานกลาง
 ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำ
 ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35 T45 T55 และ T65 ให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่ม
 สูงถัดไปเสมอ

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้ มีทั้งหมด 60 ข้อ เวลา 60 นาที ให้นักเรียนทำทุกข้อโดยตอบลงในกระดาษคำตอบ
- 2 แบบทดสอบนี้ เป็นสถานการณ์เรื่องราวทั่ว ๆ ไป ให้นักเรียนอ่านแล้วคิดว่า ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น ๆ นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไร โดยเลือกจากคำตอบที่กำหนดให้ คำตอบเหล่านั้นไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ดังนั้นนักเรียนสามารถเลือกตอบได้อย่างสบายใจ เพราะไม่มีผลใด ๆ ต่อการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุด
3. ในแต่ละข้อจะมี 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จากข้อ ก. ข้อ ข. หรือข้อ ค. แล้วทำเครื่องหมาย (X) ให้ตรงกับอักษร ก , ข หรือ ค ที่นักเรียนเลือกตอบในกระดาษคำตอบ
4. ห้ามนักเรียนขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

(0) อรชاپวยไม่สบายอยู่ที่บ้าน 2 วัน เพื่อน ๆ โทรศัพท์บอกว่าจะมาเยี่ยม ถ้านักเรียนเป็นอรชานักเรียนจะบอกกับเพื่อนว่าอย่างไร

- ก. บอกว่าไม่ต้องมา เพราะใกล้จะหายแล้ว
- ข. บอกปฏิเสธทั้ง ๆ ที่อยากให้มา
- ค. บอกให้รีบมาเยี่ยม

กระดาษคำตอบ

(0) ก ข ค

X		
---	--	--

เมื่อนักเรียนต้องการตอบข้อ ก.

แต่ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก. เป็นข้อ ค. ให้ทำดังนี้

(0) ก ข ค

X		X
---	--	---

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

1. ช่วงพักกลางวันพัชรานั่งวาดรูปอยู่ที่ห้องเรียนเพื่อที่จะส่งไปประกวด ซึ่งเพื่อน ๆ พวกกันออกไปรับประทานอาหารกัน ถ้านักเรียนเป็นพัชรานักเรียนอยากให้เหมือนข้อใด

- ก. อยากให้เพื่อน ๆ ให้กำลังใจเป็นอย่างมาก
- ข. ไม่อยากให้เพื่อนมาสนใจตนเอง
- ค. ถ้ามีเพื่อนมาให้กำลังใจก็คงจะดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

2. รินรดาถูกเพื่อนต่อว่าเรื่องที่ลืมเอารายงานกลุ่มมาส่ง ถ้านักเรียนเป็นรินรดานักเรียนจะเป็นอย่างไร

- ก. ร้องให้ที่ถูกเพื่อนต่อว่า
- ข. เสียใจเล็กน้อย
- ค. ไม่เสียใจ เพราะคิดว่าใคร ๆ ก็มีสิทธิ์ผิดพลาดได้

3. โยธาทำความสะอาดห้องให้พี่ชาย ทำตั้งหลายชั่วโมงแล้วก็ยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นโยธานักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด

- ก. ไม่พูดอะไร
- ข. บ่นกับตัวเองว่าไม่เสร็จเสียที
- ค. ไปบ่นเรื่องนี้ให้คนอื่นฟัง

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าควรจะไปทัศนศึกษาที่ไหน เพื่อน ๆ ในห้องก็ยกมือช่วยกันแสดงความคิดเห็น ส่วนบุคคลก็มีสถานที่ ๆ อยากไป ถ้านักเรียนเป็นบุคคลนักเรียนจะปฏิบัติตัวตามข้อใด

- ก. ยกมือแสดงความคิดเห็นทันที
- ข. ขอไม่ยกมือ แม้ว่าอยากไปสถานที่นั้นมากก็ตาม
- ค. บอกเพื่อนคนข้าง ๆ ให้ช่วยยกมือพูดสถานที่ ๆ อยากไปแทน

5. ธนาภรณ์ถูกฝ่ายปกครองเรียกไปตักเตือนเรื่องผมยาว ถ้านักเรียนเป็นธนาภรณ์ นักเรียนจะกระทำเหมือนข้อใด

- ก. ปฏิบัติตามคำตักเตือนเพราะผมเราก็กยาวจริง ๆ
- ข. รู้สึกเสียใจเล็กน้อย
- ค. ร้องให้ที่ถูกครูเรียกไปตักเตือน

6. ดวงพรต้องไปแข่งขันเทนนิสในวันเสาร์ที่จะถึงนี้ ถ้านักเรียนเป็นดวงพรนักเรียนจะบอกกับเพื่อน ๆ อย่างไร

- ก. บอกเพื่อน ๆ ว่าถ้าว่างให้ไปช่วยเชียร์ ถ้าไปไม่ได้ก็ไม่เป็นไร
- ข. บอกเพื่อนให้ไปให้ได้ เพราะต้องการกำลังใจจากเพื่อนมาก
- ค. ไม่บอกเพื่อนเลย

7. เกริกพลซื้อกระเป๋ามา 150 บาท แต่มาเจอนี่ห้านี้ถูกกว่า 10 บาท ถ้านักเรียนเป็นเกริกพล นักเรียนจะเป็นเหมือนกับข้อใด

ก. พุดเสียดายกับตัวเองที่ซื้อแพง

ข. ไปบ่นให้เพื่อน ๆ ฟัง

ค. ไม่พุดอะไรก็ซื้อมาแล้ว

8. มนัสได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของห้องไปแข่งขันตอบปัญหาวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ได้ถามความสมัครใจของมนัส ว่าต้องการจะไปเป็นตัวแทนของห้องหรือไม่ ถ้านักเรียนเป็นมนัส นักเรียนจะให้คำตอบกับอาจารย์ว่าอย่างไร

ก. ตอบรับทันที เพราะคิดว่าตัวเองทำได้แน่

ข. แบ่งรับแบ่งสู้ เพราะยังไม่ค่อยแน่ใจในความสามารถของตนเอง

ค. ตอบปฏิเสธไปทันที เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้

9. สุดใจฝากเพื่อนไปซื้อยาสระผม แต่เพื่อนซื้อมาผิดยี่ห้อ ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ นักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด

ก. ไม่ว่าอะไร แค่เพื่อนซื้อมาให้ก็ดีแล้ว

ข. ถามเหตุผลเพื่อน ว่าทำไมถึงซื้อผิด

ค. บ่นว่าเพื่อนที่ซื้อผิด

10. วิเชียรเป็นคนที่มีพรสวรรค์ในการวาดรูป ได้ส่งภาพเข้าประกวด ในช่วงเวลาที่รอฟังผลการประกวดนั้น ถ้านักเรียนเป็นวิเชียรนักเรียนจะคิดอย่างไร

ก. ซักไม่แน่ใจ เพราะคนอื่น ๆ ก็วาดรูปได้ดีเช่นกัน

ข. คงไม่ได้แน่ ๆ เพราะคงจะมีคนเก่งกว่าเรา

ค. เชื่อว่าตนเองต้องได้แน่นอน เพราะรูปที่ส่งไปนั้นตั้งใจวาดอย่างดี

11. ทิชาป่วยไม่สบายอยู่ที่บ้าน เพื่อน ๆ โทรศัพท์บอกว่าจะมาเยี่ยม ถ้านักเรียนเป็นทิชานักเรียนจะบอกกับเพื่อน ๆ ว่าอย่างไร

ก. บอกว่าไม่ต้องมาเยี่ยมเพราะตนใกล้จะหายแล้ว

ข. บอกให้รีบมาเยี่ยม

ค. บอกปฏิเสธทั้ง ๆ ที่ตนอยากให้มา

12. ในช่วงเวลาเรียนศิลปะ ครูวิจารณ์รูปที่กิตติวาด ว่ายังไม่ดีเท่าที่ควร ถ้านักเรียนเป็นกิตติ นักเรียนจะปฏิบัติตัวเหมือนกับข้อใด

- ก. เสียใจมากอย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน
- ข. รับฟังคำวิจารณ์ของครูทั้ง ๆ ที่เสียใจ
- ค. ยอมรับเพราะตนเองก็คิดว่าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ

13. นพรัตน์และเพื่อน ๆ ได้รับมอบหมายให้ช่วยกันจัดห้องสอบ ถ้านักเรียนเป็นนพรัตน์ นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ช่วยจัดเล็กน้อยแล้วค่อยกลับบ้าน
- ข. ช่วยเพื่อนจัดจนเสร็จแล้วค่อยกลับบ้าน
- ค. หนีกลับบ้านก่อนปล่อยให้เพื่อน ๆ จัดแทน

14. พิจิตรยืมหนังสือของอารียาไปอ่านและทำขาดเล็กน้อย ถ้านักเรียนเป็นอารียา นักเรียนจะปฏิบัติตามข้อใด

- ก. ตอว่าพิจิตรเล็กน้อย
- ข. ไม่พูดว่าอะไร
- ค. เทียบไปพูดเรื่องที่พิจิตรทำหนังสือยับให้คนอื่นฟัง

15. ในช่วงเวลากิจกรรมแนะแนว ครูให้นักเรียนทุก ๆ คนพูดถึงความสามารถของตนที่นักเรียนภาคภูมิใจ ถ้าเป็นนักเรียนเองนักเรียนจะคิดอย่างไร

- ก. พูดได้นิดหน่อย เพราะคิดไม่ออกว่าตนมีความสามารถที่น่าภูมิใจอะไร
- ข. พูดไม่ได้เลย เพราะคิดว่าตนไม่มีความสามารถที่น่าภูมิใจเลย
- ค. พูดได้อยู่แล้ว เพราะมั่นใจตนเองว่าเป็นคนที่มีความสามารถมากพอ

16. อีก 2 วันก็จะถึงวันที่วัฒนาจะไปแข่งขันชกมวย ถ้านักเรียนเป็นวัฒนานักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. เตรียมตัวให้พร้อมโดยไม่สนใจว่าจะมีใครมาให้กำลังใจหรือไม่
- ข. โทรศัพท์ไปบอกเพื่อน ๆ ให้ไปช่วยเชียร์
- ค. รอดูก่อนว่าวันนี้จะมีใครโทรศัพท์มาให้กำลังใจหรือไม่ ถ้ายังไม่มีใครโทรศัพท์มาพรงนี้ ตนจึงจะโทรศัพท์ไปขอกำลังใจจากเพื่อน

17. พรงนี้นักเรียนจะต้องเดินทางไปแข่งขันวอลเลย์บอลที่ต่างจังหวัด ถ้ามีเพื่อนโทรศัพท์มาให้กำลังใจนักเรียน ๆ จะเป็นเหมือนกับข้อใด

- ก. รู้สึกดีและอยากให้เพื่อนโทรศัพท์มาบ่อย ๆ
- ข. ไม่อยากให้เพื่อนโทรศัพท์มา เพราะไม่ต้องการกำลังใจ
- ค. ถ้ามีเพื่อนโทรศัพท์มาก็ดี แต่ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร

18. เพื่อน ๆ ในชั้นส่วนใหญ่เสนอชื่อให้ศักดิ์สิทธิ์เป็นหัวหน้าห้อง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าเป็นคนที่มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์สิทธิ์ นักเรียนจะให้คำตอบกับเพื่อนอย่างไร

- ก. ตอบตกลง และภูมิใจที่เพื่อนเห็นความสามารถของเรา
- ข. ขอเวลาเพื่อน ๆ คิดดูก่อน เพราะยังไม่แน่ใจในความสามารถของตน
- ค. ปฏิเสธทันที เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถพอ

19. วันนี้เป็นเวรล้างจานของอภิชาติกับพี่ชาย ซึ่งขณะเดียวกันก็ได้เวลากำหนดเรื่องโปรดกำลังฉายอยู่ ถ้านักเรียนเป็นอภิชาตินักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ล้างจานช่วยพี่ชายจนเสร็จ
- ข. ช่วยนิดหน่อยแล้วคอยหนีมาดูการ์ตูน
- ค. แอบมาดูการ์ตูน โดยให้พี่ชายทำคนเดียว

20. ขวัญฤทัยนัดกับมยุราที่บ้านโรงเรียน แต่มยุรามาสายไป 5 นาที ถ้านักเรียนเป็นขวัญฤทัยนักเรียนจะปฏิบัติเหมือนกับข้อใด

- ก. พูดต่อว่าที่มยุรามาช้า
- ข. ไม่ว่าอะไร
- ค. วันนี้ทั้งวันพูดแต่เรื่องที่มยุรามาช้า

21. สมยศกับเพื่อน ๆ พวกกันเตะฟุตบอลอยู่ที่หลังบ้าน ในช่วงที่สมยศเป็นคนเตะลูกบอลกระเด็นไปถูกกระจกหน้าต่างแตก ถ้านักเรียนเป็นสมยศนักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. รับผิดชอบคนเดียวเพราะตนเป็นคนเตะ
- ข. บอกให้เพื่อน ๆ ช่วยรับผิดชอบด้วยเพราะถือว่าย่เล่นด้วยกัน
- ค. ไม่ยอมรับอ้างว่าตนไม่ได้เป็นคนเตะไปโดน

22. พรุ่งนี้จะเป็นวันที่ดวงกมลจะไปแข่งขันประกวดร้องเพลง ถ้านักเรียนเป็นดวงกมล นักเรียนจะทำเหมือนกับข้อใด

- ก. บอกให้เพื่อน ๆ ไปเชียร์ให้กำลังใจให้ได้
- ข. ไม่บอกเพื่อน ๆ
- ค. บอกเพื่อน ๆ ว่าถ้าว่างให้ไปช่วยเชียร์ แต่ถ้าไม่ว่างก็ไม่ใช่ไร

23. ปนัดดาซื้อกล่องดินสอสีฟ้ามาใช้แทนกล่องดินสอสีน้ำเงินที่ทำของธิดาพั่ง ถ้านักเรียนเป็นธิดา นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. ไม่ยอมรับกล่องดินสอสีที่เพื่อนซื้อมาใช้แทนเพราะเป็นคนละสี
- ข. รับกล่องดินสอสีที่เพื่อนซื้อให้มาใช้ พร้อมทั้งบอกว่าเพื่อนที่ซื้อมาคนละสี
- ค. รับกล่องดินสอสีที่เพื่อนซื้อให้มาใช้

24. ภูซังค์อ่านประกาศรับสมัครประกวดวาดภาพพระบายสี ซึ่งเห็นว่ามันน่าสนใจดี ถ้านักเรียนเป็นภูซังค์นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. ให้เพื่อนตัดสินใจให้ว่าจะลงสมัครดีไหม
- ข. ถามเพื่อนหลาย ๆ คนก่อน แล้วค่อยตัดสินใจ
- ค. ตัดสินใจลงเข้าประกวดทันที

25. ในช่วงมืองภาษาไทย คุณครูวิจารณ์การพูดหน้าชั้นเรียนของไตรภพ ถ้านักเรียนเป็นไตรภพ นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ยอมรับเพราะคิดว่าตนก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ
- ข. เสียใจเล็กน้อย
- ค. เสียใจมากจนอยากจะร้องไห้

26. สุปจน์ชวนอัฐพลไปเที่ยว โดยให้อัฐพลเป็นคนเลือกสถานที่ ถ้านักเรียนเป็นมาวิน นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ตัดสินใจเลือกสถานที่ ๆ อยากไปเพียงลำพัง
- ข. ถามสุพจน์ว่าสถานที่ ๆ ตนอยากไปดีไหม
- ค. บอกให้อัฐพลเป็นคนเลือกเอง

27. เมื่อนักเรียนแข่งขันเทนนิสแพ้ นักเรียนจะต้องการสิ่งใดมากที่สุด

- ก. ต้องการอยู่คนเดียวตามลำพัง
- ข. ต้องการอยู่คนเดียว แต่ถ้ามีเพื่อนมาให้กำลังใจก็จะได้
- ค. ต้องการเพื่อน เพื่อต้องการคำปลอบใจ

28. ภัคจิราฝากเพื่อนไปซื้อกระดาษชำระ แต่เพื่อนซื้อมาให้คนละยี่ห้อที่ฝากซื้อ ถ้านักเรียนเป็นภัคจิรา นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. ต่อว่าเพื่อนและไม่ยอมใช้กระดาษชำระยี่ห้อที่เพื่อนซื้อมา
- ข. นำกระดาษชำระที่เพื่อนซื้อมาใช้
- ค. ต่อว่าเพื่อนเล็กน้อยและนำกระดาษชำระที่เพื่อนซื้อมาใช้

29. นาริรัตน์กำลังออกแบบหน้าปกรายงานกลุ่มอยู่ บังเอิญว่าอดีตกาลเดินเข้ามาพอดี นาริรัตน์จึงถามความคิดเห็นของอดีตกาล ซึ่งในใจของอดีตกาลนั้นยังเห็นว่าแบบที่นาริรัตน์ออกแบบนั้นยังไม่ได้เท่าที่ควร ถ้านักเรียนเป็นนาริรัตน์ นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. เสนอรูปแบบที่คิดว่าดีออกไป
- ข. บอกนาริรัตน์ว่าแบบที่ทำก็ดียอยู่แล้ว
- ค. พุดเปรย ๆ ว่าแบบนี้ก็น่าจะดี

30. เมื่อวานนี้อาจารย์รวมยืมสมุดเปล่าของพัชรีไป วันนี้จึงนำสมุดเปล่ามาคืนให้ แต่เป็นคนละสีกับเมื่อวาน ถ้านักเรียนเป็นพัชรี นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. บอกอาจารย์รวมให้นำสมุดที่เป็นสีเดิมมาใช้คืน
- ข. บอกไม่เป็นไร เพราะอย่างไรอาจารย์รวมก็นำสมุดมาใช้คืน
- ค. รับสมุดคืนพร้อมทั้งต่อว่าอาจารย์รวมที่นำสมุดคนละสีมาใช้คืน

31. นันทิดานำคุกกี้ที่ทำมาเองมาแบ่งให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มรับประทานอาหาร หลังจากที่คุณเพื่อน ๆ รับประทานอาหารเสร็จ ก็พากันวิจารณ์คุกกี้ที่นันทิดาทำ ถ้านักเรียนเป็นนันทิดา นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ
- ข. เสียใจเล็กน้อยที่ถูกเพื่อนวิจารณ์
- ค. ร้องให้ที่ถูกเพื่อน ๆ วิจารณ์

32. ศยามลบอกกับศศิประภาและเพื่อน ๆ ว่าตนจะไปซื้อกระเป๋าในวันนี้ แต่ติดที่อาจารย์นัดซ้อมดนตรีกระทันหัน จึงไปซื้อกระเป๋ามาไม่ได้ ซึ่งศยามลอยากได้กระเป๋านั้นมาก ถ้านักเรียนเป็นศศิประภา นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. รับฟังที่ศยามลพูด
- ข. บอกกับศยามลว่าตนจะไปซื้อกระเป๋านั้นให้เอง
- ค. ดูท่าทีของเพื่อนในกลุ่มก่อนว่าจะมีใครไปซื้อกระเป๋ามาให้ศยามลหรือไม่ ถ้าไม่มีตนจึงจะไปซื้อให้

33. ธนาธิปชวนพมาศไปเที่ยวด้วยกัน แต่ถูกพมาศปฏิเสธเพราะตนนัดกับเพื่อนคนอื่นไว้ก่อนแล้ว ถ้านักเรียนเป็นธนาธิป นักเรียนจะรู้สึกตรงกับข้อใด

- ก. เสียใจเล็กน้อย
- ข. ไม่เสียใจเพราะเพื่อนนัดกับคนอื่นก่อนแล้ว
- ค. เสียใจมากเพราะเขาไปกับคนอื่นแต่ไม่ยอมไปกับเรา

34. มยุรามาหาชวนเพื่อน ๆ ไปสมัครเข้าชมรมกรีฑา แต่เพื่อน ๆ ในห้องไม่มีใครสนใจที่จะสมัคร มยุราจึงเดินเข้ามาชวนดวงแก้ว ถ้านักเรียนเป็นดวงแก้ว นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. อาสาสมัครเข้าชมรมกรีฑาเป็นเพื่อน
- ข. บอกปฏิเสธมยุราเหมือนกับเพื่อน ๆ
- ค. บอกให้มยุราลองไปชวนเพื่อนห้องอื่นดูก่อน ถ้าไม่ได้จริง ๆ ตนจะสมัครเป็นเพื่อน

35. หัวหน้ากลุ่มแบ่งหัวข้อรายงานให้กับอรุณศรีและเพื่อน ๆ ทำกันคนละหนึ่งหัวข้อ โดยที่อาทิตย์ นั้นทั้งอาทิตย์ อรุณศรีต้องไปซ่อมว่ายน้ำเพื่อเตรียมไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ถ้านักเรียนเป็น อรุณศรีนักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. บอกให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยทำแทนเพราะตนไม่ว่าง
- ข. ทำเท่าที่จะได้มากที่สุด ถ้าไม่ทันจริง ๆ จึงจะไปให้เพื่อนช่วยทำต่อ
- ค. รับผิดชอบทำจนเสร็จ แม้ว่าจะต้องเหนื่อยกว่าคนอื่นเพราะต้องไปซ่อมว่ายน้ำต่อ

36. ผู้ปกครองของชิตชนกจะพาชิตชนกและพี่ ๆ ไปเที่ยวในวันหยุดที่จะถึงนี้ ซึ่งผู้ปกครองได้ถาม ความคิดเห็นของพี่ ๆ และชิตชนกว่าอยากจะไปเที่ยวที่ไหนดี ซึ่งพี่ ๆ ต่างพากันช่วยแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนเป็นชิตชนก นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะกลัวพี่ ๆ จะต่อว่า ๆ สถานที่ ๆ ตนอยากไปนั้นไม่ดี
- ข. ลองพูดเปรย ๆ ว่าสถานที่นี้ก็น่าจะดี
- ค. บอกสถานที่ ๆ ตนอยากจะไป พร้อมความคิดเห็น

37. ภาณุเดชถูกครูตักเตือนเรื่องผมยาว ถ้านักเรียนเป็นภาณุเดช นักเรียนจะเป็นเหมือนกับข้อใด

- ก. เสียใจมาก
- ข. ไม่เสียใจเพราะผมเราก็นานจริง ๆ
- ค. เสียใจเล็กน้อยเพราะเพื่อนคนอื่นก็ผมยาวและถูกครูตักเตือนเหมือนกัน

38. ในช่วงโม่งวิทยาศาสตร์คุณครูได้แบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันออกแบบการทดลองส่ง ซึ่งเพื่อน ๆ ในกลุ่มของโชคชัยก็ต่างพากันช่วยกันเสนอรูปแบบการทดลองอยู่ แต่ในความคิดของโชคชัยนั้น เห็นว่ายังไม่ค่อยดี ถ้านักเรียนเป็นโชคชัย นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ปลอ่ยเลยตามเลย
- ข. ถามความคิดเห็นของเพื่อนคนข้าง ๆ ว่าแบบที่ตนเองคิดนั้นดีหรือไม่ ถ้าดีก็จะเสนอออกไป
- ค. เสนอรูปแบบที่ตนคิดว่าดีกว่าของเพื่อนออกไป

39. พินทิพย์และเพื่อน ๆ นั่งทำรายงานกลุ่ม ซึ่งในตอนนี้นักเรียนก็เหนื่อยมากแล้ว แต่ยังไม่ได้เขียนหน้าปกเลย ซึ่งเพื่อน ๆ ก็ต่างพากันอยากกลับบ้าน ถ้านักเรียนเป็นพินทิพย์นักเรียนจะเลือกทำตามข้อใด

- ก. ช่วยกันเขียนหน้าปก
- ข. ดูว่าจะมีเพื่อนคนไหนอาสาทำหน้าปกให้หรือไม่ ถ้าไม่มีตนจึงจะอาสา
- ค. อาสาทำหน้าปกรายงานเอง

40. คุณแม่ออกไปซื้อของ โดยมอบหมายให้พวงรัตน์อยู่เฝ้าบ้าน แต่บังเอิญว่าเพื่อน ๆ โทรศัพท์มาชวนพวงรัตน์ออกไปเที่ยว ถ้านักเรียนเป็นพวงรัตน์นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ออกไปเที่ยวกับเพื่อนทันที
- ข. ปฏิเสธเพื่อน ๆ เพราะต้องอยู่เฝ้าบ้าน
- ค. อยู่เฝ้าบ้านรอคุณแม่อีกสักพัก ถ้าคุณแม่ยังไม่กลับมาอีกตนก็จะออกไปเที่ยวกับเพื่อน

41. สุรีย์ช่วยคุณแม่ล้างจานอยู่ที่บ้าน ด้วยเหตุที่งานมันล้นมากสุรีย์จึงทำงานตกแตก คุณแม่เลยต่อว่าสุรีย์ ถ้านักเรียนเป็นสุรีย์ นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ไม่เสียใจเพราะเราก็ทำผิดจริง ๆ
- ข. เสียใจนิดหน่อย เพราะตั้งใจจะไปช่วยแท้ ๆ
- ค. เสียใจมาก ๆ ที่ถูกคุณแม่ว่า

42. เพื่อน ๆ ในกลุ่มของวาสนี นัดกันไปทำรายงานที่โรงเรียนในวันเสาร์. เมื่อวาสนีมาถึงบ้านคุณพ่อก็บอกวาสนีว่าวันเสาร์นี้จะพาไปเที่ยวสวนสนุก ถ้านักเรียนเป็นวาสนีนักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ไปทำรายงานกับเพื่อน ๆ สักพักแล้วค่อยขอตัวกลับ
- ข. อยู่ทำรายงานกับเพื่อน ๆ จนเสร็จ
- ค. ไปเที่ยวสวนสนุกกับคุณพ่อ

43. ศิระอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบ ถ้านักเรียนเป็นศิระนักเรียนจะคิดอย่างไรกับการสอบในครั้งนี้

- ก. ต้องสอบได้คะแนนดี เพราะเตรียมตัวมาพร้อม
- ข. อาจจะได้คะแนนไม่ดี แต่ก็ไม่ถึงกับสอบตก
- ค. ไม่แน่ใจว่าจะสอบผ่านหรือเปล่า

44. พຼ່ງนี้ปฏิภาณจะไปแข่งขันตอบปัญหาภาษาอังกฤษ ถ้านักเรียนเป็นปฏิภาณ วันนี้นักเรียนจะปฏิบัติตนตามข้อใด

- ก. โทรศัพท์ไปขอกำลังใจจากเพื่อน ๆ
- ข. รอว่าจะมีใครโทรมาให้กำลังใจหรือเปล่าถ้าไม่มีค่อย โทรไปขอกำลังใจจากเพื่อน
- ค. เตรียมตัวเองให้พร้อม โดยไม่สนใจว่าจะมีใครให้กำลังใจหรือไม่

45. อำพลได้รับมอบหมายให้ช่วยพี่สาวทำความสะอาดห้องนอน แต่ในขณะที่กำลังทำความสะอาดอยู่นั้น เวรศก็โทรศัพท์มาชวนอำพลให้ออกไปเล่นเกมที่บ้านเวรศ ถ้านักเรียนเป็นอำพลนักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ช่วยพี่สาวทำความสะอาดจนเสร็จ แล้วค่อยไปบ้านเวรศ
- ข. ออกไปบ้านเวรศทันที
- ค. ช่วยพี่สาวทำความสะอาดอีกนิดหน่อย แล้วค่อยไปบ้านเวรศ

46. คุณครูได้คัดเลือกให้อรุณไปเป็นตัวแทนของห้องในงานได้วาทะที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในสัปดาห์หน้า ถ้านักเรียนเป็นอรุณนักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ตอบปฏิเสธคุณครูเพราะคิดว่าตนไม่มีความสามารถพอ
- ข. ขอเวลาตัดสินใจก่อน
- ค. ตอบตกลงทันที เพราะมั่นใจในความสามารถของตนที่มีอยู่

47. ในสัปดาห์หน้าจักรพงษ์จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันว่ายน้ำ ถ้านักเรียนเป็นจักรพงษ์อาทิตย์นี้นักเรียนจะปฏิบัติตัวเหมือนกับข้อใด

- ก. ฝึกซ้อมว่ายน้ำอย่างเต็มที่ โดยไม่สนใจว่าจะมีใครมาให้กำลังใจหรือไม่
- ข. ตามหาเพื่อนเพื่อขอกำลังใจ
- ค. รอดูว่าจะมีเพื่อนโทรศัพท์มาให้กำลังใจหรือไม่ ถ้าไม่มีใครโทรศัพท์มาตนจึงจะโทรไปขอกำลังใจจากเพื่อน ๆ

48. เนตรนภาฝากนิตรัฐซื้อขนมแต่นิตรัฐลืมซื้อมาให้ ถ้านักเรียนเป็นเนตรนภา นักเรียนจะเป็นเหมือนกับข้อใด

- ก. ไม่ได้ก็ไม่ใช่ไร
- ข. เสียใจเล็กน้อยที่ไม่ได้ขนม
- ค. ร้องไห้ที่ไม่ได้ขนมจากนิตรัฐ

49. ช่วงบ่ายวันนี้ประภาจะต้องลงแข่งขันคัดเลือกว่า่านทำนองเสนาะ เพื่อไปเป็นตัวแทนของโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นประภา ในช่วงเช้านักเรียนจะทำตามข้อใด

- ก. หาที่ นั่งฝึกอ่านทำนองเสนาะ ในที่ ๆ คิดว่าเพื่อนจะเดินผ่าน จะได้ขอกำลังใจจากเพื่อน
- ข. เดินตามหาเพื่อนเพื่อขอกำลังใจ
- ค. ฝึกอ่านทำนองเสนาะ โดยไม่สนใจว่าจะมีใครมาให้กำลังใจหรือไม่

50. สินใจมีบัตรชมภาพยนตร์อยู่ 2 ใบ จึงชวนญาดาไปเป็นเพื่อน ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ญาดาอยากดูมาก และจะหมดกำหนดฉายในวันนี้ แต่ญาดามีการบ้านที่ต้องทำ 10 ข้อที่ยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นญาดานักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. ไปชมภาพยนตร์กับสินใจก่อน แม้ว่ากลับมาอาจจะทำการบ้านไม่เสร็จ
- ข. บอกกับสินใจว่าขอทำการบ้านอีก 5 ข้อ แล้วจะรีบไป
- ค. อยู่ทำการบ้านจนเสร็จ แม้ว่าจะไม่ได้ไปชมภาพยนตร์ก็ตาม

51. วรรณฤดีเป็นคนเก่งมีความสามารถหลาย ๆ อย่างจึงได้เป็นนักเรียนตัวอย่าง ส่วนตัวของตนเองนาน ๆ ครั้งจึงจะได้รับรางวัลที่ ถ้านักเรียนเป็นคนพรั่นนักเรียนจะคิดเหมือนข้อใด

- ก. คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถอะไรเมื่อเทียบกับวรรณฤดี
- ข. ภูมิใจในความสามารถของตนเองที่มีอยู่แม้ว่าจะมีน้อยกว่าวรรณฤดี
- ค. ที่จริงแล้วตนมีความสามารถพอ ๆ กับวรรณฤดีแต่เป็นเพราะตนไม่ค่อยได้แสดง ออก

52. ศรีสุดาตั้งใจจะเอาของขวัญวันเกิดมาให้ณัฐพร แต่ก็ลืมเอามาจนได้ ถ้านักเรียนเป็นณัฐพร นักเรียนรู้สึกอย่างไร

- ก. เสียใจมากที่วันเกิดเราทั้งที่แต่เพื่อนลืมเอาของขวัญมาให้
- ข. ดีใจที่เพื่อนจำวันเกิดได้แม้ว่าจะลืมเอาของขวัญมาให้ก็ตาม
- ค. ดีใจที่เพื่อนจำวันเกิดได้ แต่ก็ผิดหวังที่เพื่อนลืมเอาของขวัญมาให้

53. ขณะที่ยานิดาดูละครทีวีเรื่องโปรด ซึ่งเป็นตอนอวสานอยู่นั้น เพื่อนคนหนึ่งโทรศัพท์มาฝากซื้อหนังสือที่ร้านข้างบ้านชนิดา เพราะต้องใช้เรียนในวันพรุ่งนี้ ถ้านักเรียนเป็นชนิดา นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. รีบออกไปซื้อหนังสือให้เพื่อนก่อนเพราะกลัวร้านจะปิด
- ข. รอช่วงที่ละครโฆษณาจึงจะออกไปซื้อให้
- ค. บอกน้องสาวให้ไปซื้อแทน

54. นลินีได้ยินมาว่าอรพิมพ่อยากจะไปดูหนัง แต่เพื่อน ๆ คนอื่นไม่ว่าง โดยปกติแล้วอรพิมพ่เป็นเพื่อนคนหนึ่งที่เคยช่วยเหลือนลินีเป็นประจำ ถ้านักเรียนเป็นนลินีนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. อาสาไปดูหนังเป็นเพื่อน
- ข. รอให้เขาเอ่ยชวนแล้วค่อยไป
- ค. ทำเป็นไม่สนใจ

55. ทุกครั้งที่มีการแข่งขันวิ่ง 100 เมตร ทัดดาวมักจะเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกเสมอ แต่มาคราวนี้มีนักกีฬาใหม่ซึ่งได้ข่ามาว่าเก่งมากมาลงคัดเลือกด้วย ถ้านักเรียนเป็นทัดดาวนักเรียนจะคิดเหมือนข้อใด

- ก. คงแพ้แน่นอนเพราะเขาคงจะเก่งกว่าเรา
- ข. ไม่แน่เราอาจจะแพ้หรือชนะก็ได้ เพราะคงจะเก่งพอ ๆ กัน
- ค. เราคงได้รับการคัดเลือกแน่นอน เพราะมั่นใจในฝีมือของตนเอง

56. พัชระจัดงานที่ครูสั่งในชั่วโมงไม่ทันจึงได้ขอยืมสมุดของอรรถัย แต่อรรถัยไม่ยอมให้ยืมโดยบอกว่าตนเองก็คิดไม่ทันเหมือนกัน ถ้านักเรียนเป็นพัชระนักเรียนจะคิดตรงกับข้อใด

- ก. ที่จริงอรรถัยเป็นคนหวงของแค่ขอยืมนิดเดียวก็ไม่ได้
- ข. อรรถัยคงจะจัดงานไม่ทันจริง ๆ
- ง. อรรถัยจัดงานไม่ทันจริง ๆ หรือว่าไม่อยากให้เรายืมกันแน่

57. พิพัฒน์ทำรายงานกลุ่มในส่วนของตนเองจนเสร็จแล้ว จึงนำมาส่งเพื่อนในกลุ่มปรากฏว่า รายงานที่พิพัฒน์ทำนั้นยังไม่ถูกต้อง ถ้านักเรียนเป็นพิพัฒน์นักเรียนจะทำเหมือนข้อใด

- ก. รีบนำกลับไปแก้ไขให้ถูกต้อง
- ข. ไม่ยอมนำกลับไปแก้ไข
- ค. ลองขอให้เพื่อนคนอื่นในกลุ่มช่วยทำแทน ถ้าไม่ได้จริง ๆ จึงจะนำกลับไปแก้ไข

58. ถ้านักเรียนได้รับเลือกให้ไปเป็นตัวแทนของเพื่อน ๆ เพื่อไปแข่งขัน นักเรียนมักจะมีความคิดเป็นอย่างไร

- ก. คิดว่าตนเป็นคนที่มีสามารถมาก จึงได้รับเลือก
- ข. ไม่เข้าใจว่าทำไมเพื่อน ๆ จึงเลือกตนเองเป็นตัวแทนทั้ง ๆ ที่ตนก็ไม่มีความสามารถอะไร
- ค. อย่างน้อยตนก็คงจะเป็นคนที่มีสามารถบ้าง

59. ในชั่วโมงเรียนวิชาภาษาอังกฤษนิวติมักจะมีมือตอบคำถามครูเสมอ ถ้าเป็นนักเรียนจะคิดกับนิวติอย่างไร

- ก. นิวติเป็นคนเก่งจึงตอบคำถามได้
- ข. นิวติอยากได้น้ำ
- ค. รู้แล้วว่าเก่งแต่ก็ปล่อยให้คนอื่นตอบบ้างก็ได้

60. นภาเป็นหัวหน้าห้องที่คอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ เสมอ รวมทั้งตัวนักเรียนเองด้วย แต่วันนั้นนภาถูกครูเรียกเข้าไปพบในขณะที่กำลังจะออกไปซื้ออุปกรณ์มาตกแต่งห้อง ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะปฏิบัติตนภาอย่างไร

- ก. อาสานภาไปซื้อแทน
- ข. ดูท่าทีของเพื่อนคนอื่นก่อน ถ้าไม่มีใครออกไปซื้อให้ จึงจะไปซื้อแทน
- ค. ไม่พูดอะไรปล่อยให้ภาจัดการเอง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- 1.รศ.นิภา ศรีไพโรจน์ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2.รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3.อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 4.รศ.กมลรัตน์ กรีทอง ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์
วันเดือนปีเกิด	3 มีนาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	59/1 หมู่ 2 ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสีคิ้ว “ สวัสดิ์ผดุงวิทยา “
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย
พ.ศ. 2541	กศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับสอง) วิชาเอกการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร